

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

תמצית דוחות ביניים

ליום 30 בספטמבר 2019

תוכן העניינים

מס' סעיף	כותרת	עמוד
	מידע הצופה פני עתיד	4
	דוח הדירקטוריון והנהלה	5
1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	8
1.1	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים	8
1.2	מידע כספי תמציתי עיקרי	9
1.3	הסיכונים העיקריים	10
1.4	יעדים ואסטרטגיה עסקית	10
1.5	שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים	10
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	14
2.1	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	14
2.2	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	18
2.3	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון והלימות ההון ומינוף	22
2.4	מגזרי פעילות	26
2.5	פעילות חברות מוחזקות עיקריות	29
3	סקירת הסיכונים	30
3.1	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	30
3.2	סיכון אשראי	30
3.3	סיכון שוק ונזילות	35
3.4	סיכונים מובילים ומתפתחים	39
4	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקורות ונהלים	42
4.1	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים	42
4.2	גילוי לגבי בקורות ונהלים	42
	הצהרות הנהלה	43
	תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים	47
	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני	113
1	הדירקטוריון והנהלה	115
1.1	שינויים בהנהלת ודירקטוריון החברה	115
1.2	דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	115
2	הביקורת הפנימית	115
3	פרטים נוספים	115
4	נספח לדוח הרבעוני	117
	מילון מונחים	123
	אינדקס	125

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות ו/או התממשות הערכות החברה בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בישראל ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, הפרדת החברה מבנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") והשלכותיה השונות, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה ו/או להתממשותן באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה. מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה", "להערכת החברה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות החברה למועד הדוח לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים כגון: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בישראל ובהו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, הפרדת החברה מבנק הפועלים והשלכותיה השונות, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על פרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

עמוד	נושא
14	טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן
21	טבלה 2: נתוני פעילות
24	טבלה 3: הלימות הון
31	טבלה 4: סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
31	טבלה 5: תנועה ביתרות חובות פגומים שנבחנו פרטנית
32	טבלה 6: מדדי סיכון ואשראי באחוזים
36	טבלה 7: שווי הוגן מותאם של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה
37	טבלה 8: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של החברה וחברות מאוחדות שלה
38	טבלה 9: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 - תיאור תמציתי של הקבוצה ותחומי פעילות עיקריים

ישראלכרט בע"מ ("החברה" או "ישראלכרט") נוסדה בישראל בשנת 1975. בחודש אפריל 2019 הוצעו מניותיה של החברה לראשונה לציבור במסגרת הצעת מכר של חלק ממניות החברה שהוחזקו באותו מועד בידי בנק הפועלים, וזאת על-פי הודעה משלימה (מתוקנת) שפרסמו בנק הפועלים והחברה ביום 4 באפריל 2019 מכוח תשקיף להשלמה מיום 10 במרץ 2019 (כפי שתוקן בתיקון תשקיף מיום 2 באפריל 2019) ("התשקיף", "ההודעה המשלימה" ו-"הצעת המכר", לפי העניין). עם השלמת הצעת המכר הפכה החברה לחברה ציבורית ומניותיה החלו להיסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("הבורסה"). ליום 30 בספטמבר 2019 ("מועד הדוח"), ולמועד חתימת הדוח, שיעור האחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%.

כחלק מהיערכות ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשנ"ז-2017 ("חוק שטרומ"), רכשה החברה בחודש מרץ 2019 מבנק הפועלים, את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ (לשעבר "פועלים אקספרס בע"מ") ("פרימיום אקספרס") וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. הרכישה טופלה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בשיטת ה-As Pooling (ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019), בהתאם לכך מספרי השוואה המוצגים בדוח דירקטוריון והנהלה זה ("דוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2019" או "דוח דירקטוריון זה"), הוצגו למפרע על מנת לשקף את רכישת פרימיום אקספרס כאמור, למעט נתוני ההון והלימות ההון בפרק 2.3 להלן.

החברה הינה 'חברת כרטיסי אשראי' ו/או 'סולק' כמשמעות המונח על-פי הוראות ונוהלי המפקח על הבנקים, וביחד עם החברות המוחזקות המהותיות שלה ("הקבוצה" או "קבוצת ישראלכרט") פועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב ממותגים שונים ובתחום המימון.

בתחומי ההנפקה והסליקה למועד חתימת הדוח, פעילות הקבוצה כאמור הינה בקשר עם המותגים הבאים: "MasterCard", "ישראלכרט"¹, "American Express" ו-"Visa" ("מותגי הקבוצה"), כמפורט להלן. נוסף על הקבוצה, למועד חתימת הדוח, פועלות בתחומי ההנפקה והסליקה בישראל גם חברות כרטיסי האשראי הבאות: מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") (לשעבר לאומי קארד) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כ.א.ל"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקות וסולקות כרטיסי חיוב מהמותגים "Visa" ו-"MasterCard" וכן סולקות כרטיסי חיוב מהמותג "ישראלכרט"; וכן דיינרס קלוב ישראל בע"מ, אשר למיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי מהמותג הפרטי "Diners Club". למיטב ידיעת החברה, מעניק בנק ישראל מעט לעת רישיונות סליקה לגורמים נוספים. כך למשל, בחודשים אפריל 2017 ומרץ 2018, העניק בנק ישראל רישיון סולק לשתי (2) חברות נוספות - טרנזילה בע"מ וקארדקום סליקה בע"מ, בהתאמה, אשר למיטב ידיעת החברה נערכות, בין היתר, להצטרפות לממשק המשותף בין סולקים למנפיקים, לפרטים אודות הממשק המשותף בין חברות כרטיסי האשראי, לפרטים ראה סעיף 2.4.3 [א] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

בתחום המימון, מציעה הקבוצה ללקוחותיה מוצרים ופתרונות מימון על פי אופי פעילות הלקוח ומאפייניו, תוך שימת לב לסיווגו (אשראי לאנשים פרטיים; אשראי מסחרי).

נכון למועד חתימת הדוח, החברה וכל אחת מבין: יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ("יורופיי") ופרימיום אקספרס, חברות בנות בבעלות מלאה של החברה, הינן בגדר "תאגיד עזר", כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("תאגיד עזר" ו-"חוק הבנקאות רישוי", בהתאמה), הכפופות להוראות הקבועות בו בקשר עם תאגידי עזר כאמור. למיטב הבנת החברה, בהתאם להוראות הדין הקיימות למועד חתימת הדוח, במועד בו יחדל בנק הפועלים לשלוט בחברה לא יחולו על החברות האמורות הוראות כאמור החלות על 'תאגיד עזר' אך הן ימשיכו להיות כפופות לפיקוחו של המפקח על הבנקים בקשר בין היתר עם פעילותן כ'חברות כרטיסי אשראי' ו/או 'סולק'. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.4.1 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2019. לפרטים נוספים אודות פעילות העיקרית של חברות הקבוצה ומבנה האחזקות בקבוצה, ראה סעיף 1 לדוח הדירקטוריון והנהלה פרופורמה של החברה לשנת 2018 וסעיף 7.1 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה של החברה לשנת 2018 המצורפים לתשקיף ("דוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018" ו-"דוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018", בהתאמה).

לפרטים נוספים אודות פעילויות הקבוצה בתחומי ההנפקה, הסליקה והמימון ראה סעיף 2.4 לדוח דירקטוריון זה. לפרטים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים בתחומי פעילות הקבוצה, סקירה כלכלית ופיננסית, והליכי רגולציה ראה סעיף 2.1 לדוח דירקטוריון זה וכן ביאור 2.8.g לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019. בנוסף, ראה הפרטים תחת הכותרת "מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר" בתיאור כל אחד מהמגזרים בסעיף 2.4 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

יתר פעילויות הקבוצה, אשר כל אחת מהן אינה מסתכמת לכדי מגזר בר-דיווח, נכללות בביאור מגזרי פעילות בתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 תחת "אחר".

¹ יצוין, כי ככלל, החל משנת 2019 החלה החברה לחדש כרטיסים "מקומיים" (כרטיסים שניתנים לשימוש בבתי העסק הסולקים בארץ בלבד) מהמותג הפרטי "ישראלכרט" שפג או שיפוג תוקפם לכרטיסים בינלאומיים ממותג "Mastercard" וכן, ככלל, לא להציע עוד ללקוחות חדשים כרטיסים "מקומיים" מהמותג הפרטי כאמור, וזאת כחלק מהיערכות החברה לכניסתו לתוקף של תקן EMV (ראה סעיף 2.1.2 (א) וכן סעיף 2.1.8 (יא) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 וכן לביאור 2.8.g.12 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019), והכל באופן מדורג, בהתאם להשלמת היערכות נדרשת.

הנפקה ראשונה לציבור

כחלק מהיערכות ליישום חוק שטרומ, על-פיו נדרש בנק הפועלים למכור את החזקותיו בחברה עד למועדים כקבוע בחוק שטרומ, בחודש אפריל 2019, הציע בנק הפועלים לציבור במסגרת הצעת המכר עד 126,530,400 מניות רגילות של החברה, רשומות על שם, ללא ערך נקוב ("מניות המכר") שהוחזקו על-ידו באותו מועד, בדרך של מכרז על המחיר, והכל בתנאים כמפורט בסעיף 4 להודעה המשלימה.

בסך הכל מכר הבנק על-פי תוצאות המכרז לציבור, לאחר הגדלת הכמות המוצעת במכרז, 130,400,000 מניות רגילות של החברה במחיר של 13.5 ש"ח למניה. מיד לאחר השלמת הצעת המכר ולמועד חתימת הדוח שיעור האחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%. כפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, בהיתר השליטה מכוחו מחזיק בנק הפועלים בחברה, נקבע כי גרעין השליטה שעל הבנק להחזיק לא יפחת מ-30% מכל סוג אמצעי השליטה בסולקים.

כפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות. כמו-כן, נמסר לחברה מבנק הפועלים, כי בהתחשב בכך שישראלכרט הפכה לחברה ציבורית עשויים גופים מוסדיים להחזיק הן במניות ישראלכרט והן במניות בנק הפועלים, ובכך שאם יבקש הבנק לחלק מניות של ישראלכרט כדיבידנד בעין לבעלי מניותיו, עשויה חלוקה כזו להביא לכך שגוף מוסדי יחזיק בישראלכרט בשיעור המצריך קבלת היתר מבנק ישראל (ראה סעיף 7.2 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018), מתכוון בנק הפועלים לנהוג כדלקמן: בנק הפועלים לא יקבל החלטה על חלוקת דיבידנד בעין של מניות ישראלכרט אם כתוצאה מהחלוקה האמורה, למיטב ידיעת הבנק, יחזיק גוף מוסדי בישראלכרט בשיעור המצריך היתר בנק ישראל, אלא לאחר שמהלך החלוקה תואם ויוסכם עם בנק ישראל ויימצא פתרון לסוגיית ההחזקה העודפת כאמור.

כמו-כן, בחודש אפריל 2019 הנפיקה החברה לראשונה אגרות חוב לציבור אשר נרשמו למסחר בבורסה, בהיקף של כ-1.078 מיליארד ש"ח ואשר דורגו על-ידי מידרוג בע"מ ("מידרוג") בדירוג של Aa2.il באופק יציב. לפרטים ראה סעיף [א] תחת הכותרת "התפתחויות במקורות המימון" בסעיף 1.5.6 לדוח דירקטוריון זה.

1.2 - מידע כספי תמציתי עיקרי²

כמפורט בסעיף 1.5.7 לדוח דירקטוריון זה, תוצאות הפעילות בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 הושפעו מהותית מאירוע בעל אופי חד פעמי והטיפול החשבונאי בו, אשר הינו חלק מתוצאות הנפקתה של החברה, והכולל תשלום מענק היפרדות לעובדי החברה בסך של כ-68 מיליון ש"ח (כ-52 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) אשר בנק הפועלים נשא ברובו. על אף שבנק הפועלים נשא ברובו, נכלל תשלום המענק כולו בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 בהוצאות השכר (בסעיפי הוצאות השכר השונים בהוצאות תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) ואילו חלקו של בנק הפועלים במענק, כאמור, נוקף לקרן הון.

הנתונים התוצאתיים בפרק זה לתקופה של **תשעה חודשים** שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019, מוצגים **בנטרול מענק ההיפרדות**, אלא אם נאמר אחרת.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019:

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018 ⁽¹⁾	2019	
92	83	הרווח הנקי של החברה (במיליון ש"ח)
11.5%	15.1%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2018 ⁽¹⁾	2019		
	בנטרול השפעת מענק ההיפרדות	מדוח	
250	235	183	הרווח הנקי של החברה (במיליון ש"ח)
10.4%	11.8%	9.2%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 להלן.

2 המונח 'רטיס' אש"א/י'כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתייחס לכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, הכל בתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמות מעת לעת על-ידי הפיקוח על הבנקים.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם בכ- 83 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 9.8%, הרווח הנקי **בנטרול השפעת מענק ההיפרדות** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם בכ- 235 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 250 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 6%.

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר		
	2018	2019	
21,989 ⁽¹⁾	21,521 ⁽¹⁾	25,570	סך נכסי החברה (מיליון ש"ח)
21,204 ⁽¹⁾	20,741 ⁽¹⁾	24,258	יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו (מיליון ש"ח)
3,457 ⁽¹⁾	3,399 ⁽¹⁾	2,369	סך ההון המיוחס לבעלי מניות החברה (מיליון ש"ח)
21.0% ⁽²⁾	21.3% ⁽²⁾	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018 אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

1.3 - סיכונים עיקריים

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכונים אשר העיקריים שבהם: סיכון תפעולי, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר), סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון אסטרטגי ותחרות וסיכון ציות (כולל גם את הסיכון ההתנהגותי ((Conduct-risk)). לפרטים נוספים, לרבות אודות גורמי סיכון נוספים להם חשופה החברה, ראה פרק 3 "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 ובדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי לשנת 2019, וכן [ראו](#) "דוח על הסיכונים" - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2019 ("דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019").

1.4 - יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים אודות היעדים והאסטרטגיה העסקית של הקבוצה, ראה סעיף 1.5 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. למועד חתימת הדוח, החברה שוקלת הקמת סוכנות ביטוח, אשר תשווק פוליסות ביטוח מסוגים שונים וזאת בכפוף, בין היתר, לקבלת אישורים רגולטוריים מתאימים, אשר למועד חתימת הדוח טרם התקבלו.

1.5 - שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים

1.5.1 התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

1. בהמשך לאמור בסעיף 1.6.1(ב) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 וביאור 24.ט. לדוחות הכספיים פרופורמה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, בחודש יוני 2019 חתמה פרימיום אקספרס על הסכם המאריך את הרישיון הבלעדי שלה בגין המותג "American Express", וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2026 (בסעיף זה: "ההסכם").

ההסכם עידכן את ההסכם וההסכמות שהיו קיימים בין American Express Limited ("Amex" או "ארגון אמריקן אקספרס") ופרימיום אקספרס עד אותו מועד ("הסכם הבסיס"). במסגרת ההסכם, הוסכם בדומה להסכם הבסיס, כי בתמורה לזכויות המוענקות לפרימיום אקספרס במסגרת הרישיון ולשירותים הנוספים המוענקים על-ידי Amex לצורך תפעולו, Amex תהיה זכאית לתשלומים ממחזור העסקאות של פרימיום אקספרס, שהיקפם בפועל יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות וסוגי הכרטיסים. להערכת החברה, היקף השינוי בתנאים הכספיים בהסכם אינו מהותי בהיבט כלל פעילות החברה.

עוד הוסדרו במסגרת ההסכם היבטים הנוגעים לאופן ומועדי התשלומים על-ידי פרימיום אקספרס; יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם; שיתופי פעולה בין פרימיום אקספרס לבין Amex על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות. כמו-כן, כחלק מההסכם הוסדר נושא הבטחת התחייבויות פרימיום אקספרס כלפי Amex, לרבות ערבות החברה להתחייבויותיה של פרימיום אקספרס כאמור.

לפרטים נוספים אודות מאפייני ההתקשרות עם Amex, ראה סעיף 1.6.1 רישא וסעיף 1.6.1(ב) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

2. בהמשך לאמור בסעיף 1.6.1(א) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 וביאור 24.ט. לדוחות הכספיים פרופורמה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, החברה וחברה בת שלה יורופיי מנהלות משא ומתן עם ארגון Mastercard Europe SA ("ארגון מאסטרקארד") לחידוש הסכם קיים המסדיר את התנאים הכלכליים בין הצדדים ("ההסכם הקיים") לשנים הקרובות. במסגרת זו, ועד להשלמת המשא ומתן, בחודש ספטמבר 2019 הוסכם בין הצדדים על הארכת ההסכם הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2019 או עד מועד חתימתו של הסכם חדש, לפי המוקדם מביניהם.

3. בהמשך לאמור בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 (ראה תחת סעיפים 1.6.1 ו-1.6.2.1 [ב] ו-[ג]) אודות פעילות הסליקה וההנפקה על גבי מספרים סידוריים (BINs) המוקצים על-ידי הארגונים הבינלאומיים, ולמשמעויות נלוות לבעלות על BINs כאמור וכן הצורך בהיערכות והסדרה טכנולוגית, עסקית, ותפעולית על-ידי החברה בקשר עם מעבר לפעילות (בעיקר בקשר עם כרטיסים חדשים) באמצעות BINs שהינם או שיהיו בבעלות חלק משותפה הבנקאיים של החברה, הרי שהחברה ממשיכה בהיערכות להסדרה בהיבטים השונים בקשר להתקשרויות הרלוונטיות בהן נקבע כי תפעול ההנפקה יתבצע (בהתאם להסכמות פרטניות בין הצדדים שמן העניין) על גבי BINs שאינם בבעלות החברה, וכן בהיערכות להשלמת הליכים לכניסתו לתוקף של מעמד החברה כ- Principal Member בארגון Visa Inc. ("ארגון ויזה"). יצוין, כי עיתוי השלמת ההיערכות כאמור מצד החברה, שתלויה גם בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, יכול להשפיע על היקפי הפעילות בכרטיסים חדשים ממותגי החברה מול אותם בנקים רלוונטיים.

1.5.2 ערוצי הפצה

הקבוצה מקיימת מעת לעת מגעים עם מי משותפיה בערוצי ההפצה (הבנקאיים ו/או מועדוני הלקוחות) לעריכת התקשרויות חדשות ו/או לעדכונים בהתקשרויות קיימות, לרבות (ולפי העניין) להוספת שירותים, מוצרים ו/או לעדכון תנאי התקשרות קיימים. נכון למועד חתימת הדוח, לא נערכו התקשרויות חדשות או עדכונים כאמור אשר השפעתם מהותית על הקבוצה או תוצאותיה, אשר לא קיבלו ביטוי בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

לפרטים נוספים אודות ערוצי ההפצה ראה סעיף 1.6.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

התקשרויות עם בנקים

1. לפרטים אודות עדכון ההסכמים עם בנק הפועלים ראה ביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.
2. בהמשך לאמור בסעיף 1.6.2.1 [ד] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, במהלך הרבעון השני לשנת 2019 נכנסו לתוקפם התנאים המעודכנים בהסכם שבין החברה לבין אחד הבנקים שבהסדר. בין היתר, ועל פי הסכמות בין החברה לבנק האמור, ברבעון הרביעי של שנת 2019, צפוי שינוי המשליך על הצגת ההכנסות מעמלות שירות ממהזיקי כרטיס (הכלולות בסעיף הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי) ותשלומים לבנקים מהצגה ברוטו להצגה נטו. השינוי הצפוי הינו בעקבות שינוי השליטה בתעריפון אותו בנק (כנגזרת של חוק שטרומ), כך שחלק מהעמלות ייקבעו על-ידי הבנק וייצגו שירותים שמוצעים ונשלטים על-ידי הבנק האמור. להערכת החברה, לשינוי ההצגה כאמור, לא צפויה השפעה מהותית על סעיפי הרווח והפסד של כלל עסקי הקבוצה.
3. בהמשך לאמור בסעיף 1.6.2.1 [ג] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2019 החלו החברה ובנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") ביישום הוראות ההסכם להנפקה משותפת ותפעול הנפקה על ידי החברה של כרטיסי חיוב ללקוחות הבנק.
4. בחודש אוגוסט 2019 התקשרה פרימיום אקספרס בהסכם עם בנק לאומי, להפצת כרטיסים של מותג "American Express" מסוגים ובתנאים שסוכמו בין הצדדים. להערכת החברה, ליישום ההסכם האמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על כלל עסקי הקבוצה.

התקשרויות עם מועדוני לקוחות

לפרטים אודות התקשרויות עם מועדוני לקוחות במהלך תקופת הדוח ראה סעיף 1.6.2.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. בהמשך לאמור בסעיף 1.6.2.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, במהלך חודש ספטמבר 2019 החלה החברה להנפיק כרטיסי מועדון משותף (Co-brand) של חברת Turkish Airlines Inc.

1.5.3 פרויקטים בתחום הטכנולוגיה

בהמשך לאמור בסעיף 1.5.3 לדוח הדירקטוריון לרבעון השני לשנת 2019, החברה ממשיכה בפרויקט הטכנולוגי לקידום מערכת חדשה לניהול אשראי.

1.5.4 התקשרויות נוספות

בהמשך לאמור בסעיף 1.6.6 (ג) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, אודות זכות שהוקנתה לחברה בהסכם עקרונות להתקשר בהסכם לרכישת חברה אחרת העוסקת בתחום פעילות דיגיטלית לעסקים ולקוחות פרטיים, בהתאם להחלטת האורגנים של החברה, החליטה החברה שלא לממש את זכותה לרכישת החברה האחרת כאמור, ויחד עם זאת היא עשויה לבחון בעתיד שיתופי פעולה עסקיים בין החברות.

הפעלת שירותי תשלום ותיקוף נסיעה בתחבורה ציבורית

בחודש אוקטובר 2019 הודיע משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ("משרד התחבורה") לחברה כי היא נבחרה כמועמדת (לצד שני גופים נוספים) לקבלת אישור להפעלת שירותי תשלום ותיקוף נסיעה בתחבורה ציבורית ("אישור הפעלה") במסגרת הליך תחרותי שנערך על-ידי משרד התחבורה. בהתאם לתנאי ההליך, קבלת אישור הפעלה הסופי כפופה למבדקי אינטגרציית מערכות ותפעול שתערוך החברה מול משרד התחבורה ולעמידתה בתנאים שונים הקבועים בהליך, לרבות בקשר עם הפעלת שירותי תשלום חכמים ומוקד שירות לקוחות. ככל שיינתן לחברה אישור הפעלה, תוקפו יהיה לשנתיים ממועד מתן האישור עם אפשרות להארכת תוקפו על-ידי משרד התחבורה בשנה נוספת מדי שנה עד לתקופה שלא תעלה על 5 שנים. למועד חתימת הדוח, ובשים לב לשלב הראשוני של הדברים, היקף הפעילות הרלוונטית לחברה עדיין אינו ידוע, ותלוי בהמשך התקדמות והיערכות נגזרת, לרבות תפעולית וטכנולוגית, אולם מימוש הפעילות (ככל שהחברה תקבל אישור הפעלה) עשוי לתרום להגדלת הצעת הערך של החברה ללקוחותיה הקיימים ואחרים והמשך הידוק הקשר עימם.

1.5.5 שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א"י)³

בהמשך לאמור בסעיף 1.6.3 [א] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, בחודש מאי 2019 הגישו החברה ופרימיום אקספרס בקשות לחברות בעמותה אליה העבירה שב"א את פרוטוקול התקשרות המשמש לביצוע עסקאות בכרטיסי חיוב, כנוצר בסעיף האמור.

³ בהמשך לאמור בסעיף 1.6.3 [א] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, כפי שנמסר לחברה על ידי בנק הפועלים, למועד חתימת הדוח מחזיק בנק הפועלים ב- 10% מההון המונפק והנפרע מזכויות ההצבעה בשב"א וב- 25% מההון המונפק והנפרע מזכויות ההצבעה במס"ב.

1.5.6 התפתחויות במקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה בעיקר באמצעות: הון עצמי; מסגרות אשראי מובטחות מגופים פיננסים (בעיקר בנקים, כאשר בנק הפועלים הוא המשמעותי בהם) ומסגרות אשראי שאינן מובטחות ממספר בנקים; הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל (לרבות בנק הפועלים); הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב סחירות.

טבלה 2 – פרטים אודות מקורות המימון החיצוניים של החברה

ישראל מתאגידים בנקאיים ואחרים ואגרות חוב סחירות ליום*		סוג האשראי	
31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2019		
(מיליון ש"ח)			
450	450	טווח ארוך	המערכת הבנקאית
2,312	4,169	טווח קצר	
75	551	טווח ארוך	גופים מוסדיים
-	1,085	טווח ארוך	אגרות חוב סחירות
2,837	6,255		סך הכל

*היתרות כוללות ריבית שלם

[א] הנפקת אגרות חוב סחירות -

ביום 16 באפריל 2019, הנפיקה החברה לציבור 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') של החברה על-פי דוח הצעת מדף שפרסמה החברה ביום 14 באפריל 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-033987) ("דוח הצעת המדף") וזאת מכוח התשקיף כהגדרתו בסעיף 1.1 לעיל. התמורה הכוללת נטו (אחרי הוצאות הנפקה) שקיבלה החברה בגין אגרות החוב (סדרה א') שהוקצו על-פי דוח הצעת המדף הסתכמה בסך של כ-1,070 מיליון ש"ח. אגרות החוב (סדרה א') נושאות ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.49%, אינן צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו ואינן מובטחות בבטוחות כלשהן. קרן אגרות החוב (סדרה א') תעמוד לפירעון בתשעה (9) תשלומים חצי שנתיים, כאשר שמונת (8) התשלומים הראשונים יהיו בשיעור של 11.11% מקרן אגרות החוב כל אחד וישולמו בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל), החל ביום 31 במאי 2020 ועד יום 30 בנובמבר 2023 (כולל), והתשלום התשיעי (9) והאחרון יהיה בשיעור של 11.12% מקרן אגרות החוב וישולם ביום 31 במאי 2024. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה א') תשולם בתשלומים חצי שנתיים בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר, החל מיום 30 בנובמבר 2019. למועד הדוח, עומדת יתרת קרן אגרות החוב (סדרה א') על 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב (במח"מ של כ-2.53 שנים) ומדורגת בדירוג Aa2.il באופק יציב של מידרג. הוצאות הנפקת אגרות החוב והניכיון מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית לאורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק ומוצגות במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים.

במסגרת תנאי אגרות החוב (סדרה א') התחייבה החברה, בין היתר, בהתחייבויות שונות אשר עיקריהן הינם כדלקמן:

- הרחבת סדרה ושעבוד לטובת אחר: (1) הרחבת סדרת אגרות החוב (סדרה א') מותנית בתנאים שונים (לרבות בקשר עם דירוג הסדרה); (2) שעבוד שוטף שלילי - החברה תהיה רשאית ליצור שעבוד שוטף על כלל נכסיה לטובת צד שלישי, בכפוף ליצירת שעבוד שוטף לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה א') באותה דרגה ופרי פסו על-פי היחס בין חובות החברה על-פי שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א') (המצורף לדוח הצעת המדף) ("שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א')") ואגרות החוב לבין חובותיה כלפי הצד השלישי.
- מגבלות פיננסיות שיחולו על החברה בהתקיים תנאים מסוימים: (1) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה להיות מחויבת בדרישות הלימות ההון הבנקאיות (כהגדרת מונח זה בשטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א')), כפי שיהיו מעת לעת, ולא יחולו על החברה דרישות רגולטוריות חלופיות אחרות בנושא מדידה והלימות הון מעצם היותה 'סולק' ו/או 'חברת כרטיסי אשראי', הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים לא יפחת מסך של 1.2 מיליארד ש"ח במהלך תקופה של שני רבעונים רצופים; (2) במקרה בו תתחייב החברה כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, אזי בכפוף לתנאים מסוימים שנקבעו, תתחייב החברה בהתחייבות זוהי כלפי מחזיקי אגרות החוב (סדרה א'). ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ולמועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת המגבלות הפיננסיות האמורות בס"ק (1) ו-(2) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.
- מגבלות על "חלוקה": החברה לא תבצע חלוקה (כהגדרת מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות")) בהתקיים מקרים כדלקמן: (1) אם במועד ההחלטה אודות החלוקה היא אינה עומדת באמת מידה פיננסית בה החברה התחייבה כלפי המחזיקים (ככל שאמת מידה כאמור חלה על החברה במועד החלוקה); (2) אם מתקיימת עילת פירעון מיידי על-פי הוראות שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א'); וכן (3) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה מלהיות כפופה להוראות המפקח על הבנקים (או הוראות רגולטור חלופי אחר כפי שייקבע בדין), אם הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים המפורסמים האחרונים, סקורים או מבוקרים, בניכוי סכום החלוקה, נמוך מ-1.4 מיליארד ש"ח. ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ולמועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת מגבלות החלוקה האמורות בס"ק (1) ו-(3) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.
- Cross Acceleration: אם נושה כלשהו או מספר נושים יחד של החברה העמיד לפירעון מיידי אחד מאלה: (א) סדרת אגרות חוב אחרת שהנפיקה החברה (אם תנפיק); (ב) חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה (למעט חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידי של הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse)) בסכום מצטבר העולה על 250 מיליון ש"ח; (ג) חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידי של חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה ו/או הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse) בסכום מצטבר העולה על 350 מיליון ש"ח. למועד הדוח, לא התקיים תנאי מתלה זה.

ביום 13 במרץ 2019 הודיעה מידרוג על דירוג Aa2.il באופק יציב לאגרות חוב שיונפקו על-ידי החברה בהיקף של עד 300 מיליון ש"ח ערך נקוב ("דוח הדירוג הראשוני"). ביום 14 באפריל, הודיעה מידרוג כי בהמשך לדוח הדירוג הראשוני, היא קובעת דירוג Aa2.il באופק יציב לאגרות חוב שתנפיק החברה בסך של עד 1,200 מיליון ש"ח ערך נקוב וזאת חלף הסכום של 300 מיליון ש"ח ערך נקוב שדורג קודם לכן כאמור לעיל. לפרטים נוספים אודות אגרות החוב (סדרה א') ותנאיהן, לרבות אודות ההתחייבויות האמורות לעיל ואודות עילות להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידי, זכות החברה לפדיון מוקדם ומנגנון התאמה בשיעור הריבית כתוצאה משינוי בדירוג אגרות החוב, ראה שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א'). כמו-כן, לפרטים אודות דירוג אגרות החוב (סדרה א'), ראה דוחות מיידיים של החברה מהימים 14 במרץ ו-14 באפריל 2019 (אסמכתאות מספר: 2019-01-021006 ו-2019-01-033717, בהתאמה), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

[ב] יתרות האשראי לזמן קצר ליום 30 בספטמבר 2019 גבוהות בכ- 1,857 מיליון ש"ח בהשוואה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2018. הסיבה העיקרית לשינוי כאמור הינה כניסתו לתוקף של תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("נב"ת 470") החל מהרבעון הראשון של שנת 2019. ההשפעה באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיטון מהותי של רמת הניצול המקסימלית של אשראי קצר (On-Call) מתאגידים בנקאיים ואחרים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470) וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש. בהמשך לאמור בסעיפים 1.6.5 [א] ו-[ב] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, במסגרת יישום נב"ת 470, החלו הבנקים להעביר לקבוצה, את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים שהונפקו על-ידם (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועדי החיוב של הלקוח, הפרוסים על פני מספר מועדים במהלך החודש, וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה.

[ג] הלוואות מבנק הפועלים במהלך חודש מרץ 2019 אישר בנק הפועלים להעמיד לחברה הלוואות, אשר נועדו לשמש את החברה בין היתר לצורך התאמת מבנה ההון של החברה וגיוון מקורות המימון שלה, וזאת בהתאם לתנאים שסוכמו בין הצדדים כמפורט להלן:

1. הלוואה במח"מ של כ-3 שנים המתבססת על ריבית הפריים בסכום של כ-300 מיליון ש"ח. החברה לא מימשה את זכותה לנטילת הלוואה כאמור.
2. במהלך חודש מאי 2019 ובשים לב למקורות המימון השונים של החברה, פרעה החברה הלוואה בסכום של כ-600 מיליון ש"ח, אשר הועמדה לחברה ביום 27 במרץ 2019 (ההלוואה היתה במח"מ של כשנה והתבססה על ריבית הפריים (בשיעור שנתי בטווח של פריים מינוס 0.6% עד פריים)), וכן שילמה עמלת פירעון מוקדם בהתאם לתנאי הלוואה.

[ד] לפרטים אודות ערבויות שהועמדו על-ידי הקבוצה לטובת בנק הפועלים וערבויות שהעמיד בנק הפועלים לטובת הקבוצה, כלפי האירגונים הבינלאומיים, ראה ביאור 8.א. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

בנוסף, בהתאם למוצג בטבלה לעיל, השינוי בבסיס החוב של החברה ליום 30 בספטמבר 2019 לעומת 31 בדצמבר 2018, נובע מהיערכות החברה להיפרדות מבנק הפועלים, הקטנת בסיס ההון של החברה ורכישת פרימיים אקספרס, אשר הובילו את החברה לביצוע מספר מהלכים לגיוון מקורותיה, ובין היתר כניסתה של החברה לשוק ההון במהלך תקופת הדיווח, אשר מתבטאים בגידול בהוצאות המימון של החברה בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת התקופות המקבילות אשתקד.

1.5.7 מענק היפרדות

במסגרת הסכמות בין החברה, בנק הפועלים וועד העובדים של החברה מחודש מרץ 2019, אשר עוגנו בהסכם קיבוצי, ובסיוע נוסף בין החברה לבין ועד העובדים, נקבע, כי עובדי הקבוצה (שאינם נושאי משרה) יהיו זכאים למענק בגין היפרדות הקבוצה מבנק הפועלים (בגין הצעת מכר מניות החברה או מכירת החברה לצד שלישי) אשר הותנה בהשלמת הצעת המכר הראשונית של החברה על-ידי בנק הפועלים ואשר נקבע בהתאם לשווי החברה כפי שנקבע במכירת המניות כאמור על-ידי הבנק ובהתאם לנוסחה שנקבעה. בהתאם להסכמות בין הצדדים נקבע, כי המענק האמור ישולם בשתי פעימות – הראשונה בסמוך להשלמת הצעת המכר הראשונית, והשנייה בסמוך לאחר ובכפוף להשלמת מכירת כלל החזקות בנק הפועלים בחברה בהתאם לחוק שטרם. כמו-כן, בחודש מרץ 2019 אישרו האורגנים המוסמכים של החברה מתן מענק בגין הליך ההיפרדות מבנק הפועלים לנושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים אשר הותנה במכירת 20% מהון המניות המונפק של החברה על-ידי בנק הפועלים במועד המכירה הראשונה של מניות החברה לציבור (בסעיף זה: "תנאי הסף"). מחציתו שולמה בסמוך להתקיימות 'תנאי הסף', והיתרה תשולם בשלושה (3) תשלומים שווים על פני שלוש (3) שנים (תשלומים נדחים), כאשר התשלום הראשון ישולם כשנה לאחר מועד הרישום של מניות החברה למסחר; התשלום השני ישולם כשנה לאחר התשלום הראשון ובלבד שעד לאותו מועד לא יחזיק הבנק כלל בהון המניות המונפק של החברה; והתשלום השלישי ישולם שנה לאחר התשלום השני (ובלבד שקמה זכאות לקבלת התשלום השני). כמפורט בסעיף 1.1 לדוח דירקטוריון זה, במהלך חודש אפריל 2019 השלים בנק הפועלים הצעת מכר ראשונה לציבור של מניות החברה, באופן בו התקיים 'תנאי הסף' והתקיימו התנאים למתן המענק לעובדים כאמור לעיל.

בהתאם לתוצאות הצעת המכר ולהסכמות בדבר חישוב גובה המענקים, המענק לכלל העובדים ונושאי המשרה הבכירה כאמור לעיל (לרבות מענק היפרדות לעובדים בחוזים אישיים שאינם נושאי משרה בכירה) הסתכם לכ-68 מיליון ש"ח (מתוכם כ-6 מיליון ש"ח בגין נושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים). בנק הפועלים יישא בעלות המענק כאמור למעט סכום של כ-5 מיליון ש"ח. במהלך חודש מאי 2019 שולם התשלום הראשון לעובדים ונושאי משרה בכירה כאמור ובחודש יוני 2019 העביר בנק הפועלים את חלקו בעלות המענק בגין התשלום ששולם כאמור. סך עלות מענק ההיפרדות כלולה בהוצאות השכר ברבעון השני לשנת 2019 ואילו השתתפותו של הבנק בעלות מוצגת בהון בסעיף קרן הון מבעל שליטה.

2.1 - מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 - סקירה כלכלית ופיננסית⁴

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים שפורסמו עד כה מצביעים על האטה מסוימת בצמיחת המשק ברבעון השלישי של שנת 2019. יתכן שמגמה זו הושפעה מהידרדרות הצמיחה בעולם, וכן מאי-הוודאות הפוליטית בישראל. בדומה לעולם, ההאטה בולטת יותר בענף התעשייה, ופחות בענפי השירותים. היצוא התעשייתי ירד ברבעון השלישי בשיעור דולרי של 0.6% מול הרבעון הקודם, וזאת למרות שיצוא הרכיבים האלקטרוניים עלה בשיעור חז. ירידה חלה גם ביבוא חומרי גלם וביבוא מוצרי השקעה. האינדיקטורים לצריכה הפרטית, לעומת זאת, המשיכו להצביע על התרחבות. שוק העבודה נותר הדוק, שיעור האבטלה ירד לרמה של 3.8% בחודש אוגוסט 2019, והשכר עלה בשנה האחרונה ב- 3.4% (עד חודש יולי 2019).

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 וכן בחודש אוקטובר 2019 ללא שינוי ברמה של 0.25%. במהלך הרבעון השלישי חלה תפנית חדה בהכוונת הריבית של בנק ישראל, זאת בעקבות ירידה חדה בקצב האינפלציה והמשך ייסוף השקל. בחודש יולי הוועדה המוניתרית העריכה כי יהיה צורך להעלות את הריבית ברבעון השלישי של השנה, ואילו בהחלטה בחודש אוקטובר העריכה הוועדה המוניתרית שהריבית תיוותר ברמתה תקופה ארוכה או תפחת. שוק המק"מ מגלם צפי לירידה בריבית בחודשים הקרובים. הגירעון התקציבי המשיך לעלות והגיע ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2019 לשיעור של 3.9% מהתוצר. הוצאות הממשלה גדלו בחודשים ינואר-ספטמבר 2019 בשיעור של 6.8%, ואילו ההכנסות ממסים בכ- 2.0%. סכב שני של בחירות לכנסת התקיים ב-17 בספטמבר 2019, ולעת עתה מתקיים משא-ומתן קואליציוני בין המפלגות. בהיעדר ממשלה קבועה, שנת 2020 צפויה להיפתח ללא תקציב מדינה מאושר, וכן נדחה הטיפול בחריגה של הגירעון התקציבי מהיעד.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון השלישי של שנת 2019 ב- 0.7%. קצב האינפלציה השנתי ירד בסוף הרבעון השלישי לרמה של 0.6%. מדד המחירים לחודש ספטמבר 2019 ירד ב-0.2% ושיעור האינפלציה השנתי ירד ל-0.3%. הירידה בשיעור האינפלציה בשנה האחרונה מיוחסת לייסוף בשער החליפין של השקל מול סל המטבעות ולירידה במחירי האנרגיה. התגברות התחרות מצד הרכישות המקוונות המשיכה אף היא למתן את מחירי המוצרים הסחירים. בניגוד לשנים קודמות, ההשפעה הישירה של המדיניות הכלכלית על המחירים הייתה נמוכה. השקל יוסף ברבעון השלישי של שנת 2019 בשיעור של 2.4% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו בשיעור של 6.3%. מול סל המטבעות האפקטיבי חל ייסוף של 4.4%. בנק ישראל כמעט ולא רכש מט"ח במהלך הרבעון השלישי (סכום מזערי של 2 מיליון דולר).

התפתחויות בכלכלה העולמית

מלחמת הסחר ואי-הוודאות סביב היציאה של בריטניה מהאיחוד האירופי האטו את הצמיחה העולמית. התרחבות הסחר העולמי נבלמה, דבר שפגע בענף התעשייה. עליית אי-הוודאות הובילה גם להאטה בהשקעות הריאליות. מבחינה גיאוגרפית, ההאטה בלטה במדינות אירופה ובסין. הצמיחה בסין ירדה ברבעון השלישי של שנת 2019 לרמה של 5.5%. הצמיחה במשק האמריקני האטה אף היא ברבעון השלישי לרמה של 1.9%, אם כי היא עדיין ברמה ששומרת על שוק עבודה הדוק - שיעור האבטלה ירד לרמה של 3.5%, שפל של 50 שנה. במהלך חודש אוקטובר חלה התקדמות בדיונים בין ארה"ב לבין סין בנושא הסכם הסחר, וכן יציאת בריטניה מהאיחוד האירופי נדחתה, על מנת לאפשר לה לאשר טיוטת הסכם עם האיחוד האירופי. האינפלציה במדינות המפותחות נותרה נמוכה, ושורה של בנקים מרכזיים בעולם הפחיתו ריביות. הבנק המרכזי בארה"ב הוריד את הריבית במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 ב-0.5 נקודות אחוז בשתי פעימות לרמה של 2.0%. בסוף אוקטובר 2019 הפחית הפד את הריבית פעם נוספת לרמה של 1.75%. הבנק המרכזי האירופי הפחית בספטמבר 2019 את הריבית על הפיקדונות של הבנקים בבנק המרכזי ממינוס 0.4% למינוס 0.5%. במקביל, הוכרז על חזרה לתוכנית של רכישת אג"ח מה-1 בנובמבר בסכום של 20 מיליארד אירו לחודש.

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2018 = 100) ושיעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר	ביום 30 ביוני		ביום 30 בספטמבר		
	2018	2019	2018	2019	
100.2	100.3	101.1	100.5	100.8	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) – בגין
3.748	3.650	3.566	3.627	3.482	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.292	4.255	4.062	4.216	3.805	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

4 למיטב ידיעת החברה, ועל בסיס מקורות חיצוניים

לשנה הסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2018	2019	2018	2019	
0.80	0.20	(0.30)	1.10	0.60	מדד המחירים לצרכן - בגין
8.10	(0.63)	(2.36)	4.61	(7.10)	שער הדולר של ארה"ב
3.35	(0.93)	(6.32)	1.52	(11.34)	שער אירו

2.1.2 מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים מהותיים החלים על החברה

קבוצה העוסקת בהנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, בתפעול מערך כרטיסי חיוב ובמתן אשראי, ובדומה לחברות כרטיסי אשראי אחרות בענף בארץ, חלים על הקבוצה דינים והוראות שונים בקשר עם פעילותה בתחומים אלה, כגון: חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 ("חוק כרטיסי חיוב");⁵ חוק הבנקאות רישוי; חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)"); פקודת הבנקאות, 1941; חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993; חוק שטרם (ותיקוני החקיקה העקיפים מכוחו); חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001; וכן התקנות, הצווים והכללים שהוצאו מכוחם המטילים עליה חובות ומגבלות שונות. כמו-כן, חלות על הקבוצה הוראות שונות שמוציא מעת לעת המפקח על הבנקים במסגרת חוזרים, מכתבים והנחיות, החלים על חברות כרטיסי אשראי או סולקים, כגון נוהל בנקאי תקין מספר 470 (כרטיסי חיוב).⁶

יצוין, כי בתחום הסליקה, פעילותה של החברה כפופה, בין היתר, לקבלת רישיון סולק או אישור סליקה מאת המפקח על הבנקים (מכוח חוק הבנקאות רישוי), וכן לנוהל בנקאי תקין מספר 472 (סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב).⁷ למועד חתימת הדוח לחברות הקבוצה הרלוונטיות אישור סליקה מבנק ישראל המתחדש אחת לשנה ואשר חודש לאחרונה עד ליום 31 במרץ 2020. הקבוצה נמצאת בתהליכים מול המפקח על הבנקים לקבלת רישיון סליקה קבוע. יצוין, כי נוסף לדינים הרלוונטיים לפעילות הקבוצה באופן ספציפי כאמור לעיל, חלים על פעילותה גם דינים כלליים יותר, כגון: חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988; חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ("חוק הגנת הפרטיות"); וכדומה, וכן תקנות, צווים וכללים שהוצאו מכוחם.

2.1.3 שינויים רגולטוריים מהותיים בענף כרטיסי האשראי בישראל

בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בחקיקה, בהוראות רגולטוריות וברפורמות בענף הבנקאות בכלל ובענף כרטיסי האשראי והמימון לאנשים פרטיים בפרט, בין היתר, כאשר נראה כי כוונת הרגולטור היא לקדם את התחרות בענפים אלו. חלק מהוראות הרגולציה והחקיקה כאמור, ובוודאי שהוראות אלה כמכלול, הינן בעלות השפעה משמעותית על פעילותה של הקבוצה. לפרטים אודות המגמות וההליכים הרגולטוריים העיקריים בתקופת הדיווח, בסביבת הפעילות העסקית בה פועלת החברה (אשר חלקם טרם הושלמו נכון למועד חתימת הדוח), ראה ביאור 2.1.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, וסעיף 2.1.4 לדוח דירקטוריון זה. בנוסף יצוין, כי להבנת החברה מסתמנת מגמה של החלתן של הוראות הדין בנושא הגנת הצרכן (באמצעות תיקון הוראות הדין החלות על תאגידים בנקאיים) גם על חברות כרטיסי אשראי (שאינן כפופות לחוק הגנת הצרכן).

2.1.4 השפעת ההתפתחויות הרגולטוריות על החברה ותחומי פעילותה

להערכת החברה, לריבוי הליכי הרגולציה בענפי פעילות הקבוצה, ובאופן ספציפי לשינויי הרגולציה בתחומי הפעילות (לרבות מעמדן הרגולטורי של חברות הקבוצה לאחר ההיפרדות מבנק הפועלים), צפויות ו/או עשויות להיות (לפי המקרה) השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי הבנקאות, השירותים והמוצרים הפיננסיים וכרטיסי האשראי בכלל ועל הקבוצה ותחומי פעילותה בפרט (לרבות השלכות אשר עלולות להשפיע מהותית לרעה על עסקי הקבוצה ותוצאותיה בתחומי פעילותה), אשר למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד או לכמת.

לפרטים אודות המגמות וההליכים הרגולטוריים העיקריים בתקופת הדיווח, בסביבת הפעילות העסקית בה פועלת החברה (אשר חלקם טרם הושלמו נכון למועד חתימת הדוח), ראה ביאור 2.1.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

5 המסדיר את מערכת היחסים שבין המנפיק לבין הלקוח בנוגע להנפקת כרטיס חיוב, וכולל בין היתר הסדרים כגון הצורך בחוזה התקשרות, אחריות בגין שימוש לרעה בכרטיס, הסדרת אי תשלום במקרה של אי הספקה של מוצר או שירות או במקרה של חדלות פירעון של ספק וכדומה. ראה גם ביאור 2.1.8. 13 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 לעניין חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 ("חוק שירותי תשלום").

6 ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי ההתנהלות השוטפת של הנפקת כרטיסים ותפעולם, שיווק ודיוור וכן הוראות בדבר סיום חוזה כרטיס חיוב. בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על חברות כרטיסי אשראי, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדירקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, ניהול טכנולוגיות מידע, מדידה והלימות הון ועוד.

7 ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי הסדרת הפעילות השוטפת של תאגידים המספקים שירותי סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב כגון דרישות הון הנדרשות מסולקים, יחסי סולק ובית העסק והעברת כספים בסוגי עסקאות שונות (חיוב נדחה או מידי). בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על סולקים, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדירקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, חלוקת דיבידנד, ניהול טכנולוגיית המידע, ניהול הגנת הסייבר, מדידה והלימות הון ועוד.

הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב

בחודש ינואר 2017 פורסם ברשומות חוק שטרומ. על-פי החוק האמור, בין היתר:

(1) החל מיום 31 בינואר 2017 ("יום התחילה"), בנק הפועלים (אשר למועד הדוח הינו בעל השליטה בישראל וישראל אשר בחודש אפריל 2019 מכר במסגרת הצעת מכר כ-65% מהחזקותיו במניות החברה, כפי שפורט לעיל) ובנק לאומי⁸, לא יוכלו עוד לשמש כמתפעלי הנפקה, קרי- לא יוכלו עוד לבצע את כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב (למעט ההנפקה עצמה של כרטיסי חיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיסי חיוב והשימוש בו) ("תפעול הנפקה" ו-"מתפעל הנפקה", לפי העניין) ולעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. יחד עם זאת, ניתנה לבנקים האמורים אפשרות להתקשר עם גופים חיצוניים (כגון ישראל כרטיס) כמתפעלי הנפקה לצורך אספקת השירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב או להתקשר, ככל בית עסק אחר, עם סולק; (2) החל מתום שנתיים מיום התחילה ובמהלך תקופה שנקבעה, לא יבצע בנק המנפיק כרטיסי חיוב, שערב יום התחילה שלט או החזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מחמישים ושניים אחוזים (52%) מסך כרטיסי האשראי החדשים (ללא כרטיסי חיוב מיידים) שמנפיק הבנק ללקוחותיו (לעניין זה לא יובא בחשבון כרטיס אשראי שהונפק על-פי חוזה כרטיס אשראי שנחתם לפני יום התחילה וחדש במהלך תקופת המעבר); (3) לא יורשו עוד הבנקים האמורים לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד הפועל בתחומים כאמור, וזאת, החל מיום 1 בפברואר 2020 (תום שלוש (3) שנים מיום התחילה), וביחס למי מהבנקים כאמור ששיעור אחזקותיו בחברת כרטיסי אשראי המוחזקת על-ידו פחת במהלך התקופה האמורה לכדי ארבעים אחוזים (40%) או פחות (ובלבד שלפחות עשרים וחמישה אחוזים (25%) ממניות חברת כרטיסי האשראי האמורה הונפקו לציבור) - החל מיום 1 בפברואר 2021 (תום ארבע (4) שנים מיום התחילה); ו-(4) כן נקבע, כי אדם המחזיק יותר מחמישה אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לא ישלוט בחברת כרטיסי אשראי נוספת ולא יחזיק בה יותר מחמישה אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה. יובהר, כי לעניין הבעלות העתידית בחברות כרטיסי האשראי המופרדות, החוק קובע, כי יראו חברות כרטיסי חיוב שערכ יום התחילה נשלטו בידי אותו אדם (כדוגמת החברה ופרימיום אקספרס), כחברת כרטיסי חיוב אחת ובהתאם מאפשר לראות, להבנת החברה, באחזקה בישראל ובאמצעותה בפרימיום אקספרס, כאחזקה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לעניין זה.

להערכת החברה, להוראותיו של חוק שטרומ (לרבות תיקוני החקיקה העקיפים מכוחו) ויישומן צפויות השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי כרטיסי האשראי, הבנקאות והשירותים הפיננסיים, ובכלל זאת על הקבוצה, אשר למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של הקבוצה לאמוד או לכמת את השפעתן העתידית הכוללת. יחד עם זאת, למועד חתימת הדוח הקבוצה פועלת במספר מישורים על מנת להיערך להשלכות החקיקה האמורה ולהתמודד עם השלכותיה. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.5 ו-2.1.8 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

בהמשך לאמור בסעיף 1.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, וכפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, כחלק מההיערכות ליישומן של חוק שטרומ, ובנוסף לחתימה על הסכם תפעול הנפקה בין בנק הפועלים לכ.א.ל בחודש נובמבר 2018, באפריל 2019, חתם בנק הפועלים עם מקס על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב. על-פי הדיווח, כפי שנמסר לחברה אגב הצעת מניות המכר של החברה על-ידי בנק הפועלים ונכון לאותו מועד, בין היתר, בנק הפועלים ומקס ינפיקו כרטיסי אשראי ללקוחות בנק הפועלים שתפעולם יבוצע על-ידי מקס.

להלן פרטים להערכת החברה נכון למועד חתימת הדוח, בדבר ההשפעות העיקריות של ההתפתחויות הרגולטוריות, שארעו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ועד מועד חתימת הדוח על פעילות הקבוצה:

1. **החלטה בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת ב-EEA (European Economic Area):** בהמשך לאמור בסעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, למיטב ידיעת החברה, ביום ה-29 באפריל 2019 אימץ ה-European Commission החלטה, אשר נכנסה לתוקף ביום 19 באוקטובר 2019, בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת (בטריטוריה שהוגדרה בהחלטה (אזור ה-EEA - European Economic Area)) לה תהיה זכאית החברה. להחלטה השפעה ישירה של קישון בהכנסות בגין סוגי פעילות התיירות היוצאת כאמור (כל סוג פעילות, עסקה במסמך חסר ועסקה במסמך מלא כמשמעותן בהחלטה, בהתאם לתקרה המעודכנת שנקבעה לגביה) בכרטיסים ממותגי Mastercard ו-Visa (למעט כרטיסים עסקיים כמפורט בהחלטה). למיטב ידיעת החברה, התחייבויות ארגון מסטרקארד וארגון ויזה בהתאם להחלטה יחולו למשך חמש שנים החל ממועד כניסתה של ההחלטה לתוקף.

2. **"קובץ שאלות ותשובות ליישום צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין 411 בחברות כרטיסי אשראי":** הקבוצה נערכת ליישום התיקון לעניין השגת מידע "הכר את הלקוח" בעת הנפקת כרטיס חיוב בנקאי, כמפורט בביאור 8.2.ג.א. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

3. **תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח),** (בסעיף קטן 3 זה - "החוק"): בהמשך לאמור בביאור 5.2.ג.א. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 וכמפורט בביאור 15.ג.א. לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, בחודש יוני 2019, פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי". בהמשך לאמור בסעיף 1.6.3 [ג] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, לצורך עמידתה בהוראות החוק כאמור, בין היתר, הוסיפה החברה כ-100 משרות מוקד. לפרטים נוספים ראה ניתוח הוצאות התפעול בסעיף 2.2.

4. **חוק נתוני אשראי:** בהמשך לאמור בסעיף 2.1.8 (ו) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, ולאמור בביאור 18.2.ג.א. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, במהלך חודש אפריל 2019 נכנס לתוקפו חוק נתוני אשראי, שמכוחו הוקם מאגר נתוני אשראי מרכזי, הכולל נתוני אשראי חייביים ושלייליים המתקבלים מגופים שונים כקבוע בחוק, לרבות מחברות כרטיסי חיוב. החברה עושה שימוש בשירות חיוני אשראי, וכן פועלת באופן שוטף לקבלת הסכמת לקוחות, אשר יאפשרו לה שימוש בנתונים מדו"ח אשראי של הלקוח וניטור אשראי שיתקבלו מהמאגר. כמו-כן, נערכת

8 לאור עמידתם של הבנקים האמורים בהגדרת "בנק בעל היקף פעילות רחב" בחוק שטרומ. למיטב ידיעת החברה, בחודש פברואר 2019 הושלמה עסקת המכירה של מלוא מניותיהם של בנק לאומי ביחד עם קבוצת עוראלי, אשר החזיקו ב-80%-20%, בהתאמה, במניות מקס.

החברה להמשך יישום ושיפור ניהול האשראי בהתבסס על שימוש בנתוני מאגר אשראי במהלך שנת 2020, לרבות יישום ושימוש בהרחבת היקף התראות הניטור על-ידי מאגר נתוני אשראי (שצפוי להיות מיושם על-ידי בנק ישראל לקראת סוף 2019), כמו גם לשימושים עתידיים נוספים בנתונים מדוחות אשראי של לקוחות לשם חיזוק ניהול סיכון האשראי והגברת יכולת התחרות והצעת ערך ללקוח.

5. **אפליקציות תשלומים:** בהמשך לאמור בסעיפים 2.1.8 [2] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 ולאמור בביאור 2.8 ג.2.3 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, על פי פרסומים, בנקים המפעילים אפליקציות חיברו ופועלים לחבר קמעונאים ומוסדות שונים (כגון: אוניברסיטה וחברת ביטוח) לאפליקציות התשלומים, הן לעניין ביצוע תשלומים באמצעות האפליקציות, והן לעניין ביצוע זיכוי לקוחות באמצעות האפליקציות (למיטב הבנת החברה שלא על גבי סכמת כרטיסי החיוב). למיטב ידיעת החברה, נכון למועד חתימת הדוח מרבית פעילות האפליקציות כאמור מתבצעת על גבי סכמת כרטיסי החיוב. עם זאת, ככל שביצוע תשלומים באמצעות האפליקציות ייעשה מחוץ לסכמת כרטיסי חיוב, וודאי אם אפליקציות התשלום יחדרו בהיקף מוגבר לתשלום בין צרכנים לבתי עסק, הרי שהדבר עלול להיות בעל השפעה מהותית לרעה על פעילות הקבוצה ועסקיה. הקבוצה בוחנת צעדים ופיתוח אמצעים לצורך התמודדותה עם האפשרות של העברת כספים באמצעות האפליקציות מחוץ לסכמת כרטיסי החיוב.

6. **תשתית תשלומים מיידיים:** בהמשך לאמור בסעיף 2.1.8 (ט) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 ולאמור בביאור 2.8 ג.2.3 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, בחודש אוקטובר 2019 הודיע בנק ישראל לקבוצה, כי שירות התשלומים המיידיים נמצא בפיתוח על ידי מרכז סליקה בנקאי בע"מ ("מס"ב") ובנק ישראל הציב תנאים מסוימים למס"ב טרם השקת שירות התשלומים המיידי, לרבות בחינת צרכי השוק. יכולת ההתממשקות בפועל של החברה לתשתיות התשלומים המיידיים תלויה במספר גורמים מעבר לחברה עצמה, אשר למועד הדוח אין לחברה ודאות לגבי מועד התממשקות זה. ככל ששחקנים שונים (ביניהם הבנקים, אך גם שחקנים חדשים) יוכלו להציע שירותי תשלום חדשים וזוהם פעולות תשלום (לצרכנים ולבתי עסק) ישירות מחשבון הבנק של הלקוח, הדבר עלול להיות בעל השפעה מהותית לרעה על פעילות הקבוצה ועסקיה. בנוסף, לענין מתן גישה למס"ב לגופים חוץ בנקאיים כך שיוכלו להתחרות בגופים הבנקאיים במתן שירותי התשלום, ובהמשך להודעת המפקח על הבנקים כי יתחיל בתהליך להקצאת קודי זיהוי לגופים שיצטרפו למערך התשלומים, בנק ישראל הודיע לקבוצה, כי קודי הזיהוי יוקצו רק לאחר קבלת אישור לענין עמידתה של הקבוצה בתנאי כשירות הנדרשים להתחברות.

7. **כרטיס חיוב משולב ('קומבו'):** בהמשך לאמור בביאור 2.8 ג.2.7 לתמצית דוחות כספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2019, ראה האמור בהערת שוליים 70 בסעיף 2.1.8 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

8. **בנקאות פתוחה:** למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, מקודמות מספר יוזמות חקיקה ורגולציה בקשר עם יישום סטנדרט של בנקאות פתוחה בישראל, שיהייבו את הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לשתף מידע בנקאי של הלקוח ולאפשר ביצוע פעולות בחשבון התשלום של הלקוח, בהסכמתו, עם ספקי צד ג, או באמצעותם. בהמשך לאמור בסעיף 2.1.8 (יח) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, ככל שנושא הבנקאות הפתוחה ייושם בהתאם למיתווה הנזכר בביאור האמור, הרי שמחד הדבר יכול ליצור לקבוצה הזדמנויות להציע ללקוחות מוצרים ושירותים חדשים, ומאידך עלול להיות אתגר לקבוצה ביצירת חיזוק ובהעמקת הקשר עם הלקוח.

9. **חוק שירותי תשלום:** חוק שירותי תשלום קובע, בין היתר, כי אם נעשה שימוש לרעה באמצעי תשלום, הסולק והמנפיק לא יטילו את הנזק על בית העסק אם, בין היתר, הוראת התשלום הרלוונטית בוצעה תוך שימוש בפרט אימות מוגבר, או שלא ניתן לעשות שימוש בפרט אימות מוגבר לגבי אותו סוג של אמצעי תשלום (הכל – כמוגדר ולפי התנאים בחוק האמור). הקבוצה בוחנת את אופן התמודדותה עם החלת הוראותיו הרלוונטיות של חוק שירותי תשלום לענין שימוש בפרט אימות מוגבר גם על עסקאות טלפוניות.

10. מעבר לתקן EMV:

(א) בהמשך לאמור בסעיפים 2.1.2 (א) ו- (ב) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, ראה ביאור 2.8 ג.2.12 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(ב) בהמשך לאמור בביאור 2.8 ג.2.12, ראה האמור בסעיף 2.1.8 (יא) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

11. **שיווק אשראי קמעונאי:** למיטב ידיעת החברה, המפקח על הבנקים פועל לגיבוש כללים אשר יחולו על המערכת הבנקאית, ובכלל זה החברה, בפעילותם מול לקוחות קמעונאיים, על מנת להבטיח התנהגות נאותה של גופים כאמור כלפי הלקוחות גם במקרים אשר אינם מהווים הפרה של הוראות הדין. להערכת הקבוצה, כללים כאמור עשויים להטיל עליה מגבלות על פעילותה בתחום האשראי ללקוחות פרטיים. בהקשר זה ראה גם ההתייחסות לסיכון התנהגותי בסעיף 3.4.4 להלן. לפרטים אודות טיטוט הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "ניהול אשראי קמעונאי" ראה ביאור 2.8 ג.2.1 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הערכותיה של החברה כאמור בסעיף 2.1.4 זה לעיל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכותיה של הנהלת הקבוצה והבנתה את המצב בשוק התשלומים והאשראי בישראל ובעולם ואת השלכותיהן האפשריות של הוראות הדין החלות על הקבוצה (ובכללן הוראות שטרם נכנסו לתוקפן), או שיחולו עליה בעתיד, על הערכות ביחס לאופן התפתחות מגמות בשוק התשלומים והאשראי וביחס להיקפי הפעילות העתידיים בשווקים כאמור (לרבות על-ידי לקוחות הקבוצה) ועל הערכות בדבר התפתחויות טכנולוגיות עתידיות הקשורות לתחומי הפעילות של הקבוצה. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, כתוצאה מהנחות וניתוחים שהתממשו באופן שונה מכפי שנחזו, משינויים בתכנית העבודה של הקבוצה, משינויים (טכנולוגיים ואחרים) בלתי צפויים בשוק התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, משינויים רגולטוריים נוספים ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק 3 ("סקירת הסיכונים") בדוח דירקטוריון זה ובדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, וכן בדוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019 ובדוח על הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

2.1.5 - גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

דוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראל כרטיס בע"מ לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב (מבלי לסייג את מסקנתם) לאמור בביאור 2.ג.8 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 בדבר הליכי רגולציה ובביאור 15.ד.8-13 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 בדבר תביעות שהוגשו נגד החברה, רבות בקשות לאישורן כייצוגיות.

2.2 - התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר⁹

כמפורט בסעיף 1.5.7 לדוח דירקטוריון זה, תוצאות הפעילות בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 הושפעו מהותית מאירוע בעל אופי חד פעמי והטיפול החשבונאי בו, אשר הינו חלק מתוצאות הנפקתה של החברה והכולל תשלום מענק היפרדות לעובדי החברה בסך של כ-68 מיליון ש"ח (כ-52 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) אשר בנק הפועלים נשא ברובו. על אף שבנק הפועלים נשא ברובו נכלל תשלום המענק כולו בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 בהוצאות השכר (בסעיפי הוצאות השכר השונים בהוצאות תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) ואילו חלקו של בנק הפועלים במענק, כאמור, נזקף לקרן הון.

בשל כך ולשם בהירות הניתוח, הנתונים התוצאתיים בפרק זה לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019, מוצגים בנטרול מענק ההיפרדות, אלא אם נאמר אחרת.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מיליון ש"ח
2018 ⁽²⁾	2019	2018 ⁽²⁾	2019	
892	902	309	313	הכנסות מבתי עסק, נטו
631	506	230	179	הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
228	273	80	97	הכנסות ריבית, נטו
2	13	(2)	(1)	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,753	1,694	617	588	סך הכל הכנסות
106	116	42	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי
542	⁽¹⁾ 617	181	207	הוצאות תפעול
330	⁽¹⁾ 342	115	128	הוצאות מכירה ושיווק
73	⁽¹⁾ 75	25	24	הוצאות הנהלה וכלליות
366	230	131	72	תשלומים לבנקים
1,417	1,380	494	482	סך כל ההוצאות
336	314	123	106	רווח לפני מיסים בנטרול מענק היפרדות חד-פעמי
87	82	32	23	ההפרשה למיסים על הרווח
249	232	91	83	רווח לאחר מיסים בנטרול מענק היפרדות חד-פעמי
1	3	1	*-	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת מס של חברות כלולות
250	235	92	83	רווח נקי בנטרול מענק היפרדות חד-פעמי
-	52	-	-	מענק היפרדות חד-פעמי, נטו ממס
250	183	92	83	הרווח הנקי של החברה

* סכום הנמוך מ 0.5 מיליון ש"ח.

(1) מענק ההיפרדות החד פעמי נטרל מנתוני השכר בסעיפים אלו, לפיכך קיים הבדל בין הנתונים המוצגים בטבלה זו לנתונים בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019.

(2) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

עונתיות

תחומי ההנפקה, הסליקה והמימון נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח), אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, המביא בהתאמה לגידול אפשרי בשימוש במוצרי אשראי בכרטיסי האשראי וכן בלקיחת הלוואות לצורך מימון הצריכה.

שינוי הסכמים עם בנק הפועלים

בהמשך לאמור בביאור 3.ב. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018 ובביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019 להלן, בחודש פברואר 2019 התקשרו החברה, יורופיי ופרימיום אקספרס עם בנק הפועלים בהסכמים מעודכנים בקשר עם הנפקתם ותפעולם של כרטיסי החיוב ממותגי הקבוצה ("הסדר בנק הפועלים המעודכן"), המעדכנים את ההסכמים שהיו קיימים בין החברות בעניין זה עד אותו מועד. הוראות הסדר בנק הפועלים המעודכן, אשר מתייחסות לתעריפון במותגים שונים, לרבות MC ו-Visa קיבלו ביטוי, בין היתר, בשינוי אופן הצגת ההכנסות מעמלות התעריפון השונות ממחזיקי כרטיס של בנק הפועלים ותשלומים לבנקים ומעבר מהצגה ברוטו בסעיפי הכנסות והוצאות, להצגה בנטו. מאותו שלב, ובהתאם לחוק שטרומם ולהסדר

9 המונח 'כרטיס אשראי/כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתייחס לכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, הכל בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמות מעת לעת על-ידי הפיקוח על הבנקים.

המעודכן, עמלות התעריפון מייצגות שירותים שניתנים ונשלטים על-ידי בנק הפועלים, ובהתאם יוצגו בנטו, חלף הצגתן בברוטו כהכנסה בסעיף ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי (הכנסות מעמלות שרות ועמלות עסקאות מט"ח), ומנגד כהוצאה בסעיף הוצאות תשלומים לבנקים. בגין המותגים "Visa" ו-"American Express", כולל הסדר בנק הפועלים המעודכן גם עדכון מנגנון ההתחשבות ממנגנון של חלוקת עודף הכנסות על הוצאות למנגנון המקובל בהסכמים עם בנקים אחרים. שינוי שיטת ההתחשבות משפיע על סעיף תשלומים לבנקים ובא לידי ביטוי בהגדלת ההוצאה בסעיף זה, אל מול המצב טרם שינוי כאמור.

סביבה עסקית

הקבוצה פועלת בסביבה דינמית ותחרותית ומושפעת משינויי חקיקה ורגולציה אשר באו לידי ביטוי בתוצאות פעילותה בתקופת הדיווח. החל מראשית שנת 2019, נכנס לתוקפו הסדר בנק הפועלים המעודכן אשר השפעתו התבטאה בגידול בתשלום לבנק הפועלים בגין אותם רכיבים, כאמור לעיל. כמו-כן, החל מראשית שנת 2019, חלה ירידה בשיעור העמלה הצולבת¹⁰ מ-0.7% ל-0.6% בהתאם למתווה הסופי להפחתתה, אשר הובילה לירידה בעמלת מנפיק וכן השפיעה על הכנסות מבתי עסק (על-פי ניסיון העבר, ירידה בעמלה הצולבת כאמור, משפיעה גם על עמלת בית העסק הממוצעת). במקביל להשפעתם השלילית של אלמנטים אלו על תוצאות פעילות הקבוצה, ממשיכה הקבוצה לצמוח בהיקפי הפעילות בתחומי ההנפקה והסליקה, בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 חל גידול במחזור העסקאות בכרטיסי אשראי המונפקים על-ידי הקבוצה של כ-8.8% וכ-8.2%, בהתאמה, לעומת תקופות מקבילות אשתקד וכן ממשיכה הקבוצה לצמוח בתחום האשראי לאנשים פרטים. מגמות אלו אפשרו לקבוצה להשיג רווח נקי ברבעון השלישי של שנת 2019 אשר הסתכם בכ-83 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-9.8% ורווח נקי בנטרוול השפעת מענק היפרדות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 אשר הסתכם בכ-235 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-250 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-6%.

להלן עיקרי ההשפעות בהתפתחות סעיפי ההכנסות וההוצאות:

הכנסות מבתי עסק, נטו מושפעות משחיקת עמלת בית העסק כתוצאה מסביבת פעילות תחרותית, אשר הושפעה החל מה-1 בינואר 2019, בין היתר, גם מירידה בשיעור העמלה הצולבת, כפי שהוסבר לעיל. מנגד חל גידול במחזורי הסליקה של עסקאות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם החברה בהסכמי סליקה. בהתאם לכך, **הכנסות מבתי עסק, נטו** ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכמו בכ-313 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-309 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.3%. **הכנסות מבתי עסק, נטו** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בכ-902 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-892 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.1%.

הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ-179 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-230 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-22.2%. **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-506 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-631 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-19.8%, הקיטון נובע בעיקרו ממעבר מהצגה ברוטו להצגה נטו של חלק מעמלות אלו כפי שהוסבר לעיל. בנטרוול שינוי ההצגה מברוטו לנטו (שהשפעתו בשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2019 הינה בהיקף של כ-58 מיליון ש"ח וכ-148 מיליון ש"ח, בהתאמה) חל גידול בהכנסות מעמלות אלו הנובע בעיקר מגידול בהיקף העסקאות. בנוסף, בסעיף הכנסות מעמלת מנפיק חל גידול הנובע מעלייה במחזור העסקאות בכרטיסי החברה שנסלקו על-ידי סולקים אחרים אשר קוּזו בחלקו מכניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ-97 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-21.3%. **הכנסות ריבית, נטו** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-273 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-19.7%. הגידול בהכנסות ריבית נובע בעיקר מגידול ביתרות האשראי נושאי ריבית לאנשים פרטיים. מנגד, היערכות החברה להיפרדות מבנק הפועלים (במסגרתה גם נרכשה פרימיום אקספרס) והקטנת בסיס ההון של החברה, השפיע על היקף ותמהיל החוב של החברה, אשר מתבטאים בגידול בהוצאות המימון של החברה בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019.

הוצאות אחרות, נטו הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ-1 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, **הכנסות אחרות, נטו** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-13 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הגידול נובע מיישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים, אשר במסגרתם שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות שאינן למסחר ישש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, וכרוך באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד לעומת ברווח הכולל האחר בתקופה המקבילה אשתקד. ראה ביאור 1.1 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ-51 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-21.4%. **הוצאות בגין הפסדי אשראי** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-116 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-9.4%. הגידול ברבעון השלישי של שנת 2019 אל מול הרבעון המקביל אשתקד נובע בעיקר מהרחבת פעילות האשראי לאנשים פרטיים של הקבוצה וכן הפרשות פרטניות באשראי המסחרי בעיקר בגין אשראים שניתנים בחברת בת, לפרטים נוספים ראה סעיף 2.5.5 להלן.

10 בגין "עסקה בכרטיס חיוב" (כהגדרתה בצו הצולבת, כהגדרתו בביאור 2.1.8.10 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019).

סך הוצאות השכר¹¹ (תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכמו לסך של כ- 89 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 79 מיליון ש"ח אשתקד, עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות שכר שוטפות, בין היתר, בהתאם להסכם הקיבוצי, כמפורט בסעיף 7.6 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018, וכן השפעת קיטון ברבעון של היוון שכר אנשי תוכנה להשקעות. **סך הוצאות השכר¹⁰ (תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) בנטרול השפעת מענק היפרדות** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו לסך של כ- 257 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 269 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון נובע בעיקר מהפחתת המוצאת של קרן ההון אשתקד בגין סיום העסקת עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.6.4 לדוח הדיקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

הוצאות התפעול מושפעות מגידול בהיקפי הפעילות של הקבוצה בארץ ובח"ל, היקפי פעילות אלו משתקפים בשיעורי הצמיחה בפעילות התשלומים (הנפקה וסליקה), בתמהילה השונים וכן בפעילות האשראי, כמו גם בהשקעות הנדרשות על ידי הקבוצה.

הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכמו בכ- 207 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 181 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 14.4%, בנוסף לגידול בהיקפי הפעילות כפי שהוסבר לעיל, חל גידול בהוצאות בקשר עם מוקדי שירות טלפוני, כמפורט להלן. לניתוח הגידול בהוצאות השכר, ראה לעיל. **הוצאות תפעול בנטרול השפעת מענק היפרדות** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בכ- 617 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 542 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 13.8%. בנוסף לגידול בהיקפי הפעילות כפי שהוסבר לעיל, חל גידול בתשלומים לארגונים הבינלאומיים אשר נובע בעיקרו משינוי הגדרות מחזורי הפעילות עליהן משולמות עמלות, וכן מגידול בכמות העסקאות והאישורים; בנוסף חל גידול בהוצאות בקשר עם מוקדי שירות טלפוני כחלק מהיערכות הקבוצה לכניסתו של תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (ראה סעיף 2.1.4 (3) לדוח דיקטוריון זה); וכן חל גידול בהפרשה בגין תלויות ואחרות. מנגד, הוצאות התפעול בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018, הושפעו מגידול בהוצאות השכר כתוצאה מהפחתת מוצאת של קרן ההון בגין עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים, השפעה אשר קוזזה ברובה בשל קיטון חד פעמי בהפרשות בגין שנים קודמות, בעקבות הסכמות מסחריות בקשר עם סעיפי ארנונה ושכר דירה.

תשלומים לבנקים ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכמו בכ- 72 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 131 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 45% **תשלומים לבנקים** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בכ- 230 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 366 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 37.2%. קיטון נובע מקיטון בשיעור דמי המחזור הצמוד בעיקרו לשיעור העמלה הצולבת (משפיע על חלק מההתחשבות עם הבנקים השונים) עם כניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת, אשר קוזז בחלקו מעלייה במחזורי העסקאות בכרטיסים בנקאיים. קיטון נוסף נובע משינוי ההסכמים עם בנק הפועלים, אשר בא לידי ביטוי כפי שתואר לעיל במעבר מהצגה ברוטו של עמלות מסוימות המשולמות לבנק להצגה בנטו (השפעה זו מקטינה את סעיף הוצאה בגין תשלומים לבנקים מהד ואת סעיף ההכנסות בגין מחזיקי כרטיס אשראי מאידך) בקיזוז השפעת סיום ההתחשבות על-פי ההסכמים הקודמים עם בנק הפועלים, ויישום ההסכמים המעודכנים (המגדילים את הוצאה אשר בחלקה הינה חד פעמית).

הרווח לפני מיסים של החברה ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם לכ- 106 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 123 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 13.8%. **הרווח לפני מיסים בנטרול השפעת מענק היפרדות** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם לכ- 314 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 336 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 6.5%.

הרווח הכולל של החברה ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם לכ- 75 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי העיקרי בסעיף זה הינו בגין "**התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים נטו**" אשר ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם בהתאמה שלילית נטו בסך של כ- 8 מיליון ש"ח בהשוואה להתאמה שלילית נטו בסך של כ- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד אשר נובעים בעיקרם מקיטון בשיעור היוון; וכן בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים, אשר במסגרתם שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות שאינן רשומות למסחר שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, הוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד לעומת ברווח הכולל האחר בתקופה המקבילה אשתקד. ראה ביאור 1.1 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הרווח הכולל של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 **בנטרול מענק ההיפרדות** הסתכם לכ- 224 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 282 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים העיקריים בסעיף זה הינם בגין "**התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים נטו**" אשר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהתאמה שלילית נטו בסך של כ- 11 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקיטון בשיעור היוון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה להתאמה חיובית נטו בסך של כ- 25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר נובעת בעיקרה מהפחתת של קרן הון בגין שינויים אקטואריים לרווח והפסד; וכן בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים, כאמור לעיל. לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הרווח הנקי הבסיסי והמדולל למניה של החברה ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם בכ- 0.41 ש"ח בהשוואה לכ- 0.46 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 10.9% הרווח הנקי הבסיסי והמדולל למניה של החברה בנטרול השפעת מענק היפרדות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמד על כ- 1.17 ש"ח, בהשוואה לכ- 1.25 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 6.4%. הרווח למניה לתקופה המקבילה אשתקד מוצג באופן אשר משקף את השינוי שחל בהרכב הון המניות למועד המכירה הראשונה של מניות החברה לציבור, כמפורט בביאור 7.ה. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

11 הוצאות השכר (תפעול, שיווק ומכירה והנהלה וכלליות) כוללות הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) ורכיבי עלות הטבה לא מוגדרת שאינם עלות שירות.

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.9.2019

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,711	644	3,067	כרטיסים בנקאיים
1,358	402	956	סיכון אשראי על החברה
152	89	63	סיכון אשראי על אחרים
1,510	491	1,019	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,221	1,135	4,086	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.9.2018

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,669	650	3,019	כרטיסים בנקאיים
1,361	487	874	סיכון אשראי על החברה
130	75	55	סיכון אשראי על אחרים
1,491	562	929	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,160	1,212	3,948	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2018

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,690	668	3,022	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,374	494	880	סיכון אשראי על החברה
135	79	56	סיכון אשראי על אחרים
1,509	573	936	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,199	1,241	3,958	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי הקבוצה (במיליון ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		
	2018	2019	2018	2019	
129,315	96,553	103,174	34,150	36,620	כרטיסים בנקאיים
					כרטיסים חוץ בנקאיים
24,043	17,879	20,516	6,420	7,482	סיכון אשראי על החברה
1,734	1,295	1,475	474	565	סיכון אשראי על אחרים
25,777	19,174	21,991	6,894	8,047	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
155,092	115,727	125,165	41,044	44,667	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.

כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום תקופת הדיווח ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של תקופת הדיווח.

כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.

כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.

מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

2.3 - התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף¹²

מיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 30 בספטמבר		
	2018 ⁽¹⁾	2019	
מאזן			
106	114	430	מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	20,959	24,547	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(242)	(218)	(289)	הפרשה להפסדי אשראי
21,204	20,741	24,258	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	36	54	ניירות ערך בתיק הזמין למכירה
6	6	10	השקעות בחברות כלולות
305	299	355	בניינים וציוד (לרבות נכסי טכנולוגיה ועלויות פיתוח מהונות)
335	325	463	נכסים אחרים
21,989	21,521	25,570	סך כל הנכסים
2,837	2,438	5,170	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,233	15,145	16,378	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	1,085	אגרות חוב סחירות ⁽²⁾
462	539	568	התחייבויות אחרות
18,532	18,122	23,201	סך כל ההתחייבויות

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.
 (2) ראה סעיף 1.5.6 [א] לעיל.

נכסים

סך הנכסים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדו על כ- 25,570 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ- 21,521 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולסך של כ- 21,989 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 18.8% וכ- 16.3% בהתאמה. עיקר הגידול נובע מסעיף **חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו**.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 24,547 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ- 20,959 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולסך של כ- 21,446 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 17.1% וכ- 14.5% בהתאמה. הגידול נובע בעיקר מהגורמים הבאים:

יתרת חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על סך של כ- 14,819 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ- 12,395 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולסך של כ- 12,379 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 19.6% וכ- 19.7% בהתאמה. עיקר הגידול בין התקופות, נבע מהשפעת יישומו לראשונה של נב"ת 470, המשפיע על עיתוי העברת התזרים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים (על-פי רוב, בסמוך לאחר תחילת חודש), ובהתאם משפיע על יתרות החייבים לתום כל חודש כך שלמעשה גדלה יתרת החייבים לתאריך החתך. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.5.6 [ב] לדוח דירקטוריון זה.

יתרת האשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 3,643 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 2,705 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018, ולכ- 2,957 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 34.7% וכ- 23.2% בהתאמה. הגידול ביתרות נובע בעיקר מהמשך הצמיחה בפעילות האשראי לאנשים פרטיים. כמו-כן, **יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה** ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 124 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 98 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 109 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 26.5% וכ- 13.8% בהתאמה. עיקר הגידול בהפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים נובעת מגידול ביתרות האשראי. **יתרת האשראי המסחרי באחריות החברה** ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 1,372 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 1,576 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 1,803 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 קיטון בשיעור של כ- 12.9% וקיטון של כ- 23.9% בהתאמה. עיקר הקיטון נובע מכך שהחל מהרבעון השלישי לשנת 2019 מוצגות הקדמות בסילוק מוקדם (סילוק מוקדם של התחייבויות הסולק לבית העסק) בסעיף זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי. כמו-כן, **יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי מסחרי באחריות החברה** ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 59 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 33 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 42 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. גידול בשיעור של כ- 78.8% וכ- 40.5% בהתאמה. הגידול נובע בעיקר מגידול בהפרשות פרטניות בגין אשראים בחברת בת בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019, לרבות במהלך הרבעון השלישי לשנת 2019. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.5.5 להלן.

12 המונח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתייחס לכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, הכל בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמות מעת לעת על-ידי הפיקוח על הבנקים.

יתרת הברות כרטיסי אשראי וארגונים בינלאומיים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 1,366 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 1,458 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 1,525 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון בשיעור של כ- 6.3% וקיטון של כ- 10.4% בהתאמה. עיקר השינויים בסעיף זה נובעים בשינויים במחזוריים בהם החברה הינה הסולק כשהעסקה מבוצעת בכרטיס שהונפק על-ידי אחת מהחברות הסולקות האחרות לעומת מחזוריים בהם החברה הינה המנפיק ופעילות הסליקה מתבצעת על-ידי החברות הסולקות האחרות.

להלן ניתוח של סעיפים מאזניים נוספים:

יתרת בניינים וציוד (לרבות נכסי טכנולוגיה ועלויות פיתוח מהוונות) ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 355 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 299 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 305 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 18.7% וכ- 16.4%, בהתאמה. עיקר הגידול נובע מהשקעה בפרויקטים טכנולוגיים.

יתרת נכסים אחרים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 463 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 325 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 335 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 42.5% וכ- 38.2% בהתאמה. הגידול לעומת 30 בספטמבר 2018 נובע בעיקר מגידול ביתרת המיסים הנדחים בגין הפרשים זמניים בין הדיווח החשבונאי לדיווח לצרכי מס (שעיקרם בגין הפסדי אשראי והוצאות שכר בגין מענק ההיפרדות), מגידול בהוצאות מראש בגין חידוש הסכמים עם מועדונים וכן מגידול ביתרה מול בנק הפועלים בגין חלק ממענק ההיפרדות שטרם שולם (ראה סעיף 2.2 לעיל). עיקר הגידול ביתרת הנכסים האחרים לעומת יום 31 בדצמבר 2018 נובע מהוצאות מראש בגין חידוש הסכמים עם מועדונים ותשלום מראש בגין אחזקת חומרה ותוכנה, מגידול ביתרה מול בנק הפועלים בגין חלק ממענק ההיפרדות שטרם שולם וכן גידול ביתרת מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים בין הדיווח החשבונאי לדיווח לצרכי מס.

התחייבויות

סך ההתחייבויות ליום 30 בספטמבר 2019 עמדו על כ- 23,201 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 18,122 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 18,532 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 28% וכ- 25.2% בהתאמה.

גידול זה נובע בעיקר מגידול **יתרת האשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים** אשר ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ- 5,170 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 2,438 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 2,837 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018. הגידול לעומת יום 31 בדצמבר 2018, נובע בעיקר מהגורמים הבאים:

יישומו לראשונה של נב"ת 470, המשפיע על עיתוי העברת התזרים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים (על-פי רוב, בסמוך לאחר תחילת חודש), ובהתאם משפיעה על יתרות החייבים לתום כל חודש כך שלמעשה גדלה יתרת החייבים לתאריך החתך. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.5.6 [ב] לדוח דירקטוריון זה. בנוסף נעשו פעולות בקשר עם הערכות החברה להפרדה, יישום חוק שטרומ, רכישת פרימיום אקספרס, שינוי מבנה ההון של החברה וגיוון מקורות המימון שלה. במסגרת זו גדלה יתרת האשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים, בשל הלוואה בסך 500 מיליון ש"ח אשר הועמדה לחברה בחודש פברואר 2019, על-ידי גוף פיננסי וכן הנפיקה החברה אגרות חוב במהלך הרבעון השני לשנת 2019, לפרטים נוספים ראה ביאור 6.1. בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

2.3.1 - הון והלימות ההון*

תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה וכן על פרימיום אקספרס ויורופיי. למועד הדוח ולמועד חתימת הדוח לחברה חברות בנות מאוחדות כדלקמן: ישראל כרטיס מימון בע"מ ("ישראל כרטיס מימון"), ישראל כרטיס (נכסים) 1994 בע"מ ("ישראל כרטיס נכסים"), יורופיי, פרימיום אקספרס, צמרת מימונים בע"מ ("צמרת מימונים") וגלובל פקטורינג בע"מ ("גלובל").

ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

ההון העצמי רובד 1 והון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 2,369 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 2,943 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 2,987 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 2,567 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 3,098 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 3,147 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 15,798 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 12,357 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 12,757 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון שוק ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 32 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 59 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 18 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון תפעולי ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 2,708 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 2,158 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ- 2,190 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ- 13.8% בהשוואה לכ- 21.3% ליום 30 בספטמבר 2018 וכ- 21.0% ליום 31 בדצמבר 2018. עיקר הקיטון ביחס ההון נובע בין היתר מחלוקת דיבידנד בסכום של כ- 867 מיליון ש"ח בחודש מרץ 2019. ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות כספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2019.

לפרטים נוספים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 של ועדת באזל (קרי, הוראות לעניין האופן וההיקף של המידע (האיכותי והכמותי) [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019.

* בסעיף זה הנתונים ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018 הינם כפי שהוצגו בדוחות הדירקטוריון והנהלה של החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה (טרם רכישת החברה את פרימיום אקספרס).

החברה בת משמעותית – פרימיים אקספרס (לשעבר: פועלים אקספרס)
 יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2019 עמד על כ-21.2% בהשוואה לכ-20.4% ליום 30 בספטמבר 2018 ולכ-20.9% ליום 31 בדצמבר 2018.

טבלה 3 - הלימות הון⁽¹⁾

1. הון לצורך חישוב יחס הון

במיליון ש"ח	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר *2018	ליום 31 בדצמבר * 2018
הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים	2,369	2,943	2,987
הון רובד 2	198	155	160
סך הכל הון כולל	2,567	3,098	3,147
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	15,798	12,357	12,757
סיכונים שוק	32	59	18
סיכון תפעולי	2,708	2,158	2,190
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	18,538	14,574	14,965
3. יחס הון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	12.8%	20.2%	20.0%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.8%	21.3%	21.0%
יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	8.0%	8.0%	8.0%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	11.5%	11.5%	11.5%

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, בדבר "מדידה והלימות הון".
 * כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

2.3.2 - יחסי הון מינימליים

בחודש מאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, בין היתר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשו לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון), לפיה, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 של סולק שיתרת חייבים בדוח כספי שנתי אחרון שלו עולה על 2 מיליארדי ש"ח לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים, כמפורט בסעיף 2.3.3 להלן.

2.3.3 - יעד הלימות ההון המזערי

יעד הלימות ההון המזערי של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהו, נאמדו, והוערכו על-ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה:

יעד הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההונית.

2.3.4 - ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על-ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון. שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

2.3.5 - עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש (3) שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התוכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

2.3.6 - הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים).

החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על-פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

נכון לימים 30 בספטמבר 2019, 31 בדצמבר 2018 וכן בסמוך למועד חתימת הדוח, עומדת הקבוצה בכל דרישות הלימות ההון.

2.3.7 - יחס כיסוי נזילות

בחודש ספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 221 ובו נכתב כי החל מיום זה, חברות כרטיסי אשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

- א. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צרכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
- ב. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צרכי הנזילות שלה.

2.3.8 - יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף ("ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כחיס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 7 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019. נכון לימים 30 בספטמבר 2019, 31 בדצמבר 2018 וכן בסמוך למועד חתימת הדוח, עומדת הקבוצה בכל דרישות המינוף המפורטות לעיל.

2.3.9 - חלוקת דיבידנד

בהמשך לאמור בסעיף 2.3.10 בדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018. ב- 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.

2.4.1 - כללי

מגזר פעילות הוא מרכיב בקבוצה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו, וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. מתכונת הדיווח בנוגע למגזרי הפעילות של החברה נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

פעילות הקבוצה מנוהלת בעיקר בשלושה (3) מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי חיוב, סליקה של כרטיסי חיוב ופעילות מימון.

השפעת מענק ההיפרדות החד פעמי בתקופה של תשע החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, לא הוקצתה לתוצאות המגזרים השונים ונכללה כפריט 'הוצאות לא מוקצות - בגין מענק היפרדות חד פעמי, נטו ממס, ולפיכך הניתוח מתייחס לתוצאות בנטרול השפעת מענק ההיפרדות כאמור. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

2.4.2 - עונתיות

תחומי ההנפקה, הסליקה והמימון נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח), אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, המביא בהתאמה לגידול בשימוש במוצרי אשראי בכרטיס האשראי וכן בלקיחת הלוואות לצורך מימון הצריכה.

2.4.3 - מגזר ההנפקה

לפרטים אודות מגזר ההנפקה ראה סעיף 2.4.4 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר ההנפקה (מיליון ש"ח)
2018 ⁽²⁾	2019	2018 ⁽²⁾	2019	
				התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר
				סך כל ההכנסות מעמלות
1,271	1,098	451	388	
(3)	(8)	(1)	(3)	הוצאות ריבית, נטו
(1)	(21)	(5)	(8)	הוצאות אחרות
1,267	1,069	445	377	סך הכל הכנסות המגזר
347	402 ⁽¹⁾	119	136	הוצאות תפעול
366	230	131	72	תשלומים לבנקים
164	72 ⁽¹⁾	51	31	הרווח הנקי של המגזר

(1) מענק ההיפרדות החד פעמי, נרשם בסעיפי השכר, המשפיעים על סעיפים אלו בדוח רווח והפסד, הסכום כאמור לא הוקצה לתוצאות מגזר ההנפקה. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(2) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

תוצאות מגזר ההנפקה הושפעו מהותית בתקופת הדיווח מהירידה בשיעור העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019, וכן מכניסתם לתוקף של הסכמי בנק הפועלים המעודכנים (לרבות השפעות חד פעמיות בגין יישום הסדר בנק הפועלים המעודכן) כפי שמובהר בהמשך. לפרטים אודות השפעת שינוי הסכמים עם בנק הפועלים על סעיפי ההכנסות והתשלומים לבנק ראה סעיף 2.2 לדוח דירקטוריון זה לעיל.

סך כל הכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 388 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 451 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 14% **סך כל הכנסות מעמלות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 1,098 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 1,271 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-13.6%, ככלל, הגורמים העיקריים לקיטון בהכנסות מעמלות הינם הירידה בשיעור העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019 (מ-0.7% ל-0.6%¹³), וכן, מעבר להצגת סכומי עמלות מסוימים בנטו, במקום בברוטו בתקופות עבר. הגידול בהיקף העסקאות מיתן במידה מסוימת ירידה זו. בנטרול שינוי ההצגה מברוטו לנטו (שהשפעתה בשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 הינה בהיקף של כ-58 מיליון ש"ח וכ- 148 מיליון ש"ח, בהתאמה) ישנו קיטון בהכנסות מעמלות של כ-1.1% וכ-2% בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת תקופות מקבילות אשתקד, בהתאמה.

הוצאות אחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 8 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **הוצאות אחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 21 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות אחרות בין התקופות נובע בעיקרו מהשפעת הפרשי שער בגין עסקאות מט"ח (של מחזיקי כרטיס בתיירות יוצאת ו- e-Commerce) וכן מהשפעת שינויים בשערי מט"ח על התחשבות עם הארגונים הבינלאומיים אשר מתבצעת במט"ח.

13 "בגין עסקה בכרטיס חיוב" (כהגדרתה בצו הצולבת, כהגדרתו בביאור 2.8.2, 10 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019).

הוצאות תפעול מושפעות מגידול בהיקפי הפעילות של הקבוצה בארץ ובחול, היקפי פעילות אלו משתקפים בשיעורי הצמיחה בפעילות ההפקה, בתמהיליה השונים, כמו גם בהשקעות הנדרשות על ידי הקבוצה.

הוצאות תפעול הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 136 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 119 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-14.3%, בנוסף לגידול בהיקפי הפעילות כפי שהוסבר לעיל, חל גידול בהוצאות בקשר עם מוקדי שירות טלפוני, כמפורט להלן וכן גידול בהוצאות השכר השוטפות.

הוצאות תפעול הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 402 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 347 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-15.9%. בנוסף לגידול בהיקפי הפעילות כפי שהוסבר לעיל, חל גידול בתשלומים לארגונים הבינלאומיים אשר נובע בעיקרו משינוי הגדרות מחזורי הפעילות עליהן משולמות עמלות, וכן מגידול בכמות העסקאות והאישורים; בנוסף חל גידול בהוצאות בקשר עם מוקדי שירות טלפוני כחלק מהיערכות הקבוצה לכניסתו של תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (ראה סעיף 2.1.4 (3) לדוח דירקטוריון זה); וכן חל גידול בהפרשה בגין תלויות ואחרות. מנגד, הוצאות התפעול בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018, הושפעו מגידול בהוצאות השכר כתוצאה מהפחתה מואצת של קרן ההון בגין עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים, השפעה אשר קווצה ברובה בשל קיטון חד פעמי בהפרשות בגין שנים קודמות, בעקבות הסכמות מסחריות בקשר עם סעיפי ארנונה ושכר דירה.

תשלומים לבנקים הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 72 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 131 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **תשלומים לבנקים** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 230 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 366 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מקיטון בשיעור דמי המחזור הצמוד בעיקרו לשיעור העמלה הצולבת (משפיע על חלק מההתחשבות עם הבנקים השונים) עם כניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת, אשר קווצ בחלקו מעלייה במחזורי העסקאות בכרטיסים בנקאיים. קיטון נוסף נובע משינוי ההסכמים עם בנק הפועלים, אשר בא לידי ביטוי כפי שתואר לעיל במעבר מהצגה ברוטו של עמלות מסוימות ותשלומן לבנק להצגה בנטו (השפעה זו מקטינה את סעיף הוצאה בגין תשלומים לבנקים מחד ואת סעיף ההכנסות בגין מחזיקי כרטיס אשראי מאידך) בקיטון השפעת סיום ההתחשבות על-פי ההסכמים הקודמים עם בנק הפועלים, ויישום ההסכמים המעודכנים (המגדילים את הוצאה אשר בחלקה הינה חד פעמית).

2.4.4 - מגזר הסליקה

לפרטים אודות מגזר הסליקה ראה סעיף 2.4.5 לדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר הסליקה (מיליון ש"ח)
2018 ⁽²⁾	2019	2018 ⁽²⁾	2019	
התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר				
				סך כל ההכנסות מעמלות
252	310	88	104	הוצאות ריבית, נטו
(2)	(5)	(1)	(2)	הכנסות (הוצאות) אחרות
(10)	11	(1)	2	סך הכל הכנסות המגזר
240	316	86	104	הוצאות תפעול
164	176 ⁽¹⁾	53	60	הרווח הנקי של המגזר
3	50 ⁽¹⁾	10	17	

(1) מענק ההיפרדות החד פעמי, נרשם בסעיפי השכר, המשפיעים על סעיפים אלו בדוח רווח והפסד, הסכום כאמור לא הוקצה לתוצאות מגזר הסליקה. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(2) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

תוצאות מגזר הסליקה הושפעו בתקופת הדיווח ממספר גורמים בהם הסביבה התחרותית בתחום המשפיעה על שחיקת עמלת בית העסק הממוצעת, ומנגד הצמיחה בהיקפי הסליקה של החברה והפחתת שיעור העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019. להפחתה בשיעור העמלה הצולבת השפעה חיובית בטווח הקצר על הכנסות מגזר הסליקה, אך בשים לב לניסיון העבר ומאפייני התחרות, יכולה לגרום להערכת החברה, להתכנסות בטווח הקצר-בינוני למרווחי סליקה דומים במהותם למרווחים טרם הפחתת העמלה הצולבת, אשר עשויה להשפיע לרעה בטווח הקצר-בינוני על הכנסות מפעילות הסליקה.

הערכות החברה כאמור הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכותיה של הנהלת הקבוצה באשר למגמות בשוק התשלומים והאשראי בישראל, ביחס למגמות והשפעות התחרות וכן על ניסיון העבר. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, בין היתר כתוצאה מהנחות וניתוחים לא מיטביים, משינויים בלתי צפויים בשוק התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, משינויים רגולטוריים ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק 3 ("סקירת הסיכונים") בדוח דירקטוריון זה ובדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018, וכן בדוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019 ובדוח על הסיכונים פרפורמה לשנת 2018.

סך כל הכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 104 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 18.2%. **סך כל הכנסות מעמלות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 310 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 252 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 23%. התקופה כוללת השפעה חיובית על הכנסות מגזר הסליקה כתוצאה מההפחתה של העמלה הצולבת, כאמור לעיל.

הכנסות אחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 2 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות של כ- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, **הכנסות אחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 11 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות של כ- 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, השינוי נובע בעיקרו מהפרשי שער בגין פעילות סליקת עסקאות במט"ח.

הוצאות תפעול הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 60 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 13.2%, הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות וגידול בהוצאות השכר השוטפות. **הוצאות תפעול** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 176 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 164 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-7.3%.

2.4.5 מגזר מימון

לפרטים אודות מגזר מימון ראה סעיף 2.4.6 לדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018, וכן ביחס להתפתחויות בחברת הבת גלובל פקטורינג ראה סעיף 2.5.5 להלן.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר המימון (מיליון ש"ח)
2018 ⁽²⁾	2019	2018 ⁽²⁾	2019	
				התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר
*_	*_	*_	*_	סך כל ההכנסות מעמלות
233	286	82	102	הכנסות ריבית, נטו
6	6	2	2	הכנסות אחרות
239	292	84	104	סך הכל הכנסות המגזר
29	37⁽¹⁾	8	10	הוצאות תפעול
78	98⁽¹⁾	29	33	הרווח הנקי של המגזר

* סכום הנמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

(1) מענק ההיפרדות החד פעמי, נרשם בסעיפי השכר, המשפיעים על סעיפים אלו בדוח רווח והפסד, הסכום כאמור לא הוקצה לתוצאות מגזר המימון. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(2) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 102 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 82 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 24.4%. **הכנסות ריבית, נטו** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 286 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 22.7%. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרות אשראי נושא ריבית לאנשים פרטיים.

הוצאות תפעול הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 10 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 25%. **הוצאות תפעול** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 37 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 27.6%, הנובע בעיקר משינוי בהפרשות בגין תביעות תלויות ואחרות.

הרווח הנקי של המגזר הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 בכ- 33 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 13.8%, **הרווח הנקי של המגזר** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 98 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 78 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 25.6%. בהמשך לאמור לעיל, **הרווח הנקי של המגזר** ברבעון השלישי של שנת 2019 הושפע מהפרשות פרטניות באשראי המסחרי בעיקר בגין אשראים שניתנים בחברת בת, לפרטים נוספים ראה סעיף 2.5.5 להלן וכן מגידול בהוצאות פרסום.

2.4.6 - מגזר אחר

הכנסות והוצאות אחרות של הקבוצה, אשר אינן משתייכות למגזרי ההנפקה, הסליקה ו/או המימון, ואשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח, כוללות, בין היתר את: פעילות ישראל כרטיס נכסים, פעילות הקבוצה בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון, סליקת המחאות נוסעים מסוג "Visa" שהונפקו בעבר ושינויים בשערי ניירות ערך מוזקקים.

לחברה מספר חברות בת בבעלותה המלאה המפורטות להלן. כמו-כן, למועד חתימת הדוח לחברה מספר הסכמי שיתוף פעולה והשקעות בחברות ומיזמים נוספים העשויים להקנות לה החזקות מיעוט (בשיעורי אחזקה של עד 20% מהון המונפק)¹⁴, אשר למועד הדוח כל אחת מהן אינה מהותית לחברה.

2.5.1 פרימיום אקספרס

תרומת הרווח הנקי של פרימיום אקספרס לתוצאות פעילות החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, הסתכמה בכ-31 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-40 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון בתרומת הרווח הנקי של פרימיום אקספרס נובע מחלקה של פרימיום אקספרס במענק ההיפרדות, לפרטים נוספים ראה סעיף 1.5.7 לדוח דירקטוריון זה לעיל.

יתרת ההשקעה בפרימיום אקספרס ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-508 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-456 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018. לפרטים נוספים בקשר עם רכישה של חברת פרימיום אקספרס ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

בחודש פברואר 2019, ניתן לישראלכרט היתר מאת המפקח על הבנקים לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בפרימיום אקספרס. במסגרת היתר נקבע, בין היתר, כי ישראלכרט תשמור בכל עת על גרעין שליטה בשיעור של 30% מכל סוג אמצעי השליטה בפרימיום אקספרס ולא תהא רשאית לבצע כל טרנזקציה בהחזקות כאמור (לרבות בדרך של שיעבוד), וכן נקבעו הוראות לעניין דיווח בקשר עם שינוי ביתרת החזקות החברה בפרימיום אקספרס.

בהמשך לאמור בביאור 2 ד. 15 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, בחודש נובמבר 2016 הודיעה פרימיום אקספרס על שינוי תקנון תכנית הנקודות לכרטיסים שאינם כרטיסי פרימיום, כמשמעותם בתקנון האמור. בהתאם לשינוי, תוקפן של נקודות הנצברות בהתאם לתוכנית יוגבל לשלוש (3) שנים לאחר השנה השוטפת בה נצברו, כך שנקודות שלא ימומשו עד לתום כל תקופה כאמור, יימחקו באופן סופי ומוחלט ולא ניתן יהיה לממשן לאחר מכן. כך, נקודות שנצברו עד ליום 31 בדצמבר 2016 וטרם נוצלו, תהיינה ניתנות למימוש עד ליום 31 בדצמבר 2019 בלבד (ונקודות שלא ימומשו עד למועד זה ימחקו באופן סופי ומוחלט); נקודות שייצברו בשנת 2017 ולא ימומשו תהיינה ניתנות למימוש עד ליום 31 בדצמבר 2020 (ולאחר מועד זה נקודות כאמור שלא ימומשו ימחקו באופן סופי ומוחלט); וכן הלאה.

2.5.2 יורפיי

יתרת ההשקעה ביורפיי ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-6 מיליון ש"ח בדומה לסך ההשקעה ביום 30 בספטמבר 2018.

2.5.3 ישראלכרט מימון

יתרת ההשקעה בישראלכרט מימון ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-443 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-347 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018.

2.5.4 צמרת מימונים

יתרת ההשקעה בצמרת מימונים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-145 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-131 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018.

2.5.5 גלובל פקטורינג

מתווה פעילותה של גלובל פקטורינג כולל כיסוי ביטוחי על עיקר האשראים שהועמדו על ידיה. בעקבות כשלי לקוחות, חלה הרעה משמעותית בתנאי חידוש הביטוח המוצעים בגלובל פקטורינג. למועד חתימת הדוח, גלובל פקטורינג מנהלת משא ומתן לבחינת חידוש ביטוח האשראי ובוחנת התאמות נדרשות במתווה והיקפי פעילותה, כמו גם פועלת לניטור שוטף אודות אשראי בעייתי וביצוע הפחתה הדרגתית במסגרות האשראי המועמד ללקוחות רלוונטיים. למועד הדוח, סווגו יתרות של מספר לקוחות לחובות בעייתיים בארגון מחדש, ראה ביאור 2.2.5.g. ככל שלא תעמוד לחברה הבת האפשרות לבטח את פעילותה בתנאים דומים במהותם לאלו הקיימים ו/או שלא יהול שינוי במתווה פעילותה של גלובל פקטורינג, החברה צופה קיטון בטווח הקצר ביתרות האשראי המסחרי של החברה הבת. ישראלכרט אינה צופה גידול בטווח הקצר ביתרות האשראי המסחרי של הקבוצה. לפרטים נוספים אודות הפרשות פרטניות באשראי המסחרי בגין חברת גלובל פקטורינג, ראה ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי בסעיפים 2.2 ו-2.4.5 לעיל.

יתרת ההשקעה בגלובל פקטורינג ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-44 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-39 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018.

2.5.6 ישראלכרט נכסים

יתרת ההשקעה בישראלכרט נכסים ליום 30 בספטמבר 2019 עמדה על כ-77 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-72 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018.

לפרטים נוספים אודות פעילותן של החברות לעיל, ראה סעיף 2.5 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

14 יצוין, כי בהתאם להסכמי ההשקעה בחלק מהחברות האמורות, לחברה זכויות להגדלת חלקה בהון בכפוף להוראות כל דין, וכן, ולפי העניין, זכויות עודפות לרווחים באותן חברות (ככל שיהיו) מעבר לחלקה בהון, והכל כפוף לתנאים שנקבעו.

3.1 - תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי. חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח זה.

בדבר פרטים נוספים אודות הסיכונים הכרוכים בפעילות הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2019 [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019. לפרטים אודות מיפוי גורמי סיכון עיקריים אליהם חשופה הקבוצה ראה סעיף 3 - טבלה 12 בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזן מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

סיכון תפעולי: סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד הנובע מאי נאותות או משל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי ואינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר): הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות הקבוצה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד מי מחברות הקבוצה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של הקבוצה, או המטילים חובות שישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמא מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי הקבוצה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכת, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי ציות של קבוצת ישראל בכל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי לרבות סיכון התנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה (Conduct risk).

3.2 - סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על-פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו.

בהתאם להוראות של המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור השיפוט אשראי מהותיות.

החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלוש (3) מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייצרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקר-על" בתהליך ניהול סיכונים האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכונים האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי.

מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכונים אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכונים אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכונים האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי:

גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

גיבוש המלצות על שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה.

בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על-ידי מחלקת ניהול סיכונים.

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדיקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על-ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתוכנית הביקורת המאושרת על-ידי ועדת הביקורת של הדיקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחזור האמור.

טבלה 4 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		(מיליון ש"ח)
	2018	2019	
2018	2018	2019	
1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)			
65	43	142	סיכון אשראי פגום (4)
41	36	44	סיכון אשראי נחות
234	219	251	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
340	298	437	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
-	-	-	מזה חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר
2. נכסים שאינם מבצעים (2)			
65	43	142	חובות פגומים (4)
65	43	142	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.
 (4) לפרטים אודות הגידול ביתרות החובות הפגומים, ראה סעיף 2.5.5. לעיל.

טבלה 5 - תנועה ביתרות חובות (1) פגומים שנבחנו פרטנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		(מיליון ש"ח)
	2018	2019	2018	2019	
2018	2018	2019	2018	2019	
15	15	31	17	65	יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה
23	6	93	*-	47	יתרות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
-	-	-	-	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(6)	(5)	(3)	(2)	(1)	מחיקות חשבונאיות
(1)	(1)	(10)	*-	*-	גביית חובות שסווגו פגומים בתקופה (2)
31	15	111	15	111	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
 (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) גבייה מבתי עסק נעשית בעיקר באמצעות קיוזו שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2019		סיכון אשראי
מסחרי	פרטי	מסחרי	פרטי	מסחרי	פרטי	
1.26	0.59	0.79	0.49	⁽³⁾ 5.85	0.43	
-	-	-	-	-	-	ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.43	1.68	1.80	1.47	⁽³⁾ 4.52	1.63	ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל
⁽²⁾ 1.62	2.45	⁽²⁾ 1.34	2.41	⁽²⁾ 0.99	2.33	ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
⁽²⁾ 1.01	1.77	⁽²⁾ 1.02	1.90	⁽²⁾ 0.53	1.63	ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.28	3.32	2.05	3.17	⁽³⁾ 3.73	3.14	ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	*-	ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	*-	ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
36.73	49.14	44.44	56.31	15.92	45.98	ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

* גבוה מ-100%.

- (1) במונחים שנתיים.
 (2) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה הקבוצה, מסווגת הקבוצה את יתרת החייבים בגין פעילות הפקטורינג, לרבות פקטורינג רכש, מסעיף נכסים אחרים לסעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחריים. כתוצאה מכך, חל קיטון בשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - מסחרי וכן בשיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת בגין פעילות בכרטיסי אשראי - מסחרי.
 (3) לפרטים אודות הגידול ביתרות החובות הפגומים, ראה סעיף 2.5.5. לעיל.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

נכון ליום 30 בספטמבר 2019 סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים עמד על סך של כ- 6,463 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 5,076 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 27.3%.

לפרטים אודות מוצרי האשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ראה סעיף 3.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. ככלל, אשראי לאנשים פרטיים אינו מבוסס על בטחונות. האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם, ככלל, לדירוג הסיכון של הלקוח. ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל.

הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה. הרחבת פעילות האשראי הפרטי כאמור מבוצעת בין היתר באמצעות הרחבת מגוון מוצרים, הגדלת סכומי האשראי בהתאם לסיכון ופנייה לשכבות אוכלוסייה שונות. יצוין, כי סיכון האשראי מושפע בין היתר מסוגי האוכלוסיות השונות להן מועמד האשראי, מהיקף האשראי המועמד ומשכו.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. דירוג זה משמש כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים ניטור שוטף, בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות וזאת בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות. החיתום מתבצע בשני (2) אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דרוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי.

בהתאם להוראות הרגולציה, לחברה מדיניות ונוהל המטפלים בתהליכי העבודה ובכללים בגין פנייה ויזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו-כן, קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תתבצע פנייה ויזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

יצוין, כי כאמור בסעיף 2.1.4.4 לעיל, בחודש אפריל 2019 נכנס לתוקפו חוק נתוני אשראי, שעל בסיסו הוקם מאגר נתוני אשראי. בטווח הארוך המאגר עשוי לשפר את תהליכי חיתום האשראי של הקבוצה.

הערכותיה של החברה כאמור בסעיף זה לעיל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכותיה של הנהלת הקבוצה והבנתה את המצב בשוק התשלומים והאשראי בישראל ואת השלכותיו האפשריות של ישוב חוק נתוני אשראי, יכולתה של הקבוצה להשתמש בנתוני המאגר שהוקם מכוח החוק ויכולת הגופים המתחרים בחברה לעשות שימוש בנתוני המאגר. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן או להתממש באופן שונה מהצפוי, וזאת בין היתר כתוצאה מהתנהגות השוק ומהתממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון הרלוונטיים המפורטים בסעיף 3 ("סקירת הסיכונים") בדוח דירקטוריון זה ובדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, וכן בדוח על הסיכונים לרבעון השלישי של שנת 2019 ובדוח הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

חיתום אוטומטי

מעל ל-90% מהחלטות האשראי מתקבלות באמצעות תהליך החיתום האוטומטי. תהליך זה מבוסס על דירוג לקוחות חדשים וקיימים במודלים סטטיסטיים מתוקפים (תשע (9) רמות דירוג סיכון ושונות ודירוג סיכון נוסף במקרה של כשל, ובסך הכל עשר (10) רמות דירוג). המודלים משולבים בתוך חוקה עסקית הבוחנת את מצבו של הלקוח על סמך נתונים הנאספים ממקורות המידע של החברה וממקורות מידע חיצוניים נוספים. תהליך החיתום האוטומטי מדרג את רמת הסיכון של הלקוח. על סמך דירוג זה מוצע ללקוח אשראי בהיקף, במחיר ולתקופה התואמים את דירוג הסיכון שלו המשתקף במערכות החברה וכן את תיאבון הסיכון של החברה. דירוג הסיכון של הלקוח מתעדכן ומנוטר באופן שוטף לאורך תקופת האשראי שניתנה ללקוח.

חיתום ידני

תהליך החיתום הידני מתבצע במקרים בהם סכום האשראי המבוקש גבוה ו/או כאשר המערכת האוטומטית קובעת כי יש צורך במידע נוסף לגבי הלקוח. במקרים אלה, מועברת הבקשה לחיתום האשראי על-ידי עובדי אגף אשראי ומימון בהתאם לסמכויות האשראי. הבקשה מועברת בליווי מידע מפורט של תהליך החיתום האוטומטי. החלטת האשראי הסופית מבוססת הן על המלצת המודל והן על ניתוח המידע הנוסף שהתקבל. החלטת החיתום הידני מתועדת במערכת. החברה מנהלת את סיכון האשראי לאנשים פרטיים באמצעות מדיניות האשראי ותהליכי בקרה שוטפים ותקופתיים. הפעילות נחלקת לפעילות ניהול הסיכון, פעילות הגבייה ופעילות בקרה.

פעילות ניהול הסיכון

החברה עוקבת אחר שינוי במאפייני הסיכון. כחלק מתהליכי הניטור והמעקב בנושא ניהול הסיכון, מעת לעת נעשות פעולות התאמה ועדכון עקרונות תהליכי חיתום האשראי במטרה להפחית את הסיכון כגון:

- התאמת המודלים.
- עדכון סכומי הלוואות פוטנציאליות ללקוחות עתידיים למול רצועת דירוג הסיכון שלהם.
- עדכון והתאמת מח"מ להלוואות פוטנציאליות עתידיות בהתאם לדירוג הסיכון.
- התאמת שיעור הריבית לסיכון לוויים עתידיים.
- ניהול יעדי העמדת אשראי בהתאם לדירוג סיכון הלקוחות.
- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות ועוד.
- הלוואה לכל מטרה ללקוחות פרטיים מוגבלת לסכום מקסימלי של 100 אלפי ש"ח ולתקופה של עד 60 חודשים, כאשר מח"מ התיק עומד על כ-24 חודשים. סכום ההלוואה בפועל נקבע לפי דירוג הסיכון של הלקוח וקריטריונים נוספים.
- מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות, בכפוף להוראות כל דין ובכלל זה חוק אשראי הוגן.¹⁶
- מגבלות האשראי בחברה מגבילות את החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.

16 לפרטים אודות חוק אשראי הוגן ראה ביאור 2.8.2.17.

- מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור השיפוט אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכית סמכויות פנימית.
- שיעור המימון לאשראי לרכב, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח. ניתן להעמיד אשראי למימון רכב עד ל-100% מימון ולתקופה של עד 72 חודשים.

פעילות הגבייה

פעילות הגבייה מעוגנת בנוהל שהינו באחריות מנהל מחלקת אשראי צרכני (אשראי לאנשים פרטיים) וגבייה. הנוהל מסדיר את אופן הטיפול בהליכי גבייה, בהחזרים והעברתם לטיפול משפטי במידת הצורך. בעקבות צמיחת האשראי בשנים האחרונות ושינויים בהליכי פשיטת רגל נצפית עלייה בקושי לגבות חובות מלקוחות פרטיים.

פעילות הבקרה

פעילות הבקרה כוללת שני (2) מעגלי בקרה. מעגל הבקרה הראשון כולל פיקוח ומעקב אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים, הנעשה באופן שוטף. עיקרי פעולות פיקוח על סיכון האשראי הינן: מעגל הבקרה הראשון מבוצע באגף אשראי ומימון בחברה. הניטור מתחיל הן ביחידה העסקית האחראית על העמדת האשראי לאנשים פרטים בסיוע פעילות אנליזה של מחלקת פיתוח ומידע עסקי אשראי והן במסגרת פעילות הבקרה של יחידת בקרה ודיווח.

פעילות מעגל הבקרה הראשון:

- בקרות יומיות העוסקות בעיקר בעמידה במגבלות אשראי וסמכויות.
- בחינה פרטנית של אשראי שהועמד ללקוחות קיימים. נבדקים שינויים בנתוני הלקוחות ובמצב האשראי שלהם.
- נבדקים סכומים חריגים שהועמדו ותקינות הריביות שהועמדו בהלוואות באמצעות הכרטיס והן באשראי מחוץ לכרטיס.
- בתחום הלוואות הרכב נבדקים תקינות ההזרמה, עמידה במגבלות, שעבודים ומשכונים, תקינות מסמכים משפטיים ונעשית בקרה חודשית על התיק.
- בקרות על פעילות תפעול האשראי בחברה (אחריות ישירה ועקיפה).
- בקרה על טיפול בהתראות והחזרים.

מעגל הבקרה השני מבוצע באגף ניהול סיכונים. במסגרת מעגל בקרה זה פועלת יחידת בקרה עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי. ליחידה תוכנית בקרה שנתית המתאמת להנחיות בנושא הבקרה כפי שמופיעות בניהול בנקאי תקין מספר 311 "ניהול סיכון אשראי". התוכנית כוללת הערכה בלתי תלויה ומתמשכת של תהליכי ניהול סיכון האשראי, כאשר תוצאות סקירות אלו מדווחות ישירות לדיקטוריון ולהנהלה הבכירה בחברה.

במסגרת מעגל הבקרה השני מבוצעות סקירות אשראי כדלקמן:

- נבדק אשראי מהותי (מעל 100 אלף ש"ח).
- נבדק מדגם מספק של אשראי אחר שאינו מהותי.
- נבדק אשראי בעייתי לסוגיו השונים (נחות, פגום ובהשגחה מיוחדת).
- נבדק אשראי אשר תנאיו שונו, אולם אינו מסווג כבעייתי.
- נבדק אשראי שנקבע על-ידי החברה או על-ידי המפקח על הבנקים כמחייב תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
- נבדק אשראי מתוך אשראי לאנשים קשורים.
- נבדק אשראי היוצר מוקדי ריכוזיות של סיכון האשראי.

עומק הסקירות המבוצעות כולל מספר היבטים, לרבות:

- איכות האשראי (לרבות ביצועי הלווה).
- ציות למדיניות הדירוג ולמדיניות הסיווג, כולל חוות דעת על דירוג הלקוח.
- עמידה בהתניות שנקבעו בהסכם האשראי.

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על-ידי הנהלת ודיקטוריון החברה. המדיניות כוללת, כאמור, גם פרק המתייחס לאשראי לאנשים פרטיים. החברה מגדירה יעדי איכות אשראי בתחום האשראי לאנשים פרטיים אשר מנוטרים במסגרת תוכנית העבודה השנתית של החברה. מעגל הבקרה הראשון מכין דיווח המציג את תמהיל תיק האשראי של החברה. התמהיל מציג, בין היתר, את פילוח התיק לפי מוצרי אשראי, ענפים, דירוגי סיכון, פריסה גיאוגרפית, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח ריבית מול סיכון ועוד. המידע מוצג ברמה רבעונית להנהלת החברה ולדיקטוריון החברה. מעגל הבקרה השני בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי הכולל מסמך המתאר את סיכוני האשראי של החברה. המידע מדווח להנהלת החברה בתדירות חודשית ואחת לרבעון לדיקטוריון החברה.

החברה מקבלת החלטות לגבי תפעול וניהול האשראי לאחר בחינה ועיון בתוצאות הדוחות של מעגל הבקרה הראשון והשני יחדיו. לחברה נהלי עבודה בתחום אשראי לאנשים פרטיים. הנהלים מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

אשראי מסחרי

בין הקבוצה לחלק משותפיה הבנקאיים מתקיימים דיונים בנוגע לזכותה של הקבוצה להיפרע מלקוחותיה כנגד שוברי עסקאות במקרה שניתנה הסכמתה של הקבוצה להמחאה על דרך השיעבוד ביחס לכספים להם זכאי הלקוח מהקבוצה, וזאת הגם כי הסכמת הקבוצה כאמור סויגה בעת נתינתה בקשר עם נסיבות כאמור. ככל שתימנע מהקבוצה הזכות להיפרע באופן האמור מלקוחותיה, עלול הדבר להשפיע לרעה על יכולתה של החברה להעמיד אשראי מסחרי ו/או על יכולתה להיפרע בעת הצורך מלקוחותיה הרלוונטיים בתחום האשראי המסחרי.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודשים יולי- אוגוסט 2018 פרסם המפקח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין מספר 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים) ("נב"ת 313") לצורך הקלה במגבלות שיחולו על חברות כרטיסי האשראי המופרדות בקבלת מימון (מכוח מגבלות לווה בודד או קבוצת לווים) – לפרטים ראה ביאור 24 ג. 8.2 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018. במסגרת זו, לבנקים המחזיקים בחברות כרטיסי האשראי המופרדות הוקנתה תקופת יישום, במהלכה יידרשו להקטין את חשיפות האשראי לחברות כרטיסי האשראי המופרדות שבבעלותם באופן מדורג, תוך שלוש (3) שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי. בהתאם, למועד הדוח נערכת החברה ליצירת תשתית שתאפשר צמצום ו/או החלפה של מסגרות וקווי אשראי מבנק הפועלים. בהמשך לאמור ולצורך היערכות לשינויים כאמור, הודיעה החברה לגורמים רלוונטיים, ביניהם שותפים עסקיים, על ביטולם העתידי (בתוקף החל מיום 1 ביולי 2020) של אישורי המהאזת זכות על דרך המכר שניתנו על די החברה לאותם גורמים. למועד חתימת הדוח, בין החברה לחלק מאותם גורמים, כאמור, מתנהלים דיונים בנוגע להודעת החברה ואופן ישומה. בנוסף נקבע במסגרת נב"ת 313, כי החשיפה של חברת כרטיסי אשראי ללווים, תהיה נתונה למגבלת לווה/קבוצת לווים, ולמגבלה המצרפית של לווים גדולים. כחלק מפעילות ההנפקה, הסליקה והניכיונות, לקבוצות הבנקים בהסדר וחברות כרטיסי האשראי האחרות חבות לקבוצה מעל למגבלת לווה בודד (נב"ת 313) אילו זו הייתה חלה נכון להיום. יחד עם זאת, במהלך חמש (5) שנים מיום פרסום ההוראה, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה זו.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפת אשראי שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים: ארגון מסטרקארד, "ארגון אמריקן אקספרס", וארגון ויזה, ובנקים בינלאומיים, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים. למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019.

3.3 - סיכון שוק ונזילות

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות

מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות: מנהל סיכונים שוק ונזילות (משנה למנכ"ל, CFO) ומנהל סיכונים ראשי (CRO).

- מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:
- אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על-ידי הדירקטוריון.
 - נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
 - דיווח רבעוני לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות.
 - דיווח חודשי לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות השוטפים.
 - ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
 - ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה).
 - מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
 - עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
 - ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות ותהליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזן מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשיערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך. מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2019. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדו לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שיערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה.

מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו משנה למנכ"ל, CFO.

על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכוני השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכוני השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר, לרבות, השפעה על פריטים חוץ מאזניים, שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכוני שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון.

החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנו פער במח"מ והיקף של הנכסים וההתחייבויות בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

טבלה 7- שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה

ליום 30 בספטמבר 2019					
סך הכל	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(מיליון ש"ח)					
24,764	36	322	94	24,312	נכסים פיננסיים
50	-	-	-	50	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
23,021	14	312	66	22,629	התחייבויות פיננסיות
50	-	15	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
1,743	22	(5)	28	1,698	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(53)	-	-	-	(53)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
1,690	22	(5)	28	1,645	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽²⁾					
סך הכל	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(מיליון ש"ח)					
20,906	100	262	97	20,447	נכסים פיננסיים
35	-	-	-	35	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
17,911	59	315	69	17,468	התחייבויות פיננסיות
35	-	-	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,995	41	(53)	28	2,979	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(94)	-	-	-	(94)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
2,901	41	(53)	28	2,885	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

ראה הערות העמוד הבא

טבלה 7 - שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽²⁾					
סך הכל	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(מיליון ש"ח)					
21,352	66	241	93	20,952	נכסים פיננסיים
35	-	-	-	35	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
18,386	56	217	68	18,045	התחייבויות פיננסיות
35	-	-	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,966	10	24	25	2,907	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(32)	-	-	-	(32)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
2,934	10	24	25	2,875	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים.

(2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019)

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 11 א לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

טבלה 8 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של החברה וחברות מאוחדות שלה

30 בספטמבר 2019							
שינוי בשווי הוגן נטו מותאם ¹	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**		מטבע ישראלי		מטבע חוץ***		
	סך הכל	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	סך הכל	
(מיליון ש"ח)							
שינויים מקבילים							
2.9	49	1,739	22	(5)	28	1,694	עלייה במקביל של 1%
(3.3)	(55)	1,635	22	(5)	28	1,590	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
0.2	4	1,694	22	(5)	28	1,649	התללה ⁽²⁾
0.4	7	1,697	22	(5)	28	1,652	השטחה ⁽³⁾
1.7	28	1,718	22	(5)	28	1,673	עליית ריבית בטווח הקצר
(1.7)	(29)	1,661	22	(5)	28	1,616	ירידת ריבית בטווח הקצר

30 בספטמבר 2018 ⁽⁴⁾							
שינוי בשווי הוגן נטו מותאם ¹	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**		מטבע ישראלי		מטבע חוץ***		
	סך הכל	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	סך הכל	
(מיליון ש"ח)							
שינויים מקבילים							
0.3	8	2,909	41	(53)	28	2,893	עלייה במקביל של 1%
(0.4)	(13)	2,888	41	(53)	28	2,872	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
0.3	8	2,909	41	(53)	28	2,893	התללה ⁽²⁾
(0.2)	(7)	2,894	41	(53)	28	2,878	השטחה ⁽³⁾
(0.1)	(2)	2,899	41	(53)	28	2,883	עליית ריבית בטווח הקצר
0.1	2	2,903	41	(53)	28	2,887	ירידת ריבית בטווח הקצר

ראה הערות בעמוד הבא

טבלה 8 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של החברה וחברות מאוחדות שלה (המשך)

31 בדצמבר 2018 (4)							שינויים מקבילים
שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**		מטבע חוץ***			מטבע ישראלי		
שינוי בשווי הוגן נטו מותאם ¹		סך הכל	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באתוים		(מיליון ש"ח)					
							שינויים מקבילים
0.1	2	2,936	10	24	25	2,877	עלייה במקביל של 1%
(0.2)	(6)	2,928	10	24	25	2,869	ירידה במקביל של 1%
							שינויים לא מקבילים
0.2	7	2,941	10	24	25	2,882	התללה ⁽²⁾
(0.2)	(6)	2,928	10	24	25	2,869	השטחה ⁽³⁾
(0.1)	(3)	2,931	10	24	25	2,872	עליית ריבית בטווח הקצר
0.1	3	2,937	10	24	25	2,878	ירידת ריבית בטווח הקצר

* אחוז הנמוך מ 0.1%.

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים.

(2) התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(4) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019).

** בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

*** רבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 9 – השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

שינויים מקבילים	הכנסות ריבית	מימון שאינן מריבית	סך הכל ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2018	
				הכנסות ריבית	מימון שאינן מריבית
(מיליון ש"ח)					
עלייה במקביל של 1%	54	*-	54	41	*-
ירידה במקביל של 1% ⁽¹⁾	(18)	*-	(18)	(17)	*-

שינויים מקבילים	הכנסות ריבית	מימון שאינן מריבית	סך הכל ⁽²⁾	ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽³⁾	
				הכנסות ריבית	מימון שאינן מריבית
(מיליון ש"ח)					
עלייה במקביל של 1%	47	*-	47	47	*-
ירידה במקביל של 1% ⁽¹⁾	(21)	*-	(21)	(21)	*-

* סכום הנמוך מ 0.5 מיליון ש"ח.

(1) בתרחיש ירידה קיימת מגבלת עקום ריבית שלילי במגזר הלא צמוד.

(2) לאחר השפעות מקוזות.

(3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019).

למידע המפורט על סיכון שוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019. להרחבה על סיכוני השוק ואופן ניהולם ראה חלק 6 לדוח על הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתממש מאירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות, אשר אושרה בדירקטוריון בחודש יוני 2019, המבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות), תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי להצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו משנה למנכ"ל, CFO.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע, כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם המפקח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין מספר 221, לפיו החל מיום זה, חברות כרטיסי האשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני (2) תנאים:

- א. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
- ב. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה. החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם לנוהל בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם. דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים. החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים (בנק הפועלים ובנקים אחרים), וכן באמצעות אשראי מגופים מוסדיים ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף החברה פועלת להבטחת קווי נזילות ממוסדות פיננסיים. החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו להבטיח מקורות מימון מספקים.

למידע המפורט על סיכון הנזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון השלישי לשנת 2019. להרחבה על סיכונים השוק ואופן ניהולם ראה חלק 6 לדוח על הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

3.4 סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הקבוצה, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה במהלך השנה הקרובה. לעומת זאת, סיכון מתפתח מוגדר כאשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הקבוצה (בדרך כלל, מעבר לשנה הקרובה).

ניהול הסיכונים בקבוצת ישראל כרת מתואר בהרחבה בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018.

הסיכונים הבאים זהו ע"י החברה כסיכונים מובילים ומתפתחים הרלוונטיים ביותר נכון למועד דיווח זה:

3.4.1 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הינו סיכון מהותי במסגרת פעילותה העסקית של החברה. במסגרת ניהול הסיכון התפעולי הנושאים הבאים נמצאו כמובילים ומתפתחים:

3.4.1.1 המשכיות עסקית

פעילותה העסקית של החברה מתנהלת בסביבה תחרותית ועסקית משתנה, במוצרים אותם היא מספקת וברגולציה לה כפופה החברה. פעילות זו חשופה לאירועי אסון אשר השלכותיהם עלולות לגרום לפגיעה ברציפות הפעילויות העסקיות. חוסר מוכנות להשלכות אלו, עלול לחשוף את החברה לנזק כלכלי, משפטי ותדמיתי חמור ואף לאיים על יכולת שרידותה העסקית. על כן, הבטחת הפעילות בסביבה זו מחייבת את החברה להיערך להשלכות אירועי חירום. ההיערכות להמשכיות עסקית תתייחס לחיי אדם כאל ערך עליון.

3.4.1.2 סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר)

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו.

המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על-ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על-ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף לאור התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על-פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

למועד הדוח החברה מצויה בשלבי בירור שונים של דיווח ובדיקה מול הרשות להגנת הפרטיות בקשר לאירועים נקודתיים שאירעו במהלך תקופת הדיווח. החברה בוחנת באופן שוטף את עמידתה בהוראות הדין כאמור, ויחד עם זאת במסגרת פעילותה השוטפת עשויה החברה להיות חשופה לסיכונים תפעוליים אשר יובילו בין היתר לטענות בדבר הפרות כאמור (וככל שיתבררו כמוצדקות אף להפעלת סמכויות מצידה של הרשות להגנת הפרטיות), ראה גם סעיף 3.4 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. בשלב זה, הערכת החברה (בין היתר על בסיס עמדת יועציה החיצוניים) כי לאירועים כאמור לא תהיה השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של החברה.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשוב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל.

בחמש השנים האחרונות לא אירעו בחברה אירועי סייבר מהותיים אשר השפיעו על הדוחות הכספיים ו/או הגשת תביעות, פגיעה במוניטין וכדומה.

3.4.2 סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה. בעקבות עדכונים רגולטוריים תכופים בהקשר לפעילות חברות כרטיסי האשראי, החברה רואה סיכון זה כסיכון מהותי.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה של השפעה כאמור.

לפרטים נוספים אודות ההשפעות הרגולטוריות על תחומי הפעילות של החברה ראה ביאור 2.ג.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

3.4.3 סיכון אסטרטגי ותחרות

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון פנימיים וחיצוניים. גורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתוכניות העבודה שלה.

גורמי סיכון חיצוניים כוללים בין היתר את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה המאופיינת בתחרות עזה, הולכת וגוברת, הן מצד הגופים העיקריים הפועלים בתחום והן מצד גופים חדשים העתידים להתחיל ולפעול בתחומי הפעילות בהם עוסקת החברה, לרבות כתוצאה מהוראות רגולטוריות מקלות/מעודדות לכניסתם של שחקנים חדשים. תחרות כאמור מובילה ועשויה להוביל לשינויים מהירים בשוק, לרבות השפעה על נתחי שוק ומחירים וכן על המודל העסקי של החברה.

בשל אופי הפעילות והשירותים הניתנים בתחום, יכולתה של הקבוצה להבדיל את עצמה באופן משמעותי ביחס למתחריה, להתמודד עם כלל היבטיה של תחרות זו, לשמור על נתחי שוק ולצמצם פגיעה אפשרית בתוצאותיה כתוצאה מתחרות כאמור, הינה מוגבלת.

כן כוללים גורמים חיצוניים כאמור ספקים מהותיים עימם קשורה הקבוצה אשר הפסקת ההתקשרות עימם באופן לא מתוכנן עלולה להביא לפגיעה ביכולתה של החברה לממש את האסטרטגיה שלה ולהביא לפגיעה בתוצאותיה העסקיות.

היעדים האסטרטגיים של החברה יקבעו תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון.

3.4.4 סיכון ציות והלבנת הון

סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של קבוצת ישראל, בכל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה, להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

סיכון הציות כולל סיכון לסנקציות, הגבלות משפטיות או רגולטוריות, הפסד כספי משמעותי או פגיעה במוניטין של קבוצת ישראל. מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית והפיננסית מחייבות את קבוצת ישראל להקפדה יתרה על הוראות הציות הכוללות - חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הקבוצה.

סיכון התנהגותי (Conduct Risk) הינו הסיכון הגלום בהתנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה והוא מאגד תחתיו תחומים שונים, כדוגמת גילוי נאות ואשראי הוגן, העלולים להוביל להתנהלות שאינה הוגנת אל מול הלקוח. סיכון זה נמצא במגמת התפתחות והחקיקה החדשה שמה במרכז את טובת הלקוח ומחייבת את החברות הפיננסיות לשמירה על הגינות והוגנות בעת מתן השירות.

קבוצת ישראל מקנה חשיבות רבה להתנהלות ראויה המבוססת על אמינות, שקיפות וכבוד. הקבוצה פועלת בהתאם לקוד האתי שקבעה לעצמה, המחייב את עובדיה ומשקף את כללי ההתנהגות שהקבוצה מחויבת אליהם, תוך מתן התייחסות לתחומי הממשק אל מול הלקוח.

החברה רואה עצמה מחויבת לציות ברמה גבוהה להוראות העוסקות בציות, להוראות העוסקות באיסור הלבנת הון ומימון טרור, להוראות העוסקות ביחסי בנק לקוח ולהוראות העוסקות בדיני ניירות ערך, כמו גם לכל הוראות הדין החלות על החברה. בכלל זה רואה החברה חשיבות ניכרת במאבק הבינלאומי בהלבנת הון ושמירה על התנהלות הוגנת מול לקוחותיה. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

בחודש פברואר 2019 שילמה החברה עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי - חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקחת על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות לקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה החברה, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של החברה בגרסת המכשיר הנייד, לא פורסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות לקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4 לדוח דירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

4 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים השנתיים של החברה והביאורים הנלווים להם לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 אשר נחתמו ביום 25 בפברואר 2019 ויחד עם הדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018 והביאורים הנלווים להם שנחתמו ביום 6 במרץ 2019 המצורפים לתשקיף (כהגדרתו בסעיף 1.1 לדוח דירקטוריון זה). בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה. חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

הנושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים הינם: הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות וזכויות עובדים. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הקבוצה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

כאמור בביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019, הדוחות הכספיים הוצגו למפרע כדי לייצג את השינוי ביישות החשבונאית הנובעת מרכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה.

4.2 - גילוי לגבי בקרות ונהלים

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל, המשנה למנכ"ל – CFO, והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה, המשנה למנכ"ל – CFO והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון השלישי המסתיים ביום 30 בספטמבר 2019, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראל כרטיס בע"מ ("החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק ביטחון סביר לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי של שנת 2019 שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

אני, רם גב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראל כרמ בע"מ ("החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק ביטחון סביר לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי של שנת 2019 שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

רם גב
 משנה למנכ"ל, CFO

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראל כע"מ ("החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי של שנת 2019 שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה
תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
ליום 30 בספטמבר 2019

תוכן העניינים

עמוד	
51	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ
53	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
54	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
55	תמצית מאזנים ביניים מאוחדים
56	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
58	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
60	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של חברת ישראלכרט בע"מ וחברות בנות שלה ("החברה"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.8. בדבר הליכי רגולציה ובביאור 13-15.ד.8 בדבר תביעות שהוגשו נגד החברה, לרבות בקשות לאישורן כייצוגיות.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים

מיליון ש"ח

לשנה	לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		ביאור	
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר			
2018 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾		2018 ⁽¹⁾			
2019	2019		2019			
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר			הכנסות
2,025	1,523	1,408	539	492	3	מעסקאות בכרטיסי אשראי
312	228	273	80	97		הכנסות ריבית, נטו
2	2	13	(2)	(1)		הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
2,339	1,753	1,694	617	588		סך כל ההכנסות
הוצאות						
152	106	116	42	51	ב.5	בגין הפסדי אשראי
724	542	655	181	207		תפעול **
456	330	361	115	128		מכירה ושיווק **
95	73	86	25	24		הנהלה וכלליות **
483	366	230	131	72	ז.8	תשלומים לבנקים
1,910	1,417	1,448	494	482		סך כל ההוצאות
429	336	246	123	106		רווח לפני מיסים
112	87	66	32	23		הפרשה למיסים על הרווח
317	249	180	91	83		רווח לאחר מיסים
1	1	3	1	*		חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
318	250	183	92	83		רווח נקי
1.59	1.25	0.91	0.46	0.41		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)⁽²⁾
200	200	200	200	200		מספר מניות רגילות ששימשו לחישוב (במיליונים)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
 ** מזה: שכר ונלוות בתקופות של שלושת החודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018 בסך של כ-89 מיליון ש"ח וכ-78 מיליון ש"ח, בהתאמה, שכר ונלוות בתקופות של תשעת החודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018 בסך של כ-323 מיליון ש"ח וכ-245 מיליון ש"ח, בהתאמה ושכר ונלוות של כ-326 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.
 בסעיפים אלה כלולים בין היתר רכיבי עלות הטבה מוגדרת שאינם עלות שירות בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018 בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח וכ-1 מיליון ש"ח בהתאמה. רכיבי עלות הטבה מוגדרת שאינם עלות שירות בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2019 ו-2018 בסך של כ-2 מיליון ש"ח וכ-24 מיליון ש"ח, בהתאמה וכ-24 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.
 הוצאות השכר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 כוללות השפעה חד פעמית בסך של כ-68 מיליון ש"ח בגין מענק היפרדות לעובדים, ראה גם ביאור 7.ב.1 להלן.
 (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס (לשעבר פועלים אקספרס בע"מ) אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).
 (2) הוצג למפרע, ראה ביאור 7.ה להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

סיגל ברמק
 מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונית ראשית

רם גב
 משנה למנכ"ל, CFO

ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

איל דשא
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל

מיליון ש"ח

לשנה שהסתיימה	לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2018 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019	2018 ⁽¹⁾	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
318	250	183	92	83	רווח נקי
רווח כולל אחר לפני מיסים:					
6	9	-	2	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾
24	33	(16)	(1)	(11)	התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים ⁽³⁾
30	42	(16)	1	(11)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
(7)	(10)	5	(1)	3	השפעת המס המתייחס
23	32	(11)	*-	(8)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים
341	282	172	92	75	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה לאחר מיסים

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

(2) ראה ביאור 1.1. ד. להלן.

(3) ראה ביאורים 4 ו-9 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית מאזנים ביניים מאוחדים

מיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר (1) 2018	ליום 30 בספטמבר		ביאור
	(1) 2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
נכסים			
106	114	430	מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	20,959	24,547	5 חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(242)	(218)	(289)	הפרשה להפסדי אשראי
21,204	20,741	24,258	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	36	54	ניירות ערך
6	6	10	השקעות בחברות כלולות
305	299	355	בניינים וציוד
335	325	463	נכסים אחרים
21,989	21,521	25,570	סך כל הנכסים
התחייבויות			
2,837	2,438	5,170	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,233	15,145	16,378	6 זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	1,085	אגרות חוב סחירות
462	539	568	התחייבויות אחרות
18,532	18,122	23,201	סך כל ההתחייבויות
8 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות			
3,457	3,399	2,369	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,457	3,399	2,369	סך כל ההון
21,989	21,521	25,570	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון

מיליון ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
2,294	2,230	(15)	79	79	-	-	יתרה ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
83	83	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:
(8)	-	(8)	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,369	2,313	(23)	79	79	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018⁽¹⁾

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
3,307	3,181	13	113	17	96	*-	יתרה ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
92	92	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
*-	-	*-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
3,399	3,273	13	113	17	96	*-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
3,457	3,341	4	112	16	96	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
-	16	(16)	-	-	-	-	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽¹⁾
3,457	3,357	(12)	112	16	96	*-	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
*-	*-	-	*-	-	-	*-	השפעת שינוי בהרכב הון המניות ⁽²⁾
183	183	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(456)	(360)	-	(96)	-	(96)	-	תשלום בגין צירוף עסקים תחת אותה שליטה ⁽³⁾
(867)	(867)	-	-	-	-	-	דיבידנד ⁽⁴⁾
63	-	-	63	63	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ: הטבות שנתקבלו מבעל שליטה ⁽⁵⁾
(11)	-	(11)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,369	2,313	(23)	79	79	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018⁽⁶⁾

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
3,117	3,023	(19)	113	17	96	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
250	250	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
*-	-	-	*-	*-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ: הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
32	-	32	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
3,399	3,273	13	113	17	96	*-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018⁽⁶⁾

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
3,117	3,023	(19)	113	17	96	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
318	318	-	-	-	-	-	רווח נקי בשנה
(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ: הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
23	-	23	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
3,457	3,341	4	112	16	96	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01). ראה גם ביאור 1.ד. להלן.
- (2) ראה ביאור 7.ה. להלן.
- (3) ראה ביאור 2 להלן.
- (4) ראה ביאור 2.ב.1 להלן.
- (5) ראה ביאור 7.ב.1 להלן.
- (6) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2018 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019	2018 ⁽¹⁾	2019
מבוקר	בלתי מבוקר			
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
318	250	183	92	83
רווח נקי לתקופה				
התאמות:				
חלק החברה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות				
(1)	(1)	(3)	(1)	*-
90	63	71	24	23
152	106	116	42	51
1	1	-	1	-
רווח שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר				
-	-	(8)	-	*-
*-	-	*-	-	*-
(18)	(23)	(36)	(10)	(16)
(66)	5	5	(1)	2
(1)	*-	*-	1	*-
-	-	63	-	-
(4)	(4)	11	(1)	7
שינויים בנכסים שוטפים				
שינוי בחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
(907)	(896)	(2,897)	(788)	(1,736)
(66)	(54)	(68)	1	(4)
שינויים בהתחייבויות שוטפות				
שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
689	601	1,145	593	1,226
-	-	9	-	5
(51)	(34)	82	*-	13
136	14	(1,327)	(47)	(346)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

(2) ראה ביאור 7.ב.1 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

מיליון ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2018 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019	2018 ⁽¹⁾	
מבוקר	בלתי מבוקר				
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(127)	(95)	(121)	(27)	(33)	רכישת בניינים וציוד
*-	*-	(1)	-	-	רכישת חברה מוחזקת
(2)	(2)	(13)	(1)	(1)	רכישת מניות שאינן למסחר
-	-	(456)	-	-	צירוף עסקים תחת אותה שליטה ⁽²⁾
*-	-	*-	-	*-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(8)	(1)	(1)	*-	*-	הפקדת פיקדונות בבנקים
8	1	1	*-	*-	משיכת פיקדונות מבנקים
(843)	(346)	(282)	(122)	(51)	שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו, לרבות פקטורינג
(972)	(443)	(873)	(150)	(85)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
-	-	(867)	-	-	תשלום דיבידנד לבעלי המניות
-	-	1,070	-	-	הנפקת אגרות חוב סחירות
817	418	2,333	160	657	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
817	418	2,536	160	657	מזומנים נטו מפעילות מימון
(19)	(11)	336	(37)	226	עלייה (ירידה) במזומנים
113	113	98	142	204	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
4	4	(11)	1	(7)	השפעת תנועות בשער חליפין על יתרות מזומנים
98	106	423	106	423	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית, דיבידנדים ומסים ששולמו ו/או התקבלו					
339	248	308	86	108	ריבית שהתקבלה
24	17	28	6	12	ריבית ששולמה
1	1	1	*-	*-	דיבידנדים שהתקבלו
-	-	867	-	-	דיבידנדים ששולמו
163	121	120	42	45	מסים על ההכנסה ששולמו
35	27	14	2	-	מסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח א'					
פעולות השקעה ומימון שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים					
4	3	11	*-	*-	רכישת בניינים וציוד כנגד התחייבות לספקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

(2) ראה ביאור 2 להלן.

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

א. כללי

ישראל כרטיס בע"מ ("החברה" או "ישראל כרטיס") נוסדה בישראל בשנת 1975. בחודש אפריל 2019 הוצעו מניותיה של החברה לראשונה לציבור במסגרת הצעת מכר של חלק ממניות החברה שהוחזקו באותו מועד בידי בנק הפועלים, וזאת על-פי הודעה משלימה (מתקנת) שפרסמו בנק הפועלים והחברה ביום 4 באפריל 2019 מכוח תשקיף להשלמה מיום 10 במרץ 2019 (כפי שתוקן בתיקון תשקיף מיום 2 באפריל 2019) ("התשקיף" ו-"הצעת המכר", לפי העניין). עם השלמת הצעת המכר הפכה החברה לחברה ציבורית ומניותיה החלו להיסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ. ליום 30 בספטמבר 2019 ("מועד הדוח"), ולמועד חתימת הדוח, שיעור ההחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%.

למועד חתימת הדוח, החברה הינה תאגיד עזר על-פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות רישוי"). כחלק מהיערכות ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשנ"ז-2017 ("חוק שטרומ"), רכשה החברה בחודש מרץ 2019 מבנק הפועלים, את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס בע"מ ("פרימיום אקספרס") (לשעבר "פועלים אקספרס בע"מ") וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאורים 1.1 ו-2 להלן.

החברה פועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב המותגים "ישראל כרטיס", "Mastercard", "American Express" ו-"Visa" ובתחום המימון. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2019 כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה וכן את זכויות החברה בחברות כלולות. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה יחד עם הדוחות הכספיים השנתיים של החברה והביאורים הנלווים להם לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ב-25 בפברואר 2019 ויחד עם הדוחות הכספיים פרופורמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 והביאורים הנלווים להם שנחתמו ב-6 במרץ 2019, המצורפים לתשקיף להשלמה מתאריך 10 במרץ 2019 כפי שתוקן ביום 2 באפריל 2019 ("דוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018").

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים של ישראל כרטיס לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ביום 25 בפברואר 2019 וכן המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים פרופורמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ביום 6 במרץ 2019, למעט המפורט בסעיף ד' להלן, המיושם החל מיום 1 בינואר 2019. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון החברה ביום 19 בנובמבר 2019.

ב. אירועים בתקופת הדיווח

1. ביום 3 במרץ 2019 רכשה החברה מבנק הפועלים את מלוא החזקותיו בחברת פרימיום אקספרס וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. לצורך מימון הרכישה כאמור, הועמדה לישראל כרטיס בחודש פברואר 2019 הלוואה בסך של 500 מיליון ש"ח מגוף פיננסי. לפרטים אודות העסקה והשפעתה על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, ראה ביאור 2 להלן.

2. ביום 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.

3. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019, יושם לראשונה התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("נב"ת 470"). בהתאם לנב"ת 470 כיוון שהעברת הכספים מהבנקים הינה לרוב בסמוך לאחר תחילת החודש (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470), הרי שלתאריך החתך, נצברת יתרת חייבים גבוהה יותר בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470), ומנגד גדלה יתרת האשראי הקצר (On-Call). (יצוין, כי גובה הניצול הממוצע של יתרת אשראי קצר (On-Call) שונה על-פי רוב, מגובה יתרת אשראי זה בתאריך החתך). ליישום נב"ת 470 השפעה מהותית על פרופיל הנוזליות ועל עיתוי פערי התזרים התוך חודשיים בפעילות התשלומים. ההשפעה באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיטון מהותי של רמת הניצול המקסימלית של אשראי קצר (On-Call) מתאגידים בנקאיים ואחרים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470) וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש. במסגרת יישום נב"ת 470, החלו הבנקים להעביר לקבוצה, את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים שהונפקו על-ידם (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועדי החיוב של הלקוח, הפרוסים על פני מספר מועדים במהלך החודש, וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה.

4. הנפקה ראשונה לציבור

כאמור לעיל וכחלק מהיערכות ליישום חוק שטרומ, על-פיו נדרש בנק הפועלים למכור את החזקותיו בחברה עד למועדים קבועים בחוק שטרומ בחודש אפריל 2019 הציעו בנק הפועלים לציבור במסגרת הצעת המכר עד 126,530,400 מניות רגילות של החברה, רשומות על שם, ללא ערך נקוב ("מניות המכר") שהוחזקו על-ידו באותו מועד בדרך של מכרז על המחיר.

בסך הכל מכר הבנק על-פי תוצאות המכרז לציבור, לאחר הגדלת הכמות המוצעת במכרז, 130,400,000 מניות רגילות של החברה במחיר של 13.5 ש"ח למניה. מיד לאחר השלמת הצעת המכר ולמועד חתימת הדוח שיעור ההחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%.

ביאור 1 - עיקרי מדיניות השבונאית ואירועים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. אירועים בתקופת הדיווח (המשך)

5. דירוג

ביום 13 במרץ 2019 הודיעה מידרוג בע"מ ("מידרוג") על דירוג Aa2.il באופק יציב לאגרות חוב שיונפקו על-ידי החברה בהיקף של עד 300 מיליון ש"ח ערך נקוב ("דוח הדירוג הראשוני"). ביום 14 באפריל 2019, הודיעה מידרוג כי בהמשך לדוח הדירוג הראשוני, היא קובעת דירוג Aa2.il באופק יציב לאגרות חוב שתנפיק החברה בסך של עד 1,200 מיליון ש"ח ערך נקוב וזאת חלף הסכום של 300 מיליון ש"ח ערך נקוב שדורג קודם לכן כאמור לעיל.

6. הנפקת אגרות חוב סחירות

ביום 15 באפריל 2019, הנפיקה החברה לציבור 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') של החברה. התמורה הכוללת נטו (אחרי הוצאות הנפקה) שקיבלה החברה בגין אגרות החוב (סדרה א') שהוקצו על-פי דוח הצעת המדף הסתכמה בסך של כ-1,070 מיליון ש"ח. אגרות החוב (סדרה א') נושאות ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.49%, אינן צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו ואינן מובטחות בבטוחות כלשהן. קרן אגרות החוב (סדרה א') תעמוד לפירעון בתשעה (9) תשלומים חצי שנתיים, כאשר שמונת (8) התשלומים הראשונים יהיו בשיעור של 11.11% מקרן אגרות החוב כל אחד וישולמו בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל), החל ביום 31 במאי 2020 ועד יום 30 בנובמבר 2023 (כולל), והתשלום התשיעי (9) והאחרון יהיה בשיעור של 11.12% מקרן אגרות החוב וישולם ביום 31 במאי 2024. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה א') תשולם בתשלומים חצי שנתיים בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר, החל מיום 30 בנובמבר 2019. למועד הדוח עומדת יתרת קרן אגרות החוב (סדרה א') על 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב (במח"מ של כ-2.53 שנים) ומדורגת בדירוג Aa2.il באופק יציב של מידרוג.

הוצאות הנפקת אגרות חוב והנכיון מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית לאורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק ומוצגות במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים.

7. מענק היפרדות

במסגרת הסכמות בין החברה, בנק הפועלים וועד העובדים של החברה מחודש מרץ 2019, אשר עוגנו בהסכם קיבוצי, ובסיכום נוסף בין החברה לבין ועד העובדים, נקבע, כי עובדי הקבוצה (שאינם נושאי משרה) יהיו זכאים למענק בגין היפרדות הקבוצה מבנק הפועלים (בגין הצעת מכר מניות החברה או מכירת החברה לצד שלישי) אשר הותנה בהשלמת הצעת המכר הראשונית של החברה על-ידי בנק הפועלים ואשר נקבע בהתאם לשווי החברה כפי שנקבע במכירת המניות כאמור על-ידי הבנק ובהתאם לנוסחה שנקבעה. בהתאם להסכמות בין הצדדים נקבע, כי המענק האמור ישולם בשתי פעימות – הראשונה בסמוך להשלמת הצעת המכר הראשונית, והשנייה בסמוך לאחר ובכפוף להשלמת מכירת כלל החזקות בנק הפועלים בחברה בהתאם לחוק שטרומ.

כמו-כן, בחודש מרץ 2019 אישרו האורגנים המוסמכים של החברה מתן מענק בגין הליך ההיפרדות מבנק הפועלים לנושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים אשר הותנה במכירת 20% מהון המניות המונפק של החברה על-ידי בנק הפועלים במועד המכירה הראשונה של מניות החברה לציבור (בסעיף זה: "תנאי הסף"), מחציתו שולמה בסמוך להתקיימות 'תנאי הסף', והיתרה תשולם בשלושה (3) תשלומים שווים על פני שלוש (3) שנים (תשלומים נדחים), כאשר התשלום הראשון ישולם כשנה לאחר מועד הרישום של מניות החברה למסחר; התשלום השני ישולם כשנה לאחר התשלום הראשון ובלבד שעד לאותו מועד לא יחזיק הבנק כלל בהון המניות המונפק של החברה; והתשלום השלישי ישולם שנה לאחר התשלום השני (ובלבד שקמה זכאות לקבלת התשלום השני).

במהלך חודש אפריל 2019 השלים בנק הפועלים הצעת מכר ראשונה לציבור של מניות החברה, באופן בו התקיים 'תנאי הסף' והתקיימו התנאים למתן המענק לעובדים כאמור לעיל.

בהתאם לתוצאות הצעת המכר ולהסכמות בדבר חישוב גובה המענקים, המענק לכלל העובדים ונושאי המשרה הבכירה כאמור לעיל (לרבות מענק היפרדות לעובדים בחוזים אישיים שאינם נושאי משרה בכירה) הסתכם לכ-68 מיליון ש"ח (מתוכו כ-6 מיליון ש"ח בגין נושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים). בנק הפועלים יישא בעלות המענק כאמור למעט סכום של כ-5 מיליון ש"ח. במהלך חודש מאי 2019 שולם התשלום הראשון לעובדים ונושאי משרה בכירה כאמור ובחודש יוני 2019 העביר בנק הפועלים את חלקו בעלות המענק בגין התשלום ששולם כאמור. סך עלות מענק ההיפרדות כלולה בהוצאות השכר ברבעון השני לשנת 2019 ואילו השתתפותו של הבנק בעלות מוצגת בהון בסעיף קרן הון מבעל שליטה.

8. במהלך הרבעון השני נכנסו לתוקפם התנאים המעודכנים בהסכם שבין החברה לבין אחד הבנקים בהסדר. בין היתר, ועל פי הסכמות בין החברה לבנק האמור, ברבעון הרביעי לשנת 2019, צפוי שינוי המשליך על הצגת ההכנסות מעמלות שירות ממחזיקי כרטיס (כלולות בסעיף הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי) ותשלומים לבנקים מהצגה ברוטו להצגה נטו. השינוי הצפוי הינו בעקבות שינוי השליטה בתעריפון אותו הבנק (כנגזרת של חוק שטרומ), כך שחלק מהעמלות ייקבעו על-ידי הבנק וייצגו שירותים שמוצעים ונשלטים על-ידי הבנק האמור.

ביאור 1 - עיקרי מדיניות החשבונאית ואירועים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. אירועים בתקופת הדיווח (המשך)

9. בהמשך לאמור בביאור 24.ט. לדוחות הכספיים פרופורמה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, בחודש יוני 2019 חתמה פרימיום אקספרס על הסכם המאריך את הרישיון הבלעדי שלה בגין המותג American Express, וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2026 (בסעיף זה: "ההסכם"). ההסכם עיבדן את ההסכם וההסכמות שהיו קיימות בין American Express Limited ("Amex" או "ארגון אמריקן אקספרס") לבין פרימיום אקספרס עד אותו מועד ("הסכם הבסיס"). במסגרת ההסכם, הוסכם בדומה להסכם הבסיס, כי בתמורה לזכויות המוענקות לפרימיום אקספרס במסגרת הרישיון ולשירותים הנוספים המוענקים על-ידי Amex לצורך תפעולו, Amex תהיה זכאית לתשלומים ממחזור העסקאות של פרימיום אקספרס, שהיקפם בפועל יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות וסוגי הכרטיסים. להערכת החברה, היקף השינוי בתנאים הכספיים בהסכם אינו מהותי בהיבט כלל פעילות החברה.

עוד הוסדרו במסגרת ההסכם היבטים הנוגעים לאופן ומועדי התשלומים על-ידי פרימיום אקספרס; יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם; שיתופי פעולה בין פרימיום אקספרס לבין Amex על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות. כמו-כן, כחלק מההסכם הוסדר נושא הבטחת התחייבויות פרימיום אקספרס כלפי Amex, לרבות ערבות החברה להתחייבויותיה של פרימיום אקספרס כאמור.

לפרטים נוספים אודות מאפייני ההתקשרות עם Amex, ראה ביאור 24.ט. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

10. בחודש אוגוסט 2019 התקשרה פרימיום אקספרס בהסכם עם בנק לאומי, להפצת כרטיסים של מותג "American Express" מסוגים ובתנאים שסוכמו בין הצדדים.

11. בהמשך לאמור בביאור 24.ט. לדוחות הכספיים פרופורמה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, החברה וחברה בת שלה יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ("יורופיי") בע"מ מנהלות משא ומתן עם ארגון Mastercard Europe SA ("ארגון מסטרקארד") לחידוש הסכם קיים המסדיר את התנאים הכלכליים בין הצדדים ("ההסכם הקיים") לשנים הקרובות. במסגרת זו, ועד להשלמת המשא ומתן, בחודש ספטמבר 2019, הוסכם בין הצדדים על הארכת ההסכם הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2019 או עד מועד חתימתו של ההסכם חדש, לפי המוקדם מביניהם.

12. לפרטים אודות שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים ראה ביאור 12 להלן.

13. מתווה פעילותה של גלובל פקטורינג כולל כסוי ביטוחי על עיקר האשראים שהועמדו על ידיה. בעקבות כשלי לקוחות, חלה הרעה משמעותית בתנאי חידוש הביטוח המוצעים לגלובל פקטורינג. למועד חתימת הדוח, גלובל פקטורינג מנהלת משא ומתן לבחינת חידוש ביטוח האשראי ובוחנת התאמות נדרשות במתווה והיקפי פעילותה, כמו גם פועלת לניטור שוטף אודות אשראי בעייתי וביצוע הפחתה הדרגתית במסגרות האשראי המועמד ללקוחות רלוונטיים. למועד הדוח, סווגו יתרות של מספר לקוחות לחובות בעייתיים בארגון מחדש, ראה ביאור 2.ג.5.

ג. עקרונות הדיווח הכספי

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר "דוח רבעוני של חברת כרטיסי אשראי".

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (US-GAAP). בנושאים הנתרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

2. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם, נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - עיקרי מדיניות חשבונאית ואירועים בתקופת הדיווח (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים אלה. ליישום הוראות אלו לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט השפעה על אופן ההצגה והגילוי (ראה להלן).

1. סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת המעבר של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לאימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בהתאם לחזור מיום 30 באוגוסט 2018, על תאגידים בנקאיים ליישם את העדכונים שחלו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים.

בהתאם לכך, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו במסגרת ASU 2016-01 ו-ASU 2018-03. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההוגן של השקעות בניירות ערך הונניים שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח כולל אחר; השקעות בניירות ערך הונניים שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות היום לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של ניירות ערך הונניים של אותו מנפיק. כמו-כן, עודכנו שיטות קביעת השווי ההוגן לצורך עריכת הביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

בהתאם לחזור, ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר ניירות ערך הונניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

יישום ההוראות החדשות הביא לסיווג מחדש של יתרת רווחים נטו שטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה בסך של כ-16 מיליון ש"ח מרווח כולל אחר מצטבר לעודפים ליום 1 בינואר 2019. ראה גם ביאור 4 להלן.

2. הוראה בנושא דוחות לציבור של סולקים

בחודש אוגוסט 2019 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "דוחות לציבור של סולקים". על פי ההוראה, לאור התפתחות הפעילות של סולקים, עלה הצורך להגדיר את אופן הדיווח שלהם לציבור בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. על פי ההוראה, בין היתר, הוחלו על סולק כללים שחלו לגבי עריכת פרוסום דוחות כספיים של חברת כרטיסי אשראי, וכן ניתנו הקלות לסולק לא מהותי (כהגדרתו בהוראה). פרימום אקספרס ויורופי עומדות בהגדרות לסולק לא מהותי, הוראות אלו חלות על חברות אלה החל מדוחות הרבעון השלישי לשנת 2019.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות

בחודש מרץ 2018 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי צפויים; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL – Current Expected Credit Losses), אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנוני המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של בנקים וחברות כרטיסי אשראי להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של חברות כרטיסי האשראי בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: לגבי נכסים הנמדדים בעלות מופחתת ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי הפסדי האשראי הצפויים לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

בחודש יולי 2019 פרסם המפקח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. כמו-כן, בחודש יולי 2019 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת "קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועד לסייע לתאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בתהליך ההיערכות ליישום הכללים החדשים. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה. החברה בוחנת את השלכות המכתב והטיוטות שפורסמו על דוחותיה הכספיים ובהיערכות ליישומם.

ביאור 1 - עיקרי מדיניות חשבונאית ואירועים בתקופת הדיווח (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. חכירות

בהתאם לחזור מיום 1 ביולי 2018, החברה תאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 קודיפיקציה בדבר חכירות. תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של חברות כרטיסי אשראי בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה, הינם בין היתר:

חברות כרטיסי אשראי שחכורות נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שימוש (Right of use) שמשקף את הזכות של החברה להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן החברה מוכרת נכס וחוכרת אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842.

החברה תיישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו-כן, כוונת החברה לאמץ במועד היישום לראשונה הקלות מסוימות כולל שימוש בניסיון שנצבר (Hindsight), כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות שימור ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית.

להערכת החברה, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לגידול בסך של כ-117 מיליון ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ-117 מיליון ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה תפעולית למועד היישום לראשונה. החברה עדיין בוחנת את ההשפעה הכמותית הצפויה של ההוראות החדשות בנושא חכירות על הדוחות הכספיים, ובהקשר זה, את הנחות העבודה בגין שיעורי ההיוון והתאמות נוספות שיערכו, ככל שיהיו.

כמו-כן, להערכת החברה, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.1%, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%.

3. עדכון תקינה ASU 2018-15 בדבר הטיפול בעלויות הטמעה בהסדרים של שירותי מחשוב ענן

בחודש אוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-15 בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות הטמעה (Implementation Costs) בהסדרים של שירותי מחשוב ענן (CCA - cloud computing arrangements), המהווה תיקון לתת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

בהתאם לעדכון זה, עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן (כגון: עלויות התאמת התוכנה לצרכי הלקוח) ידחו או ייזקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

בנוסף, במסגרת העדכון נקבע, בין היתר, כדלקמן: עלויות הטמעה הנדחות יופחתו לרווח או הפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר הכוללת תקופת הארכה, אשר ודאי באופן סביר (reasonably certain) שימומשו על-ידי הלקוח או שמימושו נשלט על-ידי הספק; עלויות הטמעה הנדחות יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך באופן זהה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי; העלויות הנדחות יוצגו במאזן, בדוח רווח והפסד ובדוח על תזרימי המזומנים באותה שורה שבה נרשמות העמלות המשולמות הקשורות להסדרים של מחשוב הענן; וכן לקוחות של הסדרי מחשוב ענן והסדרי רישיון תוכנה יהיו כפופים לדרישות גילוי כמותיות ואיכותיות חדשות החלות בקשר לעלויות הטמעה כאמור.

הוראות התיקון יחולו על החברה החל מתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי, לרבות בתקופת ביניים. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום באופן של מאכן ואילך או בחלופה של יישום למפרע. החברה בוחנת את ההשפעה של ההוראות על דוחותיה הכספיים.

4. עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

בחודש אוגוסט 2018, פרסם ה-FASB, את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי. תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. החברה בוחנת את ההשפעה של ההוראות על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 – צירוף עסקים תחת אותה שליטה

כחלק מהיערכות ליישום חוק שטרומ, רכשה החברה בחודש מרץ 2019 מבנק הפועלים, את מלוא הון המניות של פרימיום אקספרס וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. בהסכם לרכישת המניות האמורות ("הסכם רכישת מניות פרימיום אקספרס") נקבע, כי רכישת המניות נעשת בהתבסס על מצב פרימיום אקספרס כפי שהוא (AS IS). בנוסף, בכל הקשור או הנוגע למצבה העסקי של פרימיום אקספרס, פעילותה, נכסיה או התחייבויותיה עד מועד הרכישה ("פעילות פרימיום אקספרס"), נקבעה בהסכם רכישת מניות פרימיום אקספרס תניית ויתור הדדי על תביעות של החברה, בנק הפועלים ופרימיום אקספרס בכפוף לאמור בהסכם ובתנאים המפורטים בו. כן נקבעה בהסכם רכישת מניות פרימיום אקספרס, כי ככל שתוגש תביעה בגין פעילות פרימיום אקספרס כנגד מי מהצדדים להסכם על-ידי צד שלישי, ישראלכרט תישא באחריות לתביעה זו ותשיב לבנק הפועלים מיד עם קבלת דרישה ראשונה כל סכום שייקבע, בפסק דין חלוט, כי על בנק הפועלים לשלמו לתובע, והכל בכפוף לתנאים המפורטים בהסכם.

לצורך מימון הרכישה כאמור, הועמדה לישראלכרט בחודש פברואר 2019 הלוואה בסך של 500 מיליון ש"ח מגוף פיננסי, ההלוואה כאמור תעמוד לפירעון בתשלומים חצי שנתיים (החל מפברואר 2021 ועד לפברואר 2023).

כמו-כן, החברה קיבלה את אישור ארגון אמריקן אקספרס לביצוע הרכישה של פרימיום אקספרס על-ידי ישראלכרט, וכל זאת בכפוף לכך שלא חל שינוי באופן ניהול פעילות המותג American Express בישראל על-ידי פרימיום אקספרס, כפי שנקבע בין פרימיום אקספרס לארגון אמריקן אקספרס.

עסקת הרכישה טופלה בדוחות הכספיים כצירוף עסקים של ישויות תחת אותה שליטה, לפי שיטת As Pooling ("בדומה לאיחוד העניין") ותמורת הרכישה טופלה כגריעה מההון כנגד עודפים לאחר קיזוז מהפרמיה במלואה כמתאפשר בהתאם לנושא 805 בקודפיקציה.

הדוחות הכספיים נערכו על מנת לשקף למפרע את מצב הפעילות ותוצאות הפעילות של הקבוצה לאחר הרכישה של פרימיום אקספרס, כאילו העסקה התרחשה מאז ומעולם. בהתאם, משמעות הטיפול הינה כי נכסי פרימיום אקספרס, התחייבויותיה וההון שלה צורפו בדרך של סכימה לנכסים ולהתחייבויות של ישראלכרט למפרע (אשר בא לידי ביטוי גם במספרי ההשוואה). השלמת העסקה והתשלום בגינה בוצעו בחודש מרץ 2019, לפיכך במועד ביצוע העסקה קטן ההון המצרפי בגובה התמורה (456 מיליון ש"ח). ראה תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019.

בהמשך ליישום שיטת ה-As Pooling, כאמור לעיל, בתמצית הדוחות הכספיים, מספרי השוואה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים כמו גם מספרי ההשוואה בביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים למעט ביאור 7, הון הלימות הון ומינוף, הוצגו למפרע על מנת לשקף את רכישת פרימיום אקספרס.

הטבלאות המצורפות מציגות את ההשפעה של עסקת הרכישה על מספרי ההשוואה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019:

הרכב ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר) מיליון ש"ח

סך כל ההון	פרימיום אקספרס	ישראלכרט	סך כל ההון
*-	*-	*-	הון המניות הנפרע
96	35	61	פרמיה על מניות
17	*-	17	קרן הון מבעל שליטה
113	35	78	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון
(19)	*-	(19)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
3,023	381	2,642	עודפים
3,117	416	2,701	סך כל ההון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח

ביאור 2 - צירוף עסקים תחת אותה שליטה (המשך)

מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
מיליון ש"ח

מאזן מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פרימיום אקספרס	ישראלכרט	מאזן מאוחד
נכסים				
114	-	22	92	מזומנים ופיקדונות בבנקים
20,959	(266)	2,572	18,653	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(218)	-	(20)	(198)	הפרשה להפסדי אשראי
20,741	(266)	2,552	18,455	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
36	-	-	36	ניירות ערך
6	-	-	6	השקעות בחברות כלולות
299	-	4	295	בניינים וציוד
325	(555)	577	303	נכסים אחרים
21,521	(821)	3,155	19,187	סך כל הנכסים
התחייבויות				
2,438	-	1	2,437	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,145	(266)	2,680	12,731	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
539	(555)	18	1,076	התחייבויות אחרות
18,122	(821)	2,699	16,244	סך כל ההתחייבויות
הון				
3,399	-	456	2,943	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,399	-	456	2,943	סך כל ההון
21,521	(821)	3,155	19,187	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) ביטול יתרות הדדיות

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

מיליון ש"ח

מאזן מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פרימיום אקספרס	ישראלכרט	מאזן מאוחד
נכסים				
106	-	17	89	מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	(271)	2,648	19,069	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(242)	-	(22)	(220)	הפרשה להפסדי אשראי
21,204	(271)	2,626	18,849	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	-	-	33	ניירות ערך
6	-	-	6	השקעות בחברות כלולות
305	-	5	300	בניינים וציוד
335	(551)	572	314	נכסים אחרים
21,989	(822)	3,220	19,591	סך כל הנכסים
התחייבויות				
2,837	-	*-	2,837	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,233	(271)	2,737	12,767	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
462	(551)	13	1,000	התחייבויות אחרות
18,532	(822)	2,750	16,604	סך כל ההתחייבויות
הון				
3,457	-	470	2,987	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,457	-	470	2,987	סך כל ההון
21,989	(822)	3,220	19,591	סך כל ההתחייבויות וההון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ביטול יתרות הדדיות

ביאור 2 - צירוף עסקים תחת אותה שליטה (המשך)

רווח והפסד מאוחד לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פרימיום אקספרס	ישראלכרט	רווח והפסד מאוחד
הכנסות				
539	(1)	118	422	מעסקאות בכרטיסי אשראי
80	-	* -	80	הכנסות ריבית, נטו
(2)	(8)	(2)	8	הכנסות (הוצאות) אחרות
617	(9)	116	510	סך כל ההכנסות
הוצאות				
42	-	4	38	בגין הפסדי אשראי
181	(1)	28	154	תפעול
115	-	29	86	מכירה ושיווק
25	(8)	11	22	הנהלה וכלליות
131	-	25	106	תשלומים לבנקים
494	(9)	97	406	סך כל ההוצאות
123	-	19	104	רווח לפני מיסים
32	-	4	28	הפרשה למיסים על הרווח
91	-	15	76	רווח לאחר מיסים
1	-	-	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
92	-	15	77	רווח נקי

*סכום הנמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פרימיום אקספרס	ישראלכרט	רווח והפסד מאוחד
הכנסות				
1,523	(1)	342	1,182	מעסקאות בכרטיסי אשראי
228	-	1	227	הכנסות ריבית, נטו
2	(24)	(3)	29	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,753	(25)	340	1,438	סך כל ההכנסות
הוצאות				
106	-	11	95	בגין הפסדי אשראי
542	(1)	92	451	תפעול
330	-	81	249	מכירה ושיווק
73	(24)	31	66	הנהלה וכלליות
366	-	72	294	תשלומים לבנקים
1,417	(25)	287	1,155	סך כל ההוצאות
336	-	53	283	רווח לפני מיסים
87	-	13	74	הפרשה למיסים על הרווח
249	-	40	209	רווח לאחר מיסים
1	-	-	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
250	-	40	210	רווח נקי

(1) ביטול יתרות הדדיות.

ביאור 2 - צירוף עסקים תחת אותה שליטה (המשך)

רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פרימיים אקספרס	ישראל	רווח והפסד מאוחד
הכנסות				
2,025	(1)	456	1,570	מעסקאות בכרטיסי אשראי
312	-	2	310	הכנסות ריבית, נטו
2	(32)	(4)	38	הכנסות (הוצאות) אחרות
2,339	(33)	454	1,918	סך כל ההכנסות
הוצאות				
152	-	15	137	בגין הפסדי אשראי
724	(1)	122	603	תפעול
456	-	109	347	מכירה ושיווק
95	(32)	41	86	הנהלה וכלליות
483	-	96	387	תשלומים לבנקים
1,910	(33)	383	1,560	סך כל ההוצאות
429	-	71	358	רווח לפני מיסים
112	-	17	95	הפרשה למיסים על הרווח
317	-	54	263	רווח לאחר מיסים
1	-	-	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
318	-	54	264	רווח נקי

(1) ביטול יתרות הודיות.

ביאור 3 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

מיליון ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018 ⁽¹⁾	2019	2018 ⁽¹⁾	2019	
בלתי מבוקר				
הכנסות מבתי עסק				
1,141	1,166	395	403	עמלות בתי עסק
4	4	2	1	הכנסות אחרות
1,145	1,170	397	404	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(253)	(268)	(88)	(91)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
892	902	309	313	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי				
297	303	111	111	עמלת מנפיק
210	131	69	41	עמלות שרות ⁽²⁾
124	72	50	27	עמלות מעסקאות מט"ח ⁽²⁾
631	506	230	179	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
1,523	1,408	539	492	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

(2) ראה ביאור 12.

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, 30 בספטמבר 2018, ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(15)	(15)	-	יתרה ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
(8)	(8)	-	שינוי נטו במהלך התקופה
(23)	(23)	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
13	(4)	17	יתרה ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר) ⁽²⁾
*-	(1)	1	שינוי נטו במהלך התקופה
13	(5)	18	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר) ⁽²⁾
4	(12)	16	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר) ⁽²⁾
(16)	-	(16)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽¹⁾
(12)	(12)	-	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾
(11)	(11)	-	שינוי נטו במהלך התקופה
(23)	(23)	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר) ⁽²⁾
32	25	7	שינוי נטו במהלך התקופה
13	(5)	18	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר) ⁽²⁾
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר) ⁽²⁾
23	18	5	שינוי נטו במהלך השנה
4	(12)	16	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר) ⁽²⁾

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח

- (1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01). ראה גם ביאור 1. ד לעיל.
 (2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

מיליון ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים			
(11)	3	(8)	הפסד אקטוארי נטו בתקופה
*-	*-	*-	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(11)	3	(8)	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
2	(1)	1	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
2	(1)	1	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים			
(1)	*-	(1)	הפסד אקטוארי נטו בתקופה
*-	*-	*-	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(1)	*-	(1)	שינוי נטו במהלך התקופה
1	(1)	*-	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים			
(17)	5	(12)	הפסד אקטוארי נטו בתקופה
1	*-	1	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(16)	5	(11)	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

מיליון ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
9	(2)	7	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
9	(2)	7	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים			
10	(2)	8	רווח אקטוארי נטו בתקופה
23	(6)	17	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
33	(8)	25	שינוי נטו במהלך התקופה
42	(10)	32	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
6	(1)	5	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
6	(1)	5	שינוי נטו במהלך השנה
הטבות לעובדים			
1	(1)	-	רווח אקטוארי נטו בשנה
23	(5)	18	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
24	(6)	18	שינוי נטו במהלך השנה
30	(7)	23	סך הכל שינוי נטו במהלך השנה

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד

מיליון ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר **2018	30 בספטמבר		31 בדצמבר 2018						30 בספטמבר		
	**2018	2019	2018		2019		2018		2019		
	שיעור ריבית ממוצעת שנתית										
	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	%									
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים											
אנשים פרטיים (1)											
5,270	5,076	6,463									
2,313	2,371	2,820									
2,957	2,705	3,643	8.3	8.5	8.3	8.3	9.2	8.9	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)		
מזה: אשראי (3)(2)											
מסחרי											
2,151	1,900	1,796									
348	324	424									
1,803	1,576	1,372	3.7	4.9	3.6	4.9	6.5	5.8	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)		
מזה: אשראי (4)(3)(2)											
סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים											
7,421	6,976	8,259									
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים											
חייבים בגין כרטיסי אשראי											
12,379	12,395	14,819									
69	67	47	6.5	6.4	6.4	6.4	6.5	6.5	אשראי		
חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי											
1,525	1,458	1,366									
הכנסות לקבל											
39	38	34									
אחרים											
13	25	22									
סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי											
21,446	20,959	24,547									

* שיעור הריבית הממוצעת לעסקאות בחודש האחרון, כולל תנועות באשראי נושא ריבית, לא כולל תנועה בעסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל.
** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. אשראי - אשראי עם חיוב ריבית הכולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר ועסקאות אחרות.
- (3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 283 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2018 - 260 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 290 מיליון ש"ח).
- (4) מזה: אשראי לבתי עסק 1,130 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2018 - 1,371 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,584 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות ונכיונות מאזניים (שלא עמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לבתי עסק לפי FAS166) בסך 10 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2018 - 264 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 386 מיליון ש"ח). החל מהרבעון השלישי לשנת 2019 מוצגות הקדמות בסילוק מוקדם בסעיף זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, ראה גם ביאור 6 (הערה 1).

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
(בלתי מבוקר)						
286	20	58	9	123	76	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2019 (בלתי מבוקר)
51	1	2	*-	26	22	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(36)	*-	(3)	*-	(15)	(18)	מחיקות חשבונאיות
9	*-	-(4)	1	1	7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(27)	*-	(3)	1	(14)	(11)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4	-	4	-	-	-	אחר
314	21	61	10	135	87	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2019 *** (בלתי מבוקר)
*** מזה:						
25	2	2	2	11	8	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פיקדונות בנקים
11	11	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018**						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
(בלתי מבוקר)						
227	17	39	8	99	64	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2018 (בלתי מבוקר)
42	2	*-	1	23	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(35)	*-	(3)	(2)	(17)	(13)	מחיקות חשבונאיות
5	*-	*(4)	*-	1	4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(30)	*-	(3)	(2)	(16)	(9)	מחיקות חשבונאיות, נטו
239	19	36	7	106	71	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2018 *** (בלתי מבוקר)
*** מזה:						
21	1	3	1	8	8	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פיקדונות בנקים
9	9	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
(בלתי מבוקר)						
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2018 (מבוקר)**
264	20	44	8	118	74	
116	1	13	2	58	42	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(108)	*-	(8)	(2)	(45)	(53)	מחיקות חשבונאיות
30	*-	-(4)	2	4	24	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(78)	*-	(8)	*-	(41)	(29)	מחיקות חשבונאיות, נטו
12	-	12	-	-	-	אחר
314	21	61	10	135	87	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2019 *** (בלתי מבוקר)
*** מזה:						
25	2	2	2	11	8	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פיקדונות בנקים
11	11	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018**						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
(בלתי מבוקר)						
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017 (מבוקר)
215	17	32	7	97	62	
106	3	14	3	53	33	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(102)	(1)	(10)	(4)	(47)	(40)	מחיקות חשבונאיות
20	*-	(4)*-	1	3	16	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(82)	(1)	(10)	(3)	(44)	(24)	מחיקות חשבונאיות, נטו
239	19	36	7	106	71	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2018 *** (בלתי מבוקר)
*** מזה:						
21	1	3	1	8	8	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פיקדונות בנקים
9	9	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2019					
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים			
		מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות					
1,540	428	960	151	*-	1
23,462	16,315	412	273	3,643	2,819
25,002	16,743	1,372	424	3,643	2,820
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
59	7	49	2	*-	1
230	12	10	6	124	78
289	19	59	8	124	79

ליום 30 בספטמבר 2018**					
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים			
		מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות					
1,804	601	1,094	109	*-	*-
19,300	13,527	482	215	2,705	2,371
21,104	14,128	1,576	324	2,705	2,371
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
29	6	22	1	*-	*-
189	12	11	5	98	63
218	18	33	6	98	63

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018**						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				סך הכל
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
(מבוקר)						
יתרת חוב רשומה של חובות						
2,021	594	1,300	126	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
19,551	13,557	503	222	2,957	2,312	שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,572	14,151	1,803	348	2,957	2,313	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
39	6	30	2	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
203	12	12	5	109	65	שנבדקו על בסיס קבוצתי
242	18	42	7	109	66	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.

(3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2019						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 יום או יותר		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
(בלתי מבוקר)						
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
16	-	2,820	16	56	2,748	חייבים בגין כרטיסי אשראי
22	-	3,643	12	212	3,419	אשראי
מסחרי						
2	-	424	2	4	418	חייבים בגין כרטיסי אשראי
4	-	1,372	103	23	1,246	אשראי
-	-	16,743	9	-	16,734	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾
44	-	25,002	142	295	24,565 ⁽⁶⁾	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2018**						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 יום או יותר		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
(בלתי מבוקר)						
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
11	-	2,371	12	48	2,311	חייבים בגין כרטיסי אשראי
21	-	2,705	13	181	2,511	אשראי
מסחרי						
1	-	324	2	3	319	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,576	13	23	1,540	אשראי
-	-	14,128	3	*-	14,125	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾
36	-	21,104	43	255	20,806 ⁽⁶⁾	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018**						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר		פגומים (3)	לא פגומים		
(מבוקר)						
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
13	-	2,313	15	50	2,248	חייבים בגין כרטיסי אשראי
23	-	2,957	16	202	2,739	אשראי
מסחרי						
2	-	348	3	4	341	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,803	24	19	1,760	אשראי
*	-	14,151	7	*	14,144	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
41	-	21,572	65	275	21,232 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 5.2.ג.2. להלן.

(4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(6) מזה: סיכון אשראי בסך 24,031 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019 (30 בספטמבר 2018 - 20,454 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 20,855 מיליון ש"ח) אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					
יתרת חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
16	16	15	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
12	12	12	*-	*-	אשראי
מסחרי					
2	2	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
103	103	3	38	100	אשראי
9	9	*-	4	9	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
142	142	31	44	111	סך הכל ***
***מזה:					
69	69	-	8	69 ⁽⁵⁾	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)**					
יתרת חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
12	12	12	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
13	13	13	*-	*-	אשראי
מסחרי					
2	2	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
13	13	2	11	11	אשראי
3	3	*-	3	3	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
43	43	28	15	15	סך הכל ***
***מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(5) בחברת בת סווגו יתרות אשראי מסחרי לחובות בעייתיים בארגון מחדש כתוצאה מפריסה מחדש של החובות מול הלקוחות הרלוונטיים. עיקר השינוי ביתרה נובע מסיווג זה.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)**					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
15	15	14	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
16	16	16	*-	*-	אשראי
מסחרי					
3	3	2	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
24	24	2	17	22	אשראי
7	7	*-	4	7	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
65	65	34	23	31	סך הכל ***
*** מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2018**	2019	2018**	2019		
(בלתי מבוקר)					
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
*-	*-	*-	*-	אשראי	
מסחרי					
1	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
12	50	12	80	אשראי	
2	6	3	7	חובות בערבות בנקים ואחר (4)	
16	58	17	89	סך הכל	

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018**	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2018**	2019	
(מבוקר)			
(בלתי מבוקר)			
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים			
1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	אשראי
מסחרי			
*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	68(5)	אשראי
-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
1	1	69	סך הכל

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 ** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.
 (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.
 (3) אינם צוברים הכנסות ריבית.
 (4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, ארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
 (5) בחברת בת סווגו יתרות אשראי מסחרי לחובות בעייתיים בארגון מחדש כתוצאה מפריסה מחדש של החובות מול הלקוחות הרלוונטיים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ***		ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	70	4	4	358	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	5	*-	*-	14	אשראי
מסחרי					
*-	8	*-	*-	20	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	2	68	68	13	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	85	72	72	405	סך הכל

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)***					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ***		ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
*-	54	1	1	218	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	3	*-	*-	17	אשראי
מסחרי					
*-	6	2	2	24	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	*-	*-	5	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
*-	63	3	3	264	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ***		ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
2	211	13	13	1,179	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	15	*-	*-	44	אשראי
מסחרי					
1	24	1	1	80	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	4	69	69	25	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
3	254	83	83	1,328	סך הכל

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)**					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ***		ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	192	6	6	647	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	14	*-	*-	39	אשראי
מסחרי					
*-	30	2	2	91	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	1	*-	*-	11	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	237	8	8	788	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

*** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽³⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽³⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
14,813	14,663	15,963	בתי עסק ⁽¹⁾⁽²⁾
1	1	1	התחייבויות בגין פיקדונות
-	75	9	ארגון בינלאומי
17	18	42	הכנסות מראש
113	110	110	תוכנית הטבות למחזיקי כרטיס
127	98	104	הוצאות לשלם
162	180	149	הוצאות לשלם בגין בנקים ומועדונים
15,233	15,145	16,378	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) בניכוי יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) בגין ניכיון שוברים לבתי עסק והקדמות בסילוק מוקדם (שני המוצרים הינם סילוק מוקדם של התחייבות הסולק לבית העסק) בסך 1,413 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2019 (30 בספטמבר 2018 - 947 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 918 מיליון ש"ח). במאוחד, בקיזוז יתרה קיימת עם חברה בת מוחזקת בסך של כ-2,116 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2018 - 1,947 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,961 מיליון ש"ח).
- (2) כולל המחאת זכויות על דרך המכר בסך של כ-1,388 מיליון ש"ח מצד ג' לבנק הפועלים ליום 30 בספטמבר 2019 (30 בספטמבר 2018 - 1,347 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,510 מיליון ש"ח).
- (3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ביאור 7 – הון, הלימות הון ומינוף

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III ("באזל III").

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשו, בין היתר, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון), לפיה, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 של סולק שיתרת הייבים בדוח כספי שנתי אחרון שלו עולה על 2 מיליארדי ש"ח, לא יפחת משיעור של 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את היעדים הבאים ליחסי הון מזעריים:

- יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.
- יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההוגנית.

ביאור 7 – הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

מיליון ש"ח

1. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018 (2)	ליום 30 בספטמבר 2018 (2)	ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
2,987	2,943	2,369	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
160	155	198	הון רובד 2
3,147	3,098	2,567	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
12,757	12,357	15,798	סיכון אשראי
18	59	32	סיכונים שוק
2,190	2,158	2,708	סיכון תפעולי
14,965	14,574	18,538	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס הון לרכיבי סיכון			
20.0%	20.2%	12.8%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	21.3%	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 ויום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

ב. חברת בת משמעותית:

פרימיום אקספרט

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		יחס ההון לרכיבי סיכון
	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
19.9%	19.5%	20.3%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
20.9%	20.4%	21.2%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

להלן יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218:

מיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
א. בנתוני המאוחד			
2,987	2,943	2,369	הון רובד 1
23,665	23,211	30,786	סך החשיפות
12.6%	12.7%	7.7%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
ב. חברת בת משמעותית			
פרימיום אקספרט			
11.3%	11.1%	11.3%	יחס המינוף

(1) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 14 בנובמבר 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

ד. חלוקת דיבידנד

ביום 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.

ה. שינויים בהרכב הון המניות בתקופת הדיווח

ביום 7 במרץ 2019 אישרה האסיפה הכללית של ישראלכרט את השינויים הבאים בהרכב הון המניות, אשר נכנסו לתוקף עם השלמת ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור על-פי תשקיף להשלמה שפורסם ביום 10 במרץ 2019:

1. הפיכת המניה המיוחדת המוחזקת על-ידי הבנק למניה רגילה, כך שלחברה תהיינה מניות מסוג אחד בלבד.
 2. ביטול ערכן הנקוב של כל מניות ישראלכרט, כך שכלל מניות החברה תהיינה ללא ערך נקוב.
 3. הגדלת ההון הרשום ב-399,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב, כך שסך ההון הרשום של החברה יעמוד על 400,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב.
 4. הגדלת ההון המונפק בדרך של הנפקת 199,264,875 מניות נוספות ללא ערך נקוב, כך שסך ההון המונפק והנפרע של החברה יעמוד על 200,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב. המניות הוקצו לבעלי המניות בחברה באופן יחסי לחלקם בהון טרם השינוי.
- לאור האמור, הרווח למניה מוצג באופן אשר משקף את השינוי שחל בהרכב הון המניות למועד ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור, כמפורט לעיל.

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:			
12,291	11,898	12,425	סיכון האשראי על החברה
26,662	26,484	27,145	סיכון האשראי על הבנקים
291	299	208	סיכון האשראי על אחרים
(13)	(13)	(13)	הפרשה להפסדי אשראי
39,231	38,668	39,765	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
ערבויות והתחייבויות אחרות:			
36	37	36	חשיפה בגין הבטחת שקים
28	29	111	חשיפה בגין ערבויות אחרות ⁽²⁾ ⁽³⁾
193	202	124	התחייבות בגין פקטורינג לרבות פקטורינג רכש
242	217	341	חשיפה בגין התחייבויות אחרות
102	177	37	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(9)	(8)	(12)	הפרשה להפסדי אשראי
592	654	637	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).
- (2) במהלך חודש מרץ 2019 העמידה החברה ל-MC, ערבות בנקאית אוטונומית (באמצעות בנק הפועלים ותחת התחייבות החברה לשיפוי בנק הפועלים במקרה של מימושה) בסכום שנקבע בין החברה לארגון הבינלאומי MC להבטחת התחייבויותיה של החברה הארגון.
- (3) לא כולל ערבויות לחברות בנות.
- במהלך חודש פברואר 2019 העמידה החברה ערבויות עבור גלובל פקטורינג וירופיי לטובת בנק הפועלים בסכום של כ-80 מיליון ש"ח וכ-130 מיליון ש"ח, בהתאמה, וכן ערבות שאינה מוגבלת בסכום שהועמדה במהלך מרץ 2019 עבור פרימיום אקספרס לטובת ארגון אמריקן אקספרס, בתוקף עד 1 בינואר 2021.

ב. פעילות במכשירים נגזרים, היקף ומועדי פירעון

- ביום 17 באפריל 2018 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 35 מיליון ש"ח ע.נ. לפירעון בחודש פברואר 2021. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן שלילי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- ביום 23 בספטמבר 2019 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בעסקת החלפת מטבע מסוג FORWARD בסך של 1 מיליון דולר לפירעון בחודש נובמבר 2019. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן חיובי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- ביום 26 בספטמבר 2019 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בעסקת החלפת מטבע מסוג FORWARD בסך של 3 מיליון דולר לפירעון בחודש אוקטובר 2019. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן חיובי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה

1. הגבלים עסקיים

כחלק מהסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") (לשעבר לאומי קארד) וכ.א.ל לסליקה הדדית של כרטיסי חיוב מהמותגים Visa ו-MasterCard, בחודש מרץ 2012 הוגשה בקשה לממונה על התחרות לקבלת פטור מאישור הסדר כובל ביחס להסכם תפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין החברה, מקס וכ.א.ל בנוגע ליישום ההסדר ביניהן (הסכם המתעדכן מעת לעת על-ידי הצדדים). ביום 25 באפריל 2018 ניתנה החלטת הממונה על התחרות בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל עד ליום 31 בדצמבר 2023 ביחס להסכם התפעולי האמור. הפטור כולל, בין היתר, התייחסות לחובת חברות כרטיסי האשראי לצרף להסדר, באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעם שפעילותו נוגעת להסדר ושיבקש להצטרף להסדר, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסדר, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסדר ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, מקס וכ.א.ל לנקוט בפעולות העלולות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מייד, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כולל הפטור הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, תבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שיזור העסקה מבית העסק. ביום 10 בנובמבר 2019 התקבל בחברה מכתב מרשות התחרות, לפיו הממונה על התחרות החליטה להפעיל את סמכותה על פי דין, ולקבוע כי על ההסדר הכובל האמור, וכן על כל הסדר כובל שעניינו סליקה צולבת של כרטיסי חיוב של המותגים Visa ו-MasterCard, לא יחולו פטורים המוענקים בכללי פטור סוג. עם זאת, החלטת הפטור, על תנאיה, תמשיך לחול על ההסדר הכובל עד לתום תוקפה ביום 31 בדצמבר 2023, היינו: שהצדדים להסדר הכובל רשאים להמשיך ולפעול על פי ההסדר מבלי לקבל את אישור בית הדין לתחרות עד לאותו מועד, בכפוף לקיום התנאים שנקבעו בהחלטת הפטור ובלבד שלא יחול שינוי בפרט מהותי בהסדר. מכתב דומה, בשינויים המחוייבים, התקבל גם בנוגע לפטור בתנאים מאישור הסדר כובל ביחס להסדרים שעניינם מתן רישיון לכ.א.ל ומקס לסליקה צולבת של כרטיסי אשראי ממותג "ישראלט" מיום 16 במאי 2018, שאף הוא בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2023.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה

להלן עיקרי ההתפתחויות הרגולטוריות שחלו לאחרונה, הרלוונטיות לתחומי פעילות הקבוצה, ואשר להערכת הקבוצה הינן בעלות השפעה (או עשויות להשפיע, לפי העניין) באופן מהותי על עסקי הקבוצה: יובהר, כי יש לקרוא את התיאור שלהלן יחד עם ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, וכי התיאור אינו מהווה רשימה ממצה של כלל ההוראות הרגולטוריות להן כפופה הקבוצה או של כלל השינויים שחלו בהוראות כאמור במהלך התקופה האמורה.

הוראות ופרסומי בנק ישראל והמפקח על הבנקים:¹⁷

1. בחודש אוקטובר 2019 העביר המפקח על הבנקים לקבוצה (ולמיטב ידיעתה גם לגורמים נוספים) טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "ניהול **אשראי קמעונאי**", המרכזת את הציפיות המינימליות של הפיקוח על הבנקים מהמערכת הבנקאית בפעילותה מול הלקוחות הקמעונאיים בנושאים שונים, ביניהם: תפקידי הדירקטוריון וההנהלה, מדיניות, הערכת סיכונים, שיווק אשראי, גילוי ושקיפות ועוד. לפי דברי ההסבר לטיוטה, בצד התועלת ללקוח הנובעת מריבית נמוכה ומהתחרות בין הגופים נותני האשראי (לרבות מצד מקורות חוץ בנקאיים), קיים הסיכון לנטל חוב מופרז המוטל על משקי בית, במיוחד בעשירוני ההכנסה הנמוכים, עד כדי פגיעה ברווחתם. בנוסף, לפי דברי ההסבר, הסיכון ההתנהגותי, הנובע מהתנהגות שאינה נאותה כלפי לקוחות (אף אם אינה מהווה הפרה של הוראות הדין), עלול לגרום, בין היתר, לנזקי מוניטין ולהפסדים משמעותיים לתאגיד הבנקאי, והתנהגות הולמת של תאגיד בנקאי כלפי לקוחותיו הינה נדבך חשוב בהגנה על יציבותו. הטיוטה האמורה הינה בהמשך להודעה לעיתונות שפרסם המפקח על הבנקים בחודש דצמבר 2018, בנושא "שיווק יזום של אשראי קמעונאי - ממצאים מדוחות ביקורת ודרישות הפיקוח על הבנקים בנושא". בהתאם להודעה זו, בין היתר, ימשיך נושא האשראי הצרכני להיות במיקוד בשנה הקרובה באמצעות מעקב אחר דרישות המפקח ופרסום הוראה בנושא. כמו-כן, בהתאם להודעה, המפקח על הבנקים שם דגש גם על ההיבט הצרכני של הגידול באשראי למשקי הבית. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.2.ג.24 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

2. בחודש אוגוסט 2019 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "דוחות לציבור של סולקים". על פי ההוראה, לאור התפתחות הפעילות של סולקים, עלה הצורך להגדיר את אופן הדיווח שלהם לציבור בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. על פי ההוראה, בין היתר, הוחלו על סולק כללים שחלו לגבי עריכת ופרסום דוחות כספיים של חברת כרטיסי אשראי, וכן ניתנו הקלות לסולק לא מהותי (כהגדרתו בהוראה). ראה גם ביאור 1 ד' 2 לעיל.

3. בחודש יולי 2019, פרסם בנק ישראל נייר עמדה בנושא "**פעילות אפליקציות התשלומים של הבנקים**", אשר עיקריו הינם: א. הבנקים יפעלו באופן מוגבל בלבד להחזרת תשלום באמצעות אפליקציות בבתי עסק במהלך השנים 2019 עד 2021 (כולל), כך שבתקופות האמורות תוגבל הפעילות של כל אחד מהבנקים בתחום אפליקציות התשלום בקרב עסקים עד לרף של 2, 2.5 ו-3 מיליארד ש"ח (בהתאמה); ב. החל משנת 2021 מגבלת רף הפעילות האמורה לא תחול על עסקים שמתבצע בהם תשלום על בסיס תקן בינלאומי לביצוע עסקאות חכמות (תקן EMV); ג. חברות כרטיסי האשראי יוכלו לפעול באפליקציות תשלום לבתי העסק, ככל שיפתחו אפליקציות כאמור או תוך שיתוף פעולה עם גופים חוץ בנקאיים, על בסיס כרטיסי האשראי ללא מגבלות על היקף הפעילות. בנוסף, ציין בנק ישראל במסגרת נייר העמדה, בין היתר, כי: (א) בתקופה האמורה יקדמו בנק ישראל, משרד האוצר ורשות התחרות אפשרות של יזום פעולות תשלום על-ידי גופים חוץ בנקאיים, על מנת ששחקנים קיימים וחדשים יוכלו להציע שירותי תשלום חדשים (לצרכנים ולבתי העסק), ישירות מחשבון הבנק של הלקוח ובכך ירחיבו את מגוון אמצעי התשלום, יגבירו את התחרות בתחום ויוזילו עלויות, ובמקביל, פועל בנק ישראל על מנת שתתאפשר גישה למרכז סליקה בנקאי בע"מ ("מס"ב") לגופים חוץ בנקאיים כך שיוכלו להתחרות בגופים הבנקאיים במתן שירותי התשלום (לעניין זה יצוין, כי בחודש אוגוסט 2019 הודיע המפקח על הבנקים כי יתחיל בתהליך להקצאת קודי זיהוי לגופים שיצטרפו למערך התשלומים. החברה ופרימיום אקספרס הגישו בקשות לבנק ישראל לקבלת קודי זיהוי כאמור). לעניין זה צוין בנייר העמדה, כי האפליקציות הבנקאיות לתשלום בבתי עסק לא יפעלו על בסיס שירות תשלום מידי, אם מס"ב תפתח שירות כזה, אלא אם תהיה אפשרות גישה לשירות כאמור גם לגופים חוץ בנקאיים; ו-(ב) אם יחולו שינויים מהותיים בשוק במהלך התקופה, תבחן מחדש נחיצות המגבלות בפעילות האפליקציות הבנקאיות.

4. בחודש יוני 2019 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "**עידוד חדשנות בבנקים ובסולקים**". בהתאם למכתב, ההתפתחות הטכנולוגית המהירה בשנים האחרונות מציבה אתגרים משמעותיים לצד הזדמנויות עבור תאגידים בנקאיים. על פי המכתב, בין היתר: על התאגידים הבנקאיים לגבש גישה אסטרטגית ברורה והוליסטית לגבי אימוץ חדשנות בפעילותם הבנקאית; עליהם להיות ערים לסיכונים השונים הנובעים מהטמעת מוצרים ושירותים חדשים וחדשניים; המפקח על הבנקים ער לכך שניסוי יזומות לחדשנות מלווה לעיתים בהתממשות סיכונים ומבין כי זה חלק בלתי נמנע מתהליך של שינוי; והמפקח על הבנקים פועל ויפעל להסרת חסמים רגולטוריים לחדשנות ולבניית תשתיות שיאפשרו קידום חדשנות.

¹⁷ לעניין הוראות אלה, אלא אם נכתב או משתמע אחרת - תאגיד בנקאי - לרבות חברת כרטיסי אשראי וסולק.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

5. בחודש יוני 2019, פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי", שמטרתה, בהתאם לאמור בדברי ההסבר לה, להסדיר את חובת התאגיד הבנקאי, שנקבעה בתיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 (בסעיף קטן 3 זה – "החוק"), לפיה משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי לא יעלה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, בהתאמות הנדרשות למערכת הבנקאית, כך שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לחרוג ממשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי לכל היותר ב-15% מסך השיחות שהתקבלו במוקד הטלפוני, במהלך תקופה של חודש קלנדרי בממוצע שנתי כמפורט להלן. כמו-כן, ההוראה מעגנת חובה לתת קדימות בתור לאזרחים ותיקים, מגדירה דרישות לניטור ובקרה אחר דפוסי המענה ללקוחות במוקד הטלפוני וכן קובעת כי תאגיד בנקאי יתן גילוי באתר האינטרנט שלו אודות מאפייני פעילות המוקד הטלפוני; והכל כמפורט בהוראה.

לעניין משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי במוקד הטלפוני, ההוראה קובעת, שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לבחור אחת משתי האפשרויות הבאות: אפשרות ראשונה - (1) בשעות שנקבעו בהוראה ("שעות הגרעין"), שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות הגרעין; בחודש קלנדרי; בקבוצת השיחות שבהן משך ההמתנה עולה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, כאמור ברישא, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי לא יעלה על שמונה (8) דקות בממוצע מתחילת השיחה, בחודש קלנדרי; (2) בשעות שבהן המוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 30% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות אלה, בחודש קלנדרי.

אפשרות שניה - שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בחודש קלנדרי. בקבוצת השיחות שבהן משך ההמתנה עולה על שש (6) דקות מתחילת השיחה כאמור, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי לא יעלה על שמונה (8) דקות בממוצע מתחילת השיחה, בחודש קלנדרי, בכל שעות פעילות המוקד. ככלל, ההוראה נכנסה לתוקף ביום 25 ביולי 2019 במקביל לכניסתו של התיקון לחוק לתוקף, למעט סעיף אחד אשר ייכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020, הכל כמפורט בהוראה. לפרטים אודות החוק ראה להלן בסעיף "תיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח)". בחודש אוגוסט 2019 פרסם המפקח על הבנקים הוראת דיווח לפיקוח מספר 840 בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי ומקצועי" הקובעת, בין היתר, את אופן ותדירות הדיווח למפקח על הבנקים בקשר עם השיחות למוקד הטלפוני ומשך ההמתנה למתן מענה טלפוני אנושי ומקצועי.

6. בחודש מאי 2019 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת". על-פי התיקון, בין היתר, תאגיד בנקאי יקבע תקרת סכום ראשונה להעברות, תשלומים ופעולות אחרות למוטבים, אשר במסגרתה יידרשו אמצעי זהיה ואימות אישיים שיקבעו על-ידי התאגיד הבנקאי בהתאם להערכת הסיכונים שלו ולמדיניות שאושרה על-ידי הדירקטוריון, תוך הסרת החובה לעשות שימוש בגורם אימות אחד לפחות במסגרת תקרת הסכום הראשונה כאמור. לפי דברי ההסבר לתיקון, הוא יאפשר לתאגידים הבנקאיים לפשט את תהליך הזהיה והאימות של לקוחותיהם המבקשים לבצע פעולות מרחוק, ובכך יסייע בהרחבת סל השירותים האפשריים אשר יכולים להינתן באמצעים דיגיטליים.

7. בחודש מאי 2019 קיבלו משתמשי פרוטוקול אשראית EMV (בינהם החברה) מכתב מבנק ישראל, לפיו, בין היתר, הם מתבקשים לפעול לאיפיון וליישום שינוי בפרוטוקול אשראית EMV שיתמוך ככל הניתן בכלל האפשרויות השונות לזיהוי כרטיס משולב (כרטיס המשלב כרטיס חיוב נדחה וכרטיס חיוב מידי, באותו כרטיס). בהתאם למכתב האמור, על משתמשי הפרוטוקול היה לגבש איפיון טכנולוגי לעדכון הפרוטוקול עד ליום 31 באוגוסט 2019, וכן ליישם את ההתאמות הנדרשות במערכות הרלוונטיות ועדכון המסופים עד ליום 30 באפריל 2020.

8. בחודש אפריל 2019 פרסם המפקח על הבנקים עדכון ל"קובץ שאלות ותשובות ליישום צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין 411 בהברות כרטיסי אשראי". על-פי העדכון, בין היתר, חברת כרטיסי אשראי רשאית להגדיר בהסכם עם הלקוח סוגי חשבונות במסגרתם יינתנו שירותים שונים, ובלבד שהליך הזיהוי בעת פתיחת חשבון בו יינתנו שירותים שונים כאמור, יהיה לפי הסטנדרט המחמיר ביותר החל על סוגי הפעילות הצפויים בחשבון. כמו-כן, לענין השגת מידע "הכר את הלקוח" בעת הנפקת כרטיס חיוב בנקאי, נקבע בעדכון, כי כאשר חברת כרטיסי אשראי היא צד להסכם הנפקת כרטיס עם לקוח רק לצורך שיתוף מידע על הלקוח בהתאם לאמור ב"חוק שטרומ", או שהיא צד להסכם האמור לצורך תפעול ההנפקה, הבנק המנפיק הוא האחראי הבלעדי לחובות איסור הלבנת הון, בהתאם למפורט בקובץ השאלות והתשובות; ואילו במקרים בהם לא מדובר בתפעול הנפקה אלא בהסדר הנפקה משותף, האחראיות היא ביחד ולחוד, כשהבנק וחברת כרטיסי האשראי יוכלו להסכים ביניהם מי אחראי לניטור ולדיווח בפועל על פעילות בלתי רגילה בכרטיס. כמו-כן נקבע, כי על הצד להסדר שלא מנטר ולא מדווח, לוודא כי המידע שברשותו הרלוונטי לניטור ולדיווח קיים אצל השותף השני, הכל בהתאם למפורט בקובץ השאלות והתשובות. החברה בוחנת את השלכות התיקון.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

9. בחודש נובמבר 2018, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב". במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי: (1) חברת כרטיסי אשראי רשאית לשלוח את חוזה ההנפקה ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה ולא רק בדואר, בהתאם לכללים המפורטים בהוראה; (2) בהתאם לאמור בסעיף 7ז "חוק שטרומ" - על בנק לאפשר ללקוח להגיש בקשה באמצעות מנפיק, להצגת המידע אודות עסקאותיו בכרטיס חיוב, אשר התשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון עובר ושב של הלקוח בבנק. המידע יוצג באמצעות קישור מאובטח המפנה לאתר המנפיק או לאתר מתפעל ההנפקה, בלא צורך בהזדהות נוספת מצד הלקוח לצורך צפייה בפרטי העסקאות, והכל בהתאם למפורט בהוראה. בנק אינו רשאי לעשות כל שימוש במידע שהגיע לידיו לפי סעיף זה, אלא לצורך הצגתו כאמור בסעיף זה. לפי דברי ההסבר לתיקון ההוראה, כיום נוטים לקוחות להעדיף את השימוש בכרטיסי החיוב הבנקאיים, אשר מאפשרים להם ריכוז המידע בחשבון. מטרת המנגנון, לפי דברי ההסבר, היא להשוות את נוחות השימוש בכרטיסים הבנקאיים והחוז' בנקאיים ולהסיר את הקושי של הלקוחות לעקוב אחר המידע במספר אתרי אינטרנט של המנפיקים השונים, וצפוי כי יעודד את התחרות בשוק כרטיסי האשראי. בחודש ינואר 2019 פורסם ברשומות צו הדוחה את כניסתו לתוקף של האמור בסעיף זה בשניים עשר חודשים, ליום 31 בינואר 2020. בחודש פברואר 2019 פורסמו ברשומות תקנות הבנקאות (שירות ללקוח)(העברת מידע ממנפיק לתאגיד בנקאי), התשע"ט-2019, הקובעות הוראות לעניין העברת מידע ממנפיק לתאגיד בנקאי לצורך הצגתו ללקוח כאמור בחוק שטרומ, לרבות פרטי המידע, מועדי העברתו ואופן ההעברה. לפרטים נוספים אודות הצגת מידע בהתאם להוראות סעיף 7ז לחוק שטרומ ראה ביאור ג.24.23 לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

10. ביום 25 בנובמבר 2018 פורסם ברשומות צו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מיידיות), התשע"ט-2018 ("צו הצולבת"), בהמשך לפרסום בנק ישראל מחודש פברואר 2018 בדבר המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. על-פי הצו, המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.55%; מיום 1 בינואר 2022 תרד העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%. מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מיידיות יהיה כדלקמן: החל מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%; ומיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.250%. כמו-כן נקבע בצו, כי שיעור העמלה הצולבת לגבי בית עסק המהווה "מוסד ציבורי" כהגדרתו בצו האמורה, יהיה 0.55% עד ליום 1 בינואר 2022, ולאחר מכן יחול על בתי עסק אלה שיעור העמלה הצולבת החל על כלל בתי העסק.

11. בחודש יולי 2018 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח", לפיה, בין היתר, על התאגיד הבנקאי להציג באופן מרוכז בדף הראשון להסכם הלוואה ובהסכם למסגרת אשראי בכרטיס אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית, הכל כמפורט בהוראה. לפי דברי ההסבר להוראה, הצורך בפישוט הסכם למתן אשראי אף עולה בקנה אחד עם חוק אשראי הוגן, התשנ"ג - 1993 ("חוק אשראי הוגן"). בחודש מרץ 2019 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה, לפיו מועד תחילתה של ההוראה יהיה מועד כניסתו לתוקף של התיקון לחוק אשראי הוגן. לפרטים אודות חוק אשראי הוגן ראה להלן בסעיף "לעניין חוק אשראי הוגן".

12. הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV. בחודש יוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות המפקח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019. בחודש נובמבר 2018 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק קטנים שמחזור הפעילות השנתי שלהם בשנת 2018 מול סולקים לא עלה על 5 מיליון ש"ח תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020. בחודש דצמבר 2018 פרסם המפקח על הבנקים להערוות הציבור טיוטת תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק מסוג תחנות דלק יחל ביום 1 בינואר 2022.

בחודש נובמבר 2019 העביר המפקח על הבנקים לקבוצה (ולמיטב ידיעתה גם לגורמים נוספים) טיוטת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 470 ו-472, לפיהן: (1) החל מהמועד שנקבע בטיוטה, מנפיק לא ינפיק, ככלל (ולמעט חריגים כמפורט בטיוטה) כרטיס חיוב אשר אינו תומך בתקן EMV ושניתן לבצע באמצעותו עסקאות ללא מגע (Contactless); (2) ככלל, עסקאות בתקן EMV יבוצעו באמצעות פרט אימות מוגבר (כהגדרתו בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019), וזאת באופן מדורג בהתאם לגודל וסוג בית העסק; (3) עם כניסתו לתוקף של חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, יבוטל הסעיף בהוראת ניהול בנקאי תקין 472 המתייחס למנגנון הסטת האחריות, ומנגנון זה יופעל בהתאם להוראות החוק כאמור.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)
2. הליכי רגולציה (המשך)
הצעות חוק וחקיקה

13. אסדרת שירותי תשלום - (1) ביום 9 בינואר 2019 פורסם ברשומות **חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019**. החוק מסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכת היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, ובכלל זה קביעה לפיה מועד העברת כספים מסולק לבית עסק יהיה מיידי, או במועד סביר אחר שהוסכם בין סולק לבית עסק, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן, והוראות בדבר קביעת עונשים פליליים והטלת עיצום כספי בהפרת סעיפים מסוימים של החוק.

במסגרת החוק, נושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בחוק שירותי תשלום וחוק כרטיסי חיוב יבוטל עם כניסתו לתוקף של החוק. ככלל, מועד התחילה של חוק שירותי תשלום הינו שנה מיום פרסומו, והוא יחול, ככלל, גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, הכל כמפורט בחוק; (2) בחודש אוגוסט 2018 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס'...), (מתן שירותי תשלום), התשע"ח-2018, שמבקש להסדיר מקטע נוסף במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, והוא המקטע המסדיר את כלל פעילות מתן שירותי תשלום. כמצוין בדברי ההסבר לתזכיר החוק, שירותים אלה כוללים ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים, הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקאות תשלום וכן מתן שירותי כספומט. לפי דברי ההסבר, האסדרה צפויה לעודד את התחרות בכך שתאפשר לגורמים חוץ-בנקאיים להיכנס ולהתפתח לצד השחקנים הבנקאיים הקיימים בשוק. יצוין, כי התזכיר אינו כולל אסדרה של שירותי יזום תשלומים, שעל-פי דברי ההסבר לתזכיר החוק תושלם בהמשך. על-פי התזכיר, בין היתר (ולרבות באמצעות תיקונים עקיפים לחוק הבנקאות רישוי):

(א) לא יעסוק אדם במתן שירותי תשלום (ובכלל זה הנפקת וסליקת אמצעי תשלום, והכל כהגדרתם בתזכיר) אלא אם בידו רישיון לכך, או שהוא גוף מהגופים הפטורים מחובת קבלת רישיון (ביניהם סולק כהגדרתו ובתנאים שבתזכיר); (ב) בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב למפקח על כוונתו, והמפקח לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר.

בתקופה שמיום התחילה של החוק (שנה מיום פרסומו; בסעיף 21 זה – **"יום התחילה"**) ועד תום שנתיים מיום התחילה (בסעיף 21 זה – **"תקופת המעבר"**), בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא באישור המפקח ובהתאם לתנאי האישור (כל המונחים לעיל – כהגדרתם בתזכיר); (ג) סולק לא יעסוק בעיסוק שאינו סליקה של עסקאות תשלום או מתן שירותי תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו סליקה של עסקאות תשלום או מתן שירותי תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב לנגיד על כוונתו, והנגיד לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר. בתקופת המעבר, סולק לא יעסוק בעיסוק שאינו סליקה של עסקאות תשלום או מתן שירותי תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו סליקה או מתן שירותי תשלום כאמור, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא באישור הנגיד ובהתאם לתנאי האישור. כמו-כן, בתקופת המעבר האמורה, סולק יהא רשאי לשלוח או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד שעוסק בעיסוקים שאינם מותרים לסולק כאמור לעיל, ובלבד שהמפקח קבע בהוראות כי עיסוק זה הינו מסוג העיסוקים אשר מותר לתאגיד אשר נשלט על-ידי סולק לעסוק בהם, ולעניין זה המפקח רשאי לקבוע הוראות שונות לסוגי סולקים שונים בתנאים המפורטים בתזכיר (כל המונחים לעיל – כהגדרתם בתזכיר). בנוסף, התזכיר כולל הוראות הכלולות בחוקים אחרים, כגון: בעניין סולק מתארח (ראה ביאור 24 ג.2.23 ד. לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018) וחובת התקשרות של מנפיק בעל היקף פעילות רחב עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב שהנפיק בתנאים המפורטים בתזכיר.

14. **תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981** – ביום 25 ביולי 2019 נכנס לתוקפו תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפיו תאגיד בנקאי המספק שירותי טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, ייתן מענה מקצועי אנושי לפחות לסוגי השירותים של טיפול בתקלות, בירור חשבון וסיום התקשרות, לאחר האפשרות, אם קיימת, לבחור את השפה או את האזור הגיאוגרפי שבהם יינתן השירות הטלפוני. בשירותי טלפוני הכולל מענה אנושי נפרד לשירותים שתאגיד בנקאי מספק, הוא רשאי לאפשר ללקוח לבחור את סוג השירות לפני מתן המענה האנושי המקצועי. על-פי התיקון לחוק, בין היתר, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנזכרים לעיל לא יעלה על שש (6) דקות מתחילת השיחה, אך ניתנה סמכות למפקח על הבנקים להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה האמור בתנאים המפורטים בתיקון לחוק. בנוסף, ניתנה למפקח על הבנקים סמכות להטיל על תאגיד בנקאי עיצום כספי בסך חמישים אלף שקלים חדשים, אם היה לו יסוד סביר להניח כי לא נתן מענה אנושי מקצועי בהתאם להוראות התיקון. לפרטים אודות הוראת המפקח על הבנקים, ראה לעיל בסעיף "הוראת נב"ת בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי".

15. בחודש מרץ 2018 פורסם ברשומות **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018**, העוסק בהליכי שיקום חייבים, יחידים וחברות. לפי הצעת החוק, בין היתר, נקבעו מנגנונים למתן הפטר מחובות ליחידים (לרבות ניהול ההליך לחובות בגובה של עד 150 אלף ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל), ותשתית לקיום הסדרי חוב בחברות. תחילתו של החוק ביום 15 בספטמבר 2019, והוא יחול על הליכים לפי החוק שהחלו ביום התחילה ואילך.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

16. ביום 14 במרץ 2018 פורסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016 ("חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים"). שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד כנותן שירותי אשראי. הצו נכנס לתוקף ביום 15 במרץ 2018. ביום 23 במאי 2018 פרסם משרד האוצר טיוטת תיקון לצו האמור, במסגרתה, בין היתר, מורחבות ההוראות החלות על פעילותו של מאגד כנותן שירותי אשראי גם לפעילותו של מאגד כנותן שירות בנכס פיננסי.

17. ביום 25 באוגוסט 2019 נכנס לתוקף תיקון לחוק אשראי הוגן, התשנ"ג – 1993 (לשעבר חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג – 1993). התיקון קובע, הוראות שונות על כלל הגופים הכפופים לו ובכללם הבנקים וחברות כרטיסי אשראי בקשר עם מתן אשראי ללווים (אנשים פרטיים ותאגידים מהסוג שיקבע השר המשפטי). התיקון הנ"ל קובע, בין היתר, הוראות בקשר עם מתן אשראי ללווה כגון: עריכת חוזה בכתב ותיעוד הסכמת הלווה, חובת גילוי, הגבלת שיעור העלות הממשית של האשראי, הגבלת ריבית הפיגורים, הקדמת מועד הפרעון (פרעון מיידי), מסגרות אשראי (ובכלל זה הוראות בקשר לשינויים במסגרת האשראי או בתנאיה), שירותי ניכיון בעסקאות בכרטיסי חיוב, סדרי דין, עונשין ועיצום כספי על מלווה מוסדי. תיקון זה בא להוסיף על זכויות הלווה על פי כל דין ועל חובותיו של מלווה מוסדי על פי כל דין ואינו גורע מהן.

בנוסף, במועד האמור נכנסו, ככלל, לתוקף תקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (ההגרת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק וההגרת הוצאות מאגד "תוספת"), התשע"ט-2019, לפיהן הוחרגו סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק וכן הוחרגו הוצאות מסוימות מהגדרת 'תוספת', הכל כמפורט בתקנות.

18. ביום 12 באפריל 2019 נכנס לתוקף חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, לפיו נקבע הסדר לשיתוף בנתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנתוני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידים בנקאיים כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיובי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.

19. בחודש אוגוסט 2011 פורסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיסי חיוב, יהיה כפוף לקבלת רישיון סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה (10) אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה (10) אחוזים לפחות מסכום העסקאות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) – כך לדוגמה עשויה להתקבל החלטה שפרימיום אקספרס הינה חלק מישאכרט לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פרימיום אקספרס המגבלות החלות על ישראכרט בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפרימיום אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידיה מבתי העסק בעסקאות המקומיות במותג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 יג(א) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, וכן ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מיידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה והשלכותיה.

ד. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה וחברות מאוחדות שלה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיהן הרגיל, לרבות תביעות לבקשה להכיר בהן כתביעות ייצוגיות וכן תובענות ייצוגיות. סכום החשיפה בשל תביעות (שאינן ייצוגיות) שהוגשו כנגד החברה והחברות מאוחדות שלה, בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן "אפשרי" (Reasonably Possible), הסתכם בכ-1 מיליון ש"ח (בימים 30 ביוני 2018 ו-31 בדצמבר 2018 - 1 מיליון ש"ח). להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטיים, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

1. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובפרימיום אקספרס בקשה לאישור תביעה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על-ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על-פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. הדיון בבקשה אוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד מספר בנקים. בחודש מרץ 2018 ניתן פסק דין בו נדחתה בקשת האישור. המבקשים הגישו ערעור על פסק דין זה לבית המשפט העליון. בחודש אפריל 2019 נדחה הערעור ובכך נותר על כנו פסק הדין הדוחה את בקשת האישור.
2. בחודש ספטמבר 2015, התקבלה בחברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת מבקש האישור, האופן בו נהגה החברה בעת גביית עמלת קבלת מידע בתקשורת מפר את הוראות הדין. הנזק האישי מוערך על-ידי 361.08 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית כ-8.5 מיליון ש"ח. מדובר בבקשת אישור בעניין בו כבר סולקה בקשת אישור כנגד החברה לאור עמדת בנק ישראל. ביום 9 ביולי 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה בתיק אליה התנגד היועץ המשפטי לממשלה. לאחר דיון בהסכם הפשרה שהתקיים בחודש יולי 2019 החברה ממתינה להחלטת בית המשפט.
3. בחודש נובמבר 2015 התקבלה בחברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית, המאחדת לתוכה שתי תביעות, שהוגשה מוקדם יותר בשנת 2015 ואוחדו לכדי תביעה אחת. לטענת מבקשי האישור, ביטול תוכנית הנקודות/כוכבים וכן זמן ההתארגנות הלא מספיק שניתן ללקוחות החברה לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין. הסעד המבוקש הוא השבת שווי הזכויות הכלכליות בגין הכוכבים שנמחקו. הנזק האישי מוערך על-ידי התובעים בכ-28 ש"ח ואילו סכום התביעה הייצוגית בכ-162 מיליון ש"ח. הסכם פשרה הוגש לאישור בית המשפט.
4. בחודש מרץ 2016 התקבלה בחברה ובירורפי בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת מבקש האישור אופן ההמרה של מטבעות זרים לדולר אינו בהתאם לשערי הארגונים הבינלאומיים וכי בכך יש הפרת הסכם. הנזק לקבוצת התובעים מוערך על-ידי התובע בכ-23 מיליון ש"ח. הצדדים קיימו הליך גישור שהוביל להסכם פשרה, שהוגש לאישור בית המשפט.
5. בחודש יוני 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית בבית המשפט המחוזי מרכז. לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כדין, לפיו בעסקאות חיוב מיידיות-Prepaid החברות שלעיל מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי העסק וכן הן מחשבות את העמלה הנגבית מבתי העסק על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקאות נדחות רגילות. כמו-כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. לאחר שבית המשפט המחוזי הביע עמדתו בדבר העדר סמכות לדון בחלק מהנושאים העולים בבקשה, הגיש המבקש הליך לבית הדין להגבלים עסקיים. הליך זה סולק על הסף בחודש אוקטובר 2018. ערעור על כך שהוגש על-ידי המבקש נדחה על-ידי בית המשפט העליון. במקביל להגשת הערעור, הוגש גם בג"צ כנגד החלטת רשות התחרות שלא לפנות לבית הדין לפתיחת ההסכם הממונה הגיש עמדה מקדמית. ההליך בבית המשפט המחוזי מעוכב, עד לסיום בהליכים בבג"צ.
6. בחודש מרץ 2018 הוגשה כנגד חברת בת ומשיבים נוספים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש, היכולת לשלם בתשלומים בבנק הדואר, רק בתשלומים נושאי ריבית, הינו שלא כדין ומהווה הפרה של חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"ד-1984, כללי הבנקאות השונים, חוק הסדר הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993 ונעשה בחוסר תום לב ותוך עשיית עושר שלא במשפט. הנזק האישי הנטען הוא 5.82 ש"ח והנזק לקבוצת התובעים מוערך כעולה על 2.5 מיליון ש"ח. התיק מצוי בשלב הסיכומים, לאחר שמיעת הוכחות.
7. בחודש דצמבר 2017 הוגשה נגד החברה, פרימיום אקספרס ובנק הפועלים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות בנק הפועלים הועלה שלא כדין תוך הפרת הסכם ההתקשרות, חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט. המבקשים מעריכים את גודל קבוצת התובעים ב-1.5 מיליון לקוחות, כאשר הנזק האישי הנטען הוא 29.4 ש"ח, והנזק המצטבר הוא כ-180 מיליון ש"ח. במסגרת הבקשה מתבקש החזר הסכום האמור, וכן קביעה כי שינוי מדרג ההנחות בטל. מדובר בבקשת המשך לבקשת אישור שהוגשה נגד בנק הפועלים בעבר, בקשה הנמצאת בהליך גישור.
8. בחודש יולי 2018, הוגשה כנגד החברה וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקשים, חברות כרטיסי האשראי העלימו עין במשך שנים ממדיניות ניצול ועושה צרכנים קשישים על-ידי חברות שיווק ישיר, תוך שגרפו לכיסן עמלות סליקה בהיקפים גדולים. לטענת המבקשים, עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה, רשלנות, הפרת חובות אמון, עשיית עושר ולא במשפט, פגיעה באוטונומיה של הפרט, הפרת הסכם, והטעיה. לטענת המבקשים, כל עוד לא תבוצע בדיקת מומחה, אין ביכולתם להעריך ולכמת את היקף הנזקים שנגרמו. עם זאת, כיוון שלטענת המבקשים מדובר בתופעה ממנה נפגעו עשרות אלפי קשישים לאורך השנים, ובהתחשב בהיקף הנזק הנטען, הם מעריכים כי היקף ההשבה או הפיצוי המצטבר בגין הנזקים הממוניים יעמוד על מאות מיליוני שקלים. באשר לפיצוי בגין הנזקים הבלתי ממוניים, העריכו המבקשים כי הפיצוי יעמוד על סך של 1,000 ש"ח לכל אחד מחברי קבוצת התובעים. החברה הגישה את תשובתה לבקשת האישור, ודיון מקדמי קבוע לחודש ינואר 2020.

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

9. בחודש דצמבר 2018 הוגשה תביעה כנגד החברה, ובצדה בקשה לאישור תובענה כייצוגית. לטענת המבקשת, כאשר מתבצע זיכוי של עסקת תשלומים, החברה משיבה ללקוח את סכום הזיכוי בתשלומים, ללא תוספת הפרשי הצמדה וריבית, וזאת למרות שבית העסק ביצע את הזיכוי בתשלום אחד. בכך, טוענת המבקשת, החברה מתעשרת על חשבון לקוחותיה שלא כדין. הנזק האישי הנטען הינו 16.84 ש"ח, ואילו הנזק לקבוצת התובעים מוערך כעולה על 2.5 מיליון ש"ח. החברה הגישה את תשובתה לבקשת האישור. המבקשת הגישה בקשה לתיקון בקשת האישור על דרך של צירוף חברת ניכיון. לאחר דיון מקדמי שהתקיים בחודש אוקטובר 2019, הודיעה המבקשת כי בכוונתה להסתלק מבקשת האישור.

10. בחודש אוקטובר 2018 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה מבצעת מעקב, בילוש והתחקות אסורים אחרי לקוחותיה, בין היתר בזמן שהייתם בחו"ל ובדרך לשם, ובכך פוגעת בפרטיותם שלא כדין. לטענת המבקש עילות התביעה הן הפרת חוק הגנת הפרטיות, הפרת פקודת הנזיקין, הפרת חוק המחשבים, הפרת חוק החוזים האחידים ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק האישי הנטען מוערך בגובה 100 ש"ח בגין פגיעה באוטונומיה, עוגמת נפש ותחושות שליליות. לטענת המבקש אין ביכולתו להעריך את הנזק הקבוצתי, אך מניח כי הנזק עומד על 28 מיליון ש"ח. החברה הגישה את תשובתה לבקשת האישור. במהלך הדיון המקדמי שהתנהל בחודש יוני 2019, החליט המבקש להסתלק מבקשת האישור וההליך הסתיים.

11. בחודש דצמבר 2018 הוגשה לבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק ("בג"צ") עתירה למתן צו על תנאי, כנגד החברה, בנק ישראל, הממונה על ההגבלים העסקיים וחברות כרטיסי חיוב, והחברה בתוכם. במסגרת העתירה מתבקש בג"צ להוציא צו המורה לבנק ישראל להסביר את החלטתו לפיה העמלה הצולבת בכרטיסי חיוב תועמד משנת 2023 על 0.5% בעסקאות חיוב נדחה ו-0.25% בעסקאות חיוב מידי, באופן ההופך את העמלה הצולבת להיות מקור רווחי עתק לחברות כרטיסי החיוב, וכן צו המורה לבנק ישראל להסביר מדוע לא תוכפף העמלה הצולבת גם לאישור מכוח חוק ההגבלים העסקיים. באוגוסט 2019 הגישה החברה תשובה מקדמית. דיון קבוע לחודש מרץ 2020.

12. בחודש נובמבר 2019 קיבלה החברה מכתב מהחשב הכללי באוצר, בכובעו כלקוח, בית עסק הסולק עם החברה, לפיו לטענתם, נמצאו הפרשים בין חישובי עמלות לפי הסכם ההתקשרות (הסכם הסליקה) בין הצדדים לבין העמלות שניגבו בפועל על פני תקופה של מספר שנים, בסך של בין כ-23 לכ-25 מיליוני ש"ח. מבחינה ראשונית שערכה, החברה סבורה כי אין ממש בדרישה, ולהערכתה נכון לשלב זה, תוצאות הבירור כאמור לא צפויות להשפיע באופן מהותי על תוצאותיה הכספיות.

כמו-כן, תלויות ועומדות נגד החברה וחברה מאוחדת תובענות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, שלדעת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי ההליך המשפטי האמור ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

13. בחודש ינואר 2019 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, המשיבה גובה עמלת דמי כרטיס מבלי להודיע על כך עובר לתחילת גביית העמלה, ולמצער, מבלי שניתנת הודעה ברורה על כך כנדרש על-פי דין. בנוסף, נטען כי כאשר מבצעת החברה השבה ללקוחותיה כשהיא גובה מהם כספים שלא דין, הם אינם משוערכים כנדרש על-פי חוק פסיקת ריבית והצמדה. המבקש עצמו הוא לקוח של פרימיום אקספרס בע"מ (חברה בת) ולכן הוגשה בקשה לתיקון בקשת האישור. בחודש יולי אושרה בקשת התיקון כך שהתווספה מבקשת לבקשת האישור ופרימיום אקספרס צורפה כמשיבה לבקשה. המבקשת החדשה היא בעלת העילה כנגד ישראלכרט ולטענתה ישראלכרט התנהלה בחוסר תום לב בקיום החוזה, התעשרה שלא כדין והתרשלה, כמו-כן, המבקשת חוזרת על טענות המבקש לעיל ביחס להתנהלות ישראלכרט. לטענת המבקשת נזקה האישי הינו בסך של כ-110 ש"ח ואין ביכולתה להעריך את נזקייהם של כלל חברי קבוצת התובעים. הוגשה בקשה לתיקון בקשת האישור על דרך של הוספת מבקשת ומשיבה, בקשה שאושרה על-ידי בית המשפט.

14. בחודש אפריל 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה כנגד החברה, ובצדה בקשה לאישור התובענה כייצוגית. עניינה של בקשת האישור הוא, בין היתר, בטענה שהחברה העלתה עמלת סליקה לבתי עסק הקשורים עימה בהסכמי סליקה, מבלי שבתי העסק קיבלו הודעה ברורה, בולטת ונפרדת לפני השינוי. בבקשה לאישור מבוקשים בין היתר סעד השבה של סכומים שנגבו לטענת מבקשת האישור על-ידי החברה שלא כדין וכן ביטול סעיפים מסוימים בהסכמי הסליקה בהם קשורה החברה עם בתי עסק, אשר נטען על-ידי המבקשת כי הינם סעיפים מקפחים. במסגרת הבקשה לאישור צוין על-ידי המבקשת כי אין בידה כלים בשלב זה לחישוב נזקם של חברי הקבוצה המיוצגת, אך צוין בה כי סכום התביעה הייצוגית המשוער עומד על מעל 2.5 מיליון ש"ח, ולצורך סמכות עניינית בלבד, מוערך בעשרות מיליוני ש"ח.

15. בחודש מאי 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה כנגד החברה, מגה קמעונאות בע"מ וביתן פיננסים בע"מ, ובצידה בקשה לאישור התובענה כייצוגית. עניינה של בקשת האישור בטענה שחברי המועדון לא מקבלים את ההנחות להם הם זכאים בעת ביצוע התשלום בקופות השירות העצמי. עילות התביעה הן הפרת הסכם, הפרת חובת תום הלב, רשלנות וגזל, הטעיה ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים המבוקשים הם, בין היתר, סעד הצהרתי על הפרה וצווים המורים להשיב את מלוא סכום ההפרש לחברי הקבוצה. הנזק לכלל חברי הקבוצה מוערך בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

ה. שומת מע"מ

בחודש דצמבר 2016 נתקבלה בחברה שומת מע"מ ("הודעת השומה") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת רוחבית ענפית אשר עיקר עניינה הינה חיוב במס ערך מוסף בשיעור מלא בגין עמלת עסקת מט"ח המתקבלת בידי החברה ממחזיקי הכרטיס ובגין עמלת מנפיק המתקבלת בידי החברה מהארגונים הבינלאומיים, וזאת בקשר לעסקאות שביצעו מחזיקי כרטיס של החברה אל מול בתי עסק בחו"ל וכן שלילת חלק ממסי התשומות בהן נשאה החברה המיוחסות לטענת שלטונות מע"מ לפעילותה של החברה באילת, והכל בגין השנים 2012 ועד יוני 2016. סכום החיוב על-פי שומת המע"מ בגין כלל רכיביהן הגיע לכ-70 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה.

ביום 9 במרץ 2017 הגישה החברה השגה על השומה וביום 8 במרץ 2018 דחו שלטונות מע"מ את ההשגה שהוגשה, כאמור, על-ידי החברה. בנימוקי הדחייה ציינו שלטונות מע"מ כי לעמדתם, העמלות לעיל הנגבות על-ידי החברה חייבות במע"מ בשיעור מלא בעוד עמדת החברה הינה שהעמלות הללו חייבות במע"מ בשיעור אפס וכן דחו את השגתה בעניין שומת התשומות.

במסגרת ההחלטה בהשגה נדחו כאמור טענות החברה בהשגה ובנוסף עודכנו סכומי השומות לכ-93 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. העדכון כלל הרחבה בגין אותם הנושאים הכלולים בשומה המקורית. החברה, בהתבסס גם על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, חולקת על ההחלטה בהשגה וביום 31 בינואר 2019 הגישה כתב ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז. ככל שעמדת החברה לא תתקבל בבית המשפט תהיה החברה חשופה לדרישות דומות גם בגין התקופה שלאחר התקופה שבשומת המע"מ.

בחודש מרץ 2019 התקבלה בחברה הודעת בנק הפועלים, לפיה ככל שישארכרט תחויב בתשלום מע"מ על עמלות המט"ח שנגבו מלקוחות הבנק בעבורו, ואשר הועברו לבנק, בהחלטה שיפוטית סופית, שלא ניתן לערער עליה, הבנק יישא בתשלום המע"מ בגין עמלות מט"ח אלו, בכפוף לתנאים שנקבעו שיעיקרם מתן זכות לבנק להשתתף בהליכים הנוגעים למחלוקת בנושא חיוב המע"מ בגין עמלות המט"ח כאמור.

לבקשת הפרקליטות הדיון המקדמי שנקבע בבית משפט המחוזי לחודש אוקטובר 2019 נדחה. ביום 3 בנובמבר 2019 אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת של החברה ומנהל מע"מ לאיחוד הערעור עם ערעוריהן של החברות מקס איט פיננסים בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ, העוסקים בסוגיות דומות, כך שיידונו במאוחד בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו. דיון מקדמי נקבע בבית המשפט המחוזי לחודש ינואר 2020.

בחודש אוקטובר 2019 התקבלו בפרימיום אקספרס, שומות מע"מ הדומות במהותן לשומות לעיל, אשר יצאו לחברה. השומות הינן בגין התקופה שבין ספטמבר 2014 ועד יוני 2019. סכום החיוב על-פי שומות המע"מ בגין כלל רכיביהן לפרימיום אקספרס מסתכם לכ-42 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. פרימיום אקספרס, בהתבסס גם על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, חולקת על השומה ובכוונתה להגיש השגה לשלטונות מע"מ. החברה כוללת הפרשה בדוחותיה במקום בו נדרשת הפרשה בגין חלק מהרכיבים בהם להערכת יועציה המשפטיים קיים סיכון "אפשרי" להתממשות בעתיד של חלק מסעיפי השומה והכל בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. נכון ליום 30 בספטמבר 2019, כללה החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים הפרשה, בין היתר בגין התקופה הנוספת, וזאת בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיים. בגין הפרשה זו יצרה החברה מיסים נדחים בהתאם. החברה מעריכה את סכום החשיפה שלה ושל פרימיום אקספרס אשר בגינו לא נכללת הפרשה בדוחותיה, בסכום של כ-255 מיליון ש"ח.

1. התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

בהמשך לאמור בביאור 24.ט לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018:

1. לפרטים אודות הארכת רישיון מותג "American Express", ראה ביאור 9.ב.1 לעיל.
2. לפרטים אודות משא ומתן עם ארגון מסטרקארד, ראה ביאור 11.ב.1 לעיל.
3. ביום 29 באפריל 2019 אימץ ה-European Commission החלטה, אשר נכנסה לתוקף ביום 19 באוקטובר 2019, בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת (בטריטוריה שהוגדרה בהחלטה (אזור ה-EEA - European Economic Area)) לה תהיה זכאית הקבוצה בגין סוגי פעילות התיירות היוצאת כאמור (כל סוג פעילות, עסקה במסמך חסר ועסקה במסמך מלא כמשמעותן בהחלטה, בהתאם לתקרה המעודכנת שנקבעה לגביה) בכרטיסים ממותגי Mastercard ו-Visa (למעט כרטיסים עסקיים כמפורט בהחלטה). למיטב ידיעת החברה, התחייבויות ארגון מסטרקארד ו-Visa Inc. בהתאם להחלטה יחולו למשך חמש שנים החל ממועד כניסתה של ההחלטה לתוקף..

2. ערוצי הפצה

התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב

בהמשך לאמור בביאור 24 י' לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018:

1. לפרטים אודות שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים בחודש פברואר 2019 ראה ביאור 12 להלן.
2. לפרטים אודות כניסתו לתוקף של הסכם שבין החברה לאחד הבנקים בהסדר, ראה ביאור 8.ב.1.

התקשרויות עם מועדוני לקוחות

לפרטים אודות התקשרויות עם מועדוני לקוחות במהלך תקופת הדיווח ראה ביאור 24.יב לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

ח. התקשרויות נוספות

בהמשך לאמור בביאור 24. יג לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018 אודות זכות שהוקנתה לחברה בהסכם עקרונות להתקשר בהסכם לרכישת חברה אחרת העוסקת בתחום פעילות דיגיטלית לעסקים ולקוחות פרטיים, בהתאם להחלטת האורגנים של החברה, החליטה החברה לא לממש את זכותה לרכישת החברה האחרת כאמור, ויחד עם זאת היא עשויה לבחון בעתיד שיתופי פעולה עסקיים בין החברות.

ט. התקשרויות מיוחדות

התקשרויות מיוחדות כוללות הסכמים ארוכי טווח בגין שכירות נכסים, תוכנות והסכמים תפעוליים בגין כלי רכב. במהלך התקופה המדווחת לא היו שינויים מהותיים ביתרת הסכומים הצפויים בגין התקשרויות מיוחדות אשר מפורטות בביאור 24. יא לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

ליום 31 בדצמבר **2018	ליום 30 בספטמבר **2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד			
148	142	188	סכום ההתחייבות
117	120	137	השווי ההוגן של נכסי התכנית
31	22	51	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
פרישה מוקדמת			
*(1) -	67	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
*-	67	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה			
*(1) -	2	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
-	2	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
*(1) -	2	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
-	2	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
מענק וותק			
1	1	2	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
1	1	2	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
32	94	53	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

*** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

(1) ראה סעיף ג' להלן.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת
1. מחויבויות ומצב המימון
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018***			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
			2018***		2019		2018***		2019		
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)								
233	73	160	233	73	160	148	208	73	135	169	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
18	3	15	14	3	11	13	4	-	4	5	עלות שרות
5	*-	5	4	*-	4	4	2	-	2	1	עלות ריבית
(8)	-	(8)	(10)	-	(10)	27	2	-	2	14	הפסד (רווח) אקטוארי
(100)	(76) ⁽²⁾	(24) ⁽¹⁾	(28)	(5)	(23) ⁽¹⁾	(4)	(3)	(2)	(1)	(1)	הטבות ששולמו
148	*-	148	213	71	142	188	213	71	142	188	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה**
130	*-	130	194	71	123	163	194	71	123	163	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

*** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

(1) בגין תוכנית התייעלות לעובדי החברה.

(2) ראה סעיף ג' להלן.

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)
ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018**			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
			2018**		2019		2018**		2019		
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)								
112	-	112	112	-	112	117	115	-	115	130	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
(3)	-	(3)	3	-	3	13	2	-	2	4	תשואה בפועל על נכסי התכנית
13	-	13	9	-	9	10	3	-	3	3	הפקדות לתכנית על-ידי החברה
(5)	-	(5)	(4)	-	(4)	(3)	*-	-	*-	*-	הטבות ששולמו
117	-	117	120	-	120	137	120	-	120	137	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
31	*-	31	93	71	22	51	93	71	22	51	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה ***

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).

*** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)
ג. סכומים שהוכרו (ברוח) הפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר 2018**			ליום 30 בספטמבר				
			**2018			2019	
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)				
15	-	15	6	-	6	31	הפסד אקטוארי נטו
15	-	15	6	-	6	31	יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת / הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2018**			ליום 30 בספטמבר				
			**2018			2019	
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)				
148	*-	148	213	71	142	188	מחויבות בגין הטבה חזויה
130	*-	130	194	71	123	163	מחויבות בגין הטבה מצטברת
117	-	117	120	-	120	137	שווי הוגן של נכסי התכנית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
2. הוצאה לתקופה
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018**			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
			2018**		2019		2018**		2019		
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)								
18	3	15	14	3	11	13	4	-	4	5	עלות שרות
5	*-	5	4	*-	4	4	2	-	2	1	עלות ריבית
(4)	-	(4)	(3)	-	(3)	(3)	(1)	-	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:											
20	20	*-	20	20	*-	1	*-	-	*-	*-	הפסד אקטוארי
3	-	3	3	-	3	-	-	-	-	-	אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק
42	23	19	38	23	15	15	5	-	5	5	סך עלות ההטבה, נטו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסייה להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה (המשך)

ב. שינויים בנכסי התכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018**			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
			2018**		2019		2018**		2019		
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה	
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)								
(1)	-	(1)	(10)	-	(10)	17	1	-	1	11	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(20)	(20)	*-	(20)	(20)	*-	(1)	*-	-	*-	*-	הפחתה של הפסד אקטוארי
(3)	-	(3)	(3)	-	(3)	-	-	-	-	-	אחר לרבות הפסד מצמצום או סילוק
(24)	(20)	(4)	(33)	(20)	(13)	16	1	-	1	11	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
42	23	19	38	23	15	15	5	-	5	5	סך עלות ההטבה נטו
18	3	15	5	3	2	31	6	-	6	16	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2019 לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

סך הכל עובדי חברה	
2	הפסד אקטוארי נטו
2	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה (בגין עובדי חברה בלבד)

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		שיעור היוון
	2018	2019	
2.08%	1.81%	0.83%	
	(בלתי מבוקר)		

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה (בגין עובדי חברה בלבד)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		שיעור היוון
	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
1.81%	1.58%	2.08%	1.70%	1.47%	1.97%	1.37%	

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס (במיליון ש"ח) (בגין עובדי חברה בלבד)

ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

קישון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	שיעור היוון
22	(17)	

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

קישון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	שיעור היוון
20	(16)	

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

קישון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	שיעור היוון
14	(9)	

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
4. תזרימי מזומנים
א. הפקדות לעובדי החברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		תחזית * 2019	הפקדות
	2018	2019	2018	2019		
13	9	10	3	3	14	

* אומדן ההפקדות שהחברה צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

ב. הטבות נטו שהחברה צופה לשלם בעתיד

עובדי החברה	
1	2019
4	2020
2	2021
3	2022
3	2023
12	2024-2028
32	2029 ואילך
57	סך הכל

ג. עובדי הבנק המושאלים

נכון ליום 31 בדצמבר 2018, הסתיימה השאלתם של עובדים מבנק הפועלים המושאלים לחברה. נתוני מספרי ההשוואה כוללים השפעה בגין מתווה ל"צמצום תוכנית", כמפורט בביאור 21.ט. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					
מגזר הנפקה	מגזר סליקה	מגזר מימון	אחר ⁽¹⁾	סך הכל	הכנסות
177	315	*-	-	492	עמלות מחיצוניים
211	(211)	-	-	-	עמלות בינמגזריות
388	104	*-	-	492	סך הכל
(3)	(2)	102	-	97	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
(8)	2	2	3	(1)	(הוצאות) הכנסות אחרות
377	104	104	3	588	סך ההכנסות
הוצאות					
136	60	10	1	207	תפעול
72	-	-	-	72	תשלומים לבנקים
31	17	33	2	83	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר) ⁽²⁾					
מגזר הנפקה	מגזר סליקה	מגזר מימון	אחר ⁽¹⁾	סך הכל	הכנסות
229	310	*-	-	539	עמלות מחיצוניים
222	(222)	-	-	-	עמלות בינמגזריות
451	88	*-	-	539	סך הכל
(1)	(1)	82	-	80	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
(5)	(1)	2	2	(2)	(הוצאות) הכנסות אחרות
445	86	84	2	617	סך ההכנסות
הוצאות					
119	53	8	1	181	תפעול
131	-	-	-	131	תשלומים לבנקים
51	10	29	2	92	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי מקבל ההחלטות התפעולי הראשי לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.
- (2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
הכנסות					
1,408	-	*-	908	500	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(598)	598	עמלות בינמגזריות
1,408	-	*-	310	1,098	סך הכל
273	-	286	(5)	(8)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
13	17	6	11	(21)	(הוצאות) הכנסות אחרות
1,694	17	292	316	1,069	סך ההכנסות
הוצאות					
617	2	37	176	402	תפעול
230	-	-	-	230	תשלומים לבנקים
235	15	98	50	72	רווח לאחר מיסים של מגזרים ברי דיווח
(52)					הוצאות לא מוקצות בגין מענק היפרדות חד פעמי, נטו ממס ⁽³⁾
183					רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר) ⁽²⁾					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
הכנסות					
1,523	-	*-	895	628	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(643)	643	עמלות בינמגזריות
1,523	-	*-	252	1,271	סך הכל
228	-	233	(2)	(3)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
2	7	6	(10)	(1)	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,753	7	239	240	1,267	סך ההכנסות
הוצאות					
542	2	29	164	347	תפעול
366	-	-	-	366	תשלומים לבנקים
250	5	78	3	164	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי מקבל ההחלטות התפעולי הראשי לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

(2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

(3) תוצאות התקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 הושפעו מהותית מאירוע בעל אופי חד פעמי, תשלום מענק היפרדות לעובדי החברה, במסגרת השלמת הצעת המכר של מניות החברה על-ידי בנק הפועלים, בסך של כ-68 מיליון ש"ח אשר כלול בהוצאות השכר במסגרת הוצאות תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019. לפרטים נוספים ראה ביאור 7.ב.1 לעיל.

מידע על הרווח והפסד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר) ⁽²⁾					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
הכנסות					
2,025	-	1	1,191	833	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(871)	871	עמלות בינמגזריות
2,025	-	1	320	1,704	סך הכל
312	-	320	(3)	(5)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
2	11	7	(14)	(2)	(הוצאות) הכנסות אחרות
2,339	11	328	303	1,697	סך ההכנסות
הוצאות					
724	2	40	223	459	תפעול
483	-	-	-	483	תשלומים לבנקים
318	8	99	(12)	223	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי המניות

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי מקבל ההחלטות התפעולי הראשי לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

(2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל.

ביאור 11 א' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

פיקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם החברה ביצעה עסקאות דומות סמוך לתאריך המאזן.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הווננו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. לגבי יתרות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים - חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים: לפי שווי שוק בשוק עיקרי. ניירות ערך שאינם סחירים: לפי עלות בניכוי ירידת ערך.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

אגרות חוב סחירות – אגרות חוב אשר נסחרות בשוק פעיל. השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים.

ביאור 11 א' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מיליון ש"ח

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)					יתרה במאזן	
שווי הוגן (א)				סך הכל		
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל			
נכסים פיננסיים:						
430	12	-	418	430	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
24,210	-	24,210	-	24,258	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	
54	-	24	30	54	ניירות ערך ^(ב)	
70	45	25	-	70	נכסים פיננסיים אחרים	
24,764	57	24,259	448	*24,812	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבויות פיננסיות:						
5,176	5,106	-	70	5,170	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים	
16,306	-	16,306	-	16,336	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	
1,107	-	-	1,107	1,085	אגרות חוב סחירות	
432	168	264	-	437	התחייבויות פיננסיות אחרות	
23,021	5,274	16,570	1,177	*23,028	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 448 מיליון ש"ח ובסך 70 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר) ⁽¹⁾					יתרה במאזן	
שווי הוגן (א)				סך הכל		
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל			
נכסים פיננסיים:						
114	13	-	101	114	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
20,720	-	20,720	-	20,741	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	
36	-	10	26	36	ניירות ערך ^(ב)	
36	26	10	-	36	נכסים פיננסיים אחרים	
20,906	39	20,740	127	*20,927	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבויות פיננסיות:						
2,438	2,348	-	90	2,438	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים	
15,094	-	15,094	-	15,126	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	
379	182	197	-	384	התחייבויות פיננסיות אחרות	
17,911	2,530	15,291	90	*17,948	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 127 מיליון ש"ח ובסך 90 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לעיל).
- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 24 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2018 - 10 מיליון ש"ח).

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2018 (מבוקר) ⁽¹⁾					יתרה במאזן	
שווי הוגן ^(א)			רמה 1	רמה 2		
נכסים פיננסיים:						
106	-	13	93	106		מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,180	21,180	-	-	21,204		חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	10	-	23	33		ניירות ערך ^(ב)
33	17	16	-	33		נכסים פיננסיים אחרים
21,352	21,207	29	116	* 21,376		סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:						
2,837	-	2,776	61	2,837		אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,180	15,180	-	-	15,215		זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
369	230	139	-	374		התחייבויות פיננסיות אחרות
18,386	15,410	2,915	61	*18,426		סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 116 מיליון ש"ח ובסך 61 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).
- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 10 מיליון ש"ח.

ביאור 11 ב' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (1)

מיליון ש"ח

30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
30	-	30	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
30	*-	30	סך כל הנכסים
התחייבויות			
*-	*-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*-	*-	-	סך כל ההתחייבויות

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
26	-	26	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
26	*-	26	סך כל הנכסים
התחייבויות			
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
23	-	23	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
23	*-	23	סך כל הנכסים
התחייבויות			
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 11 ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ו-2018 ובמהלך שנת 2018, לא היו קיימים לחברה פריטים שאינם נמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, למעט הכרה בהפרשה לירידת ערך בסכום שאינו מהותי ברבעון השלישי של שנת 2018.

ביאור 12 - שינוי הסכמים עם בנק הפועלים, נתוני פרופורמה

בהמשך לאמור בביאור 3.ב. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018, בחודש פברואר 2019 התקשרו החברה, יורפיי ופרימיום אקספרס עם בנק הפועלים בהסכמים מעודכנים בקשר עם הנפקתם ותפעולם של כרטיסי החיוב ממותגי הקבוצה ("הסדר בנק הפועלים המעודכן"), המעדכנים את ההסכמים שהיו קיימים בין החברות בעניין זה עד אותו מועד. הוראות הסדר בנק הפועלים המעודכן, אשר מתייחסות לתעריפון במותגים שונים, לרבות MC ו-Visa, קיבלו ביטוי, בין היתר, בשינוי אופן הצגת ההכנסות מעמלות התעריפון השונות ממחזיקי כרטיס של בנק הפועלים ותשלומים לבנקים ומעבר מהצגה ברוטו להצגה בנטו בסעיפי הכנסות והוצאות. מאותו שלב, ובהתאם לחוק שטרם ולא הסדר המעודכן, עמלות התעריפון מייצגות שירותים שניתנים ונשלטים על-ידי בנק הפועלים, ומכאן יוצגו בנטו, חלף הצגתן בברוטו כהכנסה בסעיף ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי (הכנסות מעמלות שרות ועמלות עסקאות מט"ח), ומנגד כהוצאה בסעיף הוצאות תשלומים לבנקים.

בגין המותגים "Visa" ו-"American Express", כולל הסדר בנק הפועלים המעודכן גם עדכון מנגנון ההתחשבות עם הבנק כך שבוצע מעבר ממנגנון של חלוקת עודף הכנסות על הוצאות למנגנון המקובל בהסכמים עם בנקים. שינוי שיטת ההתחשבות משפיעה על סעיף תשלומים לבנקים והתבטא בהגדלת ההוצאה בסעיף זה.

הטבלאות המצורפות מציגות את ההשפעה של שינוי ההסכמים על סעיפים הרלוונטים לעניין, למספרי ההשוואה הנכללים בדוחות רווח והפסד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018:

רווח והפסד מאוחד פרופורמה ⁽¹⁾			לפני שינוי ההסכמים	השפעת שינוי ההסכמים	לאחר שינוי ההסכמים
מיליון ש"ח					
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	539	(57)	482		
תשלומים לבנקים	(131)	50	(81)		
רווח לפני מיסים	123	(7)	116		
רווח נקי ⁽²⁾	92	(5)	87		
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח) ⁽³⁾	0.46	(0.02)	0.44		

לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018:

רווח והפסד מאוחד פרופורמה ⁽¹⁾			לפני שינוי ההסכמים	השפעת שינוי ההסכמים	לאחר שינוי ההסכמים
מיליון ש"ח					
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	1,523	(160)	1,363		
תשלומים לבנקים	(366)	135	(231)		
רווח לפני מיסים	336	(25)	311		
רווח נקי ⁽²⁾	250	(19)	231		
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח) ⁽³⁾	1.25	(0.1)	1.15		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018:

רווח והפסד מאוחד פרופורמה ⁽¹⁾			לפני שינוי ההסכמים	השפעת שינוי ההסכמים	לאחר שינוי ההסכמים
מיליון ש"ח					
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	2,025	(211)	1,814		
תשלומים לבנקים	(483)	179	(304)		
רווח לפני מיסים	429	(32)	397		
רווח נקי ⁽²⁾	318	(25)	293		
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח) ⁽³⁾	1.59	(0.13)	1.46		

1. בגין הסכם חדש שנחתם עם בנק נוסף, צפויה השפעה החל מרבעון רביעי 2019 בקשר עם שינוי אופן הצגת הכנסות מעמלות תעריפון שונות והוצאות תשלומים לבנקים כמפורט בביאור 8.8 לעיל.
2. מתוך הסכום האמור, סך של כ-5 מיליון ש"ח, כ-18 מיליון ש"ח וכ-22 מיליון ש"ח נטו ממס לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018, בהתאמה, נובע משינוי הסכם בגין מותג Visa המתואר בביאור 24.ט לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.
3. הוצג למפרע, לפרטים נוספים ראה בביאור 7'ה' לתמצית דוחות כספיים ביניים אלו.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 30 בספטמבר 2019

מספר	נושא	עמוד
טבלה 1:	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	117

1 - הדירקטוריון והנהלה

1.1 שינויים בהנהלת ודירקטוריון החברה

בהמשך לאמור בסעיף 1.1 לדוח ממשל תאגידי לרבעון השני לשנת 2019, במהלך הרבעון השלישי לשנת 2019, ועד למועד חתימת הדוח, חלו העדכונים הבאים:

1. הגב' טניה טלמון, אשר כיהנה בתפקיד מנהלת פעילות דאטה ופיתוח עסקי סיימה את עבודתה בחברה ביום 30 בספטמבר 2019.
2. הגב' מאורה שלגי תסיים את עבודתה בחברה בתום שנת 2019.
3. בחודש אוקטובר 2019 החלה הגב' לימור שאקו מנה לכהן כסמנכ"ל משאבי אנוש.
4. במהלך חודש אוקטובר 2019 הודיע מר רם גב על סיום תפקידו כמשנה למנכ"ל, CFO. מועד סיום כהונתו נקבע ל-31 בדצמבר 2019.
5. במהלך חודש אוקטובר 2019 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר אורי שוקר כסמנכ"ל בכיר לאשראי. מועד תחילת הכהונה טרם נקבע. מינויו של מר שוקר כפוף לקבלת אישור המפקח על הבנקים. עם כניסתו של מר שוקר לתפקידו, תהפוך הגב' דלית גפן לחברת הנהלה, ממונה על אשראי מסחרי.
6. ביום 29 באוגוסט 2019 אישרה האסיפה כללית של בעלי מניותיה של החברה את מינויים של הגב' דליה נרקיס ומר אברהם (אבי) הוכמן כדירקטורים חיצוניים בחברה (דירקטורים חיצוניים לפי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 המכהנים גם כדירקטורים חיצוניים לפי נב"ת 301).
7. בחודש אוקטובר 2019 הודיעה המפקחת על הבנקים על אי התנגדותה למינויו של מר הוכמן כדירקטור חיצוני בחברה ומינויו של מר הוכמן נכנס לתוקפו.
8. בחודש נובמבר 2019 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר ערן וקנין כסמנכ"ל בכיר, CFO. מועד תחילת הכהונה טרם נקבע. מינויו של מר וקנין כפוף לקבלת אישור המפקח על הבנקים.

1.2 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

ממועד פרסום הדוח השנתי לשנת 2018 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

2 - הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018 המצורף לתשקיף להשלמה מיום 10 במרץ 2019 ("דוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018"). מיד עם הנפקת החברה הפסיקה החברה לעשות שימוש בשירותי הביקורת הפנימית של בנק הפועלים. בחברה הוקמה פונקציית ביקורת פנימית עצמאית, בוצע סקר סיכונים עדכני וגובשה תוכנית עבודה רב שנתית.

3 - פרטים נוספים

3.1 הון אנושי

1. אחריות תאגידי, אתיקה ורגולציה

החברה מפרסמת דוח אחריות תאגידי אחת לשנתיים. בחודש אוקטובר 2018 פרסמה החברה דוח אחריות תאגידי שלישי בקשר עם פעילות החברה במהלך השנים 2016-2017.

החברה מחויבת להתנהלות עסקית ערכית ומכבדת עם כל שותפיה העסקיים ובעלי העניין. הקוד האתי של ישראל כרם מהווה את תעודת הזהות הערכית של החברה, ומשקף את הערכים הייחודיים ואת כללי ההתנהגות שהחברה רואה עצמה מחויבת אליהם.

2. מדיניות תגמול

בהמשך למפורט בביאור 1.21 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, החברה פועלת לעריכת עדכון למדיניות התגמול שלה לנושאי משרה, באופן בו, בין היתר, יחול עדכון בתקרת התגמול הקבוע ובשיעור ואופן מתן תגמול הוני המופיעים במדיניות התגמול הקיימת של החברה, לאור זאת שהחברה איננה יותר חלק ממדיניות התגמול של בנק הפועלים; וייקבעו מגבלות הנותנות מענה לצורכי החברה ובהתאם למקובל בשוק. יצוין, כי על החברה חלות בהקשר זה הוראות דין שונות, ובכללן הוראת ניהול בנקאי תקן A301. שינוי המדיניות כפוף לקבלת אישורי האורגנים המוסמכים של החברה, ובכללם אישור האסיפה הכללית, אשר טרם התקבלו.

3. ישראל כרם בקהילה

כחברה מובילה בתחומה בישראל, רואה עצמה החברה מחויבת לנתינה לקהילה ומקדישה תשומת לב ומשאבים מיוחדים לקידום דור העתיד ולחזוק מגוון אוכלוסיות מוחלשות ונזקקות בחברה הישראלית. החברה פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת אותם לפעילות התנדבותית, מתוך תפיסה שהערך המוסף של הנתינה לקהילה הוא חיזוק "גאוות היחידה" ותחושת ההזדהות של העובדים עם החברה. המעורבות בקהילה באה לידי ביטוי במגוון רחב של פעילויות, תרומות כספיות בחסות החברה והתנדבות של העובדים, וביניהן:

פעילות עבור עמותת "גדולים מהחיים"; שיתופי פעולה שונים עם עמותת "לתת"; אירוח ניצולי שואה בבית ישראל כרם לארוחות חג; אריות חבילות מזון ותרומתן עבור משפחות נזקקות וחיילים בודדים; התנדבות של עובדים רבים בעמותות שונות כחלק מפעילות יום מעשים טובים; אימוץ גדוד הסיוע של הנח"ל במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" והענקת תמיכה שוטפת לרווחת הגדוד וחייליו במשך כארבע עשרה (14) שנים; ופעילויות רבות נוספות.

1. ביטוחי נושאי משרה

בהמשך למפורט בסעיף 6.1 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018 ובהמשך לאישורי האורגנים המוסמכים בחברה ובהתאם למדיניות התגמול החברה רכשה פוליסות ביטוח כמפורט להלן:

[א] במהלך חודש מרץ 2019, התקשרה החברה באמצעות בנק הפועלים וביחד עם הבנק, בביטוח מסוג (Public Offering of Securities) POSI Insurance), המשותף לחברה ולבנק הפועלים, הכולל גם כיסוי לנושאי משרה בחברה בגין הנפקה של מניות וניירות ערך המירים של החברה שהוצעו לציבור על-ידי בנק הפועלים והנפקה של אגרות חוב על-ידי החברה מיום 14 באפריל 2019, בגבול אחריות של 200 מיליון דולר ארה"ב (בצירוף הוצאות משפט סבירות נוספות כחוק). הפרמיה לתקופה של כתשע שנים, בה נשאה החברה הינה כ-500 אלפי דולר ארה"ב.

[ב] במהלך חודש אפריל 2019, רכשה החברה, פוליסה לביטוח נושאי משרה לתקופת של 12 חודשים, בגבולות אחריות של 150 מיליון דולר ארה"ב למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח, בתוספת הוצאות משפט סבירות מעבר לגבולות האחריות, שתכסה את כל הדירקטורים ונושאי המשרה בחברה, ובחברות בנות שלה ובחברות קשורות עבור נושאי משרה המכהנים בהן מטעם החברה ו/או מטעם החברות הבנות בגין פעילותם החל מהמועד בו חדלה החברה להיות חברה בת של בנק הפועלים ("המועד הקובע") ואילך. הפרמיה השנתית בגין פוליסה זו אינה עולה על 400 אלפי דולר ארה"ב. בהתאם לאישורי האורגנים המוסמכים בחברה ובהתאם למדיניות התגמול, נושאי המשרה בחברה ובחברות הבנות ממשיכים להיות מבוטחים בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה של קבוצת בנק הפועלים בגין פעילותם עבור למועד הקובע.

2. ביטוחים אחרים

לשם הקטנת נזקים אפשריים בעת התממשות הסיכון, רכשה החברה במהלך חודש אפריל 2019 מערך ביטוחי המכסה מגוון סיכונים תפעוליים וכולל, בין היתר, פוליסת ביטוח בנקאית בגין פעילות החברה מהמועד הקובע ואילך. בהתאם לאישורי האורגנים המוסמכים ולסיכום עם בנק הפועלים, החברה וחברות הבנות שלה ממשיכות להיות מכוסות בביטוח אחריות מקצועית ופשיעה, בגין אירועי העבר עובר למועד הקובע, בפוליסות ביטוח שיירכשו על-ידי בנק הפועלים בתקופה שעד 7 שנים מהמועד הקובע, בהתאם לתנאי הכיסוי של יתר המבוטחים, וכל זאת כך שהכיסוי הביטוחי יהיה בהתאם ובכפוף לתנאי הפוליסה שבתוקף במועד ההודעה למבטח. כמו-כן, לשם הקטנת נזקים אפשריים בקשר עם סיכוני סייבר, רכשה החברה במהלך חודש נובמבר 2019 ביטוח סייבר המכסה (בכפוף לתנאי ולגבולות כיסוי קבוע בפוליסה) נזקים שנגרמים לחברה עצמה עקב אירוע סייבר וכן חבויות של החברה כלפי צדדים שלישיים. פוליסה זו מכסה את החברה ואת החברות הבנות שלה.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 בנובמבר 2019.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽⁶⁾			2019			
שיעור ההכנסה ⁽⁵⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה ⁽⁵⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
במיליון ש"ח		במיליון ש"ח		במיליון ש"ח		
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾						
-	*-	78	2.13	1	189	מזומנים ופיקדונות בבנקים ⁽⁷⁾
4.61	86	7,584	5.30	111	8,547	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽⁸⁾⁽³⁾
-	*-	4	-	*-	5	נכסים אחרים
4.56	86	7,666	5.22	112	8,741	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		16,157			17,908	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		508			637	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
		24,331			27,286	סך כל הנכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽⁶⁾			2019			
שיעור ההכנסה ⁽⁵⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה ⁽⁵⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
במיליון ש"ח		במיליון ש"ח		במיליון ש"ח		
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾						
-	*-	95	1.87	2	143	מזומנים ופיקדונות בבנקים ⁽⁷⁾
4.58	239	7,004	5.04	309	8,221	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽⁸⁾⁽³⁾⁽⁹⁾
3.72	6	216	-	*-	5	נכסים אחרים ⁽⁹⁾
4.49	245	7,315	4.99	311	8,369	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		15,574			17,313	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		479			583	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
		23,368			26,265	סך כל הנכסים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
- (2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
- (3) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) בחישוב שנתי.
- (6) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים בנינים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.
- (7) כולל יתרות עו"ש במטבע חוץ הנושאות ריבית.
- (8) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) ובתוספת יתרה עם חברת בת, לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך כולל של כ-3,080 וכ-2,896 מיליון ש"ח, בהתאמה (לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 כ-2,890 מיליון ש"ח וכ-2,718 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (9) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אנרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה הקבוצה, מסווגת הקבוצה את יתרת החייבים בגין פעילות הפקטורינג, לרבות פקטורינג רכש, מסעיף נכסים אחרים לסעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחריים.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽⁵⁾			2019			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	מיליון ש"ח		באחוזים	מיליון ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾						
(1.03)	(6)	2,332	(0.88)	(10)	4,560	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים ⁽⁶⁾
-	-	-	(1.86)	(5)	1,083	אגרות חוב סחירות
-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות
(1.03)	(6)	2,332	(1.07)	(15)	5,643	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		18,096			18,759	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		558			557	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		20,986			24,959	סך כל ההתחייבויות
		3,345			2,327	סך כל האמצעים ההוגניים
		24,331			27,286	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוגניים
3.53			4.15			פער הריבית
4.24	80	7,666	4.51	97	8,741	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) בחישוב שנתי.

(5) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(6) כולל יתרות אשראי לזמן ארוך.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽⁵⁾			2019			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	מיליון ש"ח		באחוזים	מיליון ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾						
(1.10)	(17)	2,057	(0.95)	(29)	4,055	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים ⁽⁶⁾
-	-	-	(2.00)	(9)	601	אגרות חוב סחירות
-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות
(1.10)	(17)	2,057	(1.09)	(38)	4,656	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		17,481			18,386	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		588			539	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		20,126			23,581	סך כל ההתחייבויות
		3,242			2,684	סך כל האמצעים ההוגנים
		23,368			26,265	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוגנים
3.39			3.90			פער הריבית
4.18	228	7,315	4.37	273	8,369	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) בחישוב שנתי.

(5) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(6) כולל יתרות אשראי לזמן ארוך.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽³⁾			2019			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	מיליון ש"ח		באחוזים	מיליון ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
4.61	86	7,589	5.29	111	8,552	סך נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
(1.05)	(6)	2,282	(1.08)	(15)	5,579	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.56			4.21			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	*-	4	-	*-	5	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	*-	73	2.19	1	184	סך נכסים נושאי ריבית
-	*-	50	-	*-	64	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			2.19			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
4.56	86	7,666	5.22	112	8,741	סך נכסים נושאי ריבית
(1.03)	(6)	2,332	(1.07)	(15)	5,643	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.53			4.15			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר סופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(4) כולל יתרות עו"ש במטבע חוץ הנושאות ריבית.

(5) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) ובתוספת יתרה עם חברת בת, לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך כולל של כ-3,080 מיליון ש"ח, בהתאמה (לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 כ-2,890 מיליון ש"ח וכ-2,718 מיליון ש"ח, בהתאמה).

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 ⁽³⁾			2019			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	מיליון ש"ח		באחוזים	מיליון ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
4.55	245	7,221	5.04	309	8,225	סך נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
(1.12)	(17)	2,020	(1.10)	(38)	4,594	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.43			3.94			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	*-	4	-	*-	5	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	*-	90	1.92	2	139	סך נכסים נושאי ריבית
-	*-	37	-	*-	62	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			1.92			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
4.49	245	7,315	4.99	311	8,369	סך נכסים נושאי ריבית
(1.10)	(17)	2,057	(1.09)	(38)	4,656	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.39			3.90			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פרימיום אקספרס אשר סופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019.

(4) כולל יתרות עו"ש במטבע חוץ הנושאות ריבית.

(5) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) ובתוספת יתרה עם חברת בת, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2019 בסך כולל של כ-3,080 מיליון ש"ח וכ-2,896 מיליון ש"ח, בהתאמה (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 כ-2,890 מיליון ש"ח וכ-2,718 מיליון ש"ח,

בהתאמה).

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
מיליון ש"ח

לשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018

לתקופה של תשעה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קטון) בגלל שינוי (1)			גידול (קטון) בגלל שינוי (1)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
נכסים נושאי ריבית (2)						
2	1	1	1	*-	1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
70	24	46	25	12	13	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(6)	(6)	-	-	-	-	נכסים נושאי ריבית אחרים
66	19	47	26	12	14	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
12	(2)	14	4	(1)	5	אשראי מתאגידים בנקאיים
9	-	9	5	-	5	אגרות חוב סחירות
-	-	-	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
21	(2)	23	9	(1)	10	סך הכל הוצאות ריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.
- (2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
1.	ALM (נ"ה)	Asset and Liability Management (ניהול נכסים והתחייבויות)	ניהול נכסי החברה והתחייבויותיה במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונה בטווח הארוך.
2.	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לחברה במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3.	FRA	Forward Rate	אקדמה על ריבית זמן עתידית מסוימת. חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער ריבית שיחול על קרן עתידית, בסכום ולתקופה מוסכמים מראש על מנת להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בשינוי שערי הריבית.
4.	IRS	Interest Rate Swap (חוזה החלפת שיעורי ריבית)	עסקה המאפשרת ללקוח החלפת תורים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות.
5.	KPIs	Key Performance Indicators (מדדי ביצוע עיקריים)	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון ולקביעת דרכי פעולה.
6.	On-Call		אשראי שניתן למס' ימים ונפרע על-פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
7.	אג"ח	אגרת חוב	נייר ערך המהווה תועלת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.
8.	אמצעי שליטה		כמשמעו בחוק בנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
9.	אשראי חוץ מאזני		כל ערבות פיננסית והתחייבות למתן אשראי.
10.	אשראי מתגלגל		אשראי בכרטיס המבוסס על החזר חודשי קבוע (פירעון של שיעור או סכום קבוע מהחוב הצבור לפי בחירת הלקוח)
11.	באזל 2/באזל 3		הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
12.	בעל עניין		לפי סעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
13.	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
14.	הון פיקוחי		בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
15.	הון רוברד 1		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
16.	הון עצמי רוברד 1		הון על בסיס מתמשך - כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות.
17.	הון רוברד 1 נוסף		מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
18.	הון רוברד 2		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
19.	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות; כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית
20.	הפחתת סיכון אשראי	CRM Credit Risk) (Mitigation	בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי
21.	הקדמות בסילוק מוקדם		המוצר הינו סילוק מוקדם של התחייבות הסולק לבית העסק
22.	סיכון אשראי התאגיד		סיכון של החברה להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי החברה, כולן או חלקן, כפי שסוכמו.
23.	חבות		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 – מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
24.	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככנס במאזן של החברה.
25.	חוב בעייתי		חוב המסווג כפגום (לרבות חוב פגום בארגון מחדש של חוב בעייתי), נחות או בהשגחה מיוחדת.
26.	חוב נחות		סיכון אשראי מאזני נחות מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב. לסיכון אשראי מאזני שסוג כאמור נדרש שתהיה חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב.
27.	חוב פגום		חובות שהחברה צופה כי לא תוכל לגבות את הסכומים המגיעים לה לפי הסכם החוב, לרבות מקרים שבהם החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום
28.	חוב בהשגחה מיוחדת		חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון סיכון האשראי המאזני או במעמד במעמד של החברה כנושה בתאריך עתיד מסוים.
29.	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
30.	יחס הון כולל לנכסי סיכון		ההון הכולל הוא סך כל הון רוברד 1 וסך כל הון רוברד 2. יחס ההון הכולל מחושב על-ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
31.	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנוקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. מובהר כי ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה; כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.

מס'	המונח בדרה	המונח המלא	הגדרת המונחים
32.	כרטיס אשראי		כרטיס המאפשר רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה וכן נטילת אשראי על חשבון המסגרת המועמדת בכרטיס זה. פירעון החיובים בכרטיס אשראי נעשה, ככלל, באחד משני (2) אופנים: יתרת החוב משולמת במלואה במועד קבוע מדי תקופה או דחיית תשלום חלק מיתרת החוב לתקופות הבאות, תוך תשלום ריבית בגינה.
33.	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, המונפק על-ידי החברה.
34.	כרטיס חוץ בנקאי		מונפק מכוח התקשרות עם גופים וארגונים שונים (שאינם בנקים) להנפקת כרטיסים, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות מנפיק הכרטיס.
35.	כרטיס חיוב מיידי (דביט)		הינו כרטיס בו מחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה ובכפוף ליתרה מספקת בחשבון הבנק.
36.	כרטיס תשלום/נטען		סוג של כרטיס חיוב מיידי בו ניתן לבצע עסקאות עד גובה היתרה הטעונה בו (ובכרטיס נטען - לצבור יתרה כספית בדרך של טעינה חוזרת).
37.	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של החברה, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג; כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
38.	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ביום ה-15 של כל חודש ומוודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את תצורתה של אוכלוסיית משקי הבית.
39.	מודל בלק אנד שולס Black-Scholes model		מודל לתמחור אופציות הכולל טכניקת ערך נוכחי ומשקף את ערך הזמן והערך הפנימי של האופציה.
40.	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של המכשיר הפיננסי לאורך חייו ועד לפדיון הסופי.
41.	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
42.	מכשירים נגזרים/מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים, שהינו בעל שלושת המרכיבים הבאים: א. בסיסים (underlying), אחד או יותר וסכומים נקובים, אחד או יותר או הוראות תשלום, או שניהם יחד הקובעים את סכום הסילוק, ב. ההשקעה הראשונית נטו היא קטנה או כלל לא נדרשת; ג. ותנאי דורשים או מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
43.	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631
44.	יחידות פנטום		מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן על המבוסס שווי מניה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.
45.	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על-ידו.
46.	מסגרת אשראי		סכום הניצול המירבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
47.	שירותי ניכיון		כהגדרתם בסעיף 7א(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981.
48.	סולק		כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
49.	ערבות		כהגדרתה בסעיף 1 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967.
50.	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
51.	צד קשור		כמשמעו בסעיף 1 הוראות הדיווח לציבור.
52.	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
53.	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם (מונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה), במהלך התקופה.
54.	רווח נקי מדולל למניה		חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות.
55.	ריבית בנק ישראל		הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, והמשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידי הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידי בנקאיים, כשיעורה מזמן לזמן.
56.	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
57.	שעבודים		בטחונות הניתנים למלווה על-ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
58.	תאגיד בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
59.	תאגיד עזר		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
60.	תביעה ייצוגית		כהגדרת המונח "תובענה ייצוגית" בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006.
61.	תכנית המשכיות עסקית		תכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות החברה במקרה של שיבושים (כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית).
62.	תקופת הבשלה	Vesting	התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות.
63.	תקריט קיברנית (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על-ידי, או מטעם, יריבים (היצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתמשות סיון סייבר, יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל (כהגדרת "אירוע סייבר" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361 – ניהול הגנת הסייבר).
64.	תפעול הנפקה של כרטיס חיוב		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.

עמוד	
10	א. אסטרטגיה עסקית
10.16.36	ארגון ויזה
10.16.36.63.96	ארגון מסרקארד
23-25.41.85	ב. באזל
4.8.9.12.15.16.18-20.22-23.26.61-62.66.68.94	בנק הפועלים
45.46.47	בקרה פנימית
44-47	בקורות ונהלים
36.37.64	ג. גידור
9.25.58-61.87	ד. דיבידנד
15.16.40.43.90.93	ה. הלבנת הון
12.23-25.36.41.66.85	הלימות הון
8.17.52.88-93	הליכי רגולציה
21.22.30-33.44.56.64.67.73-84	הפרשה להפסדי אשראי
38.39.44	ז. זכויות עובדים
29.30.63.79-84	ח. חוב בעייתי (חובות בעייתיים)
7.30.31.79-84.109.118	חוב פגום (חובות פגומים)
23.61.62.66.90.91	חוק שטרות
19.20.58.64.65.70	י. יישום לראשונה
25.85	יעד ההון
8.26.106-108	מ. מגזרי פעילות
3.44.61-65	מדיניות חשבונאית
4.17.27.34.64	מידע צופה פני עתיד
12.88.93	מסגרות אשראי
9.12.12.23.41	מקורות המימון
10.30.42.117.125	ס. סיכור
10.30.42	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
10.30.42	סיכון אסטרטגי
7.10.20-23.30-31	סיכון אשראי
7.29.31.33.35.65	סיכון אשראי בעייתי
30	סיכון מוניטין
10.30	סיכון משפטי
10.30.41	סיכון נזילות
10.30.42	סיכון רגולטורי
10.23.24.30.42	סיכון תפעולי
8.14	סקירה כלכלית

עמוד

פ. פרימיום אקספרס 8-11,13,16,18,19,23,26-29,38-40
 44,54-63,66-70,73-89,93-96.....

ר. רואי החשבון המבקרים 17,45,46,47,50,52
 רווח למניה 20,87

ש. שווי הוגן 10,20,38,39,55,59,64,70,72,88,100

ת. תביעות משפטיות 93